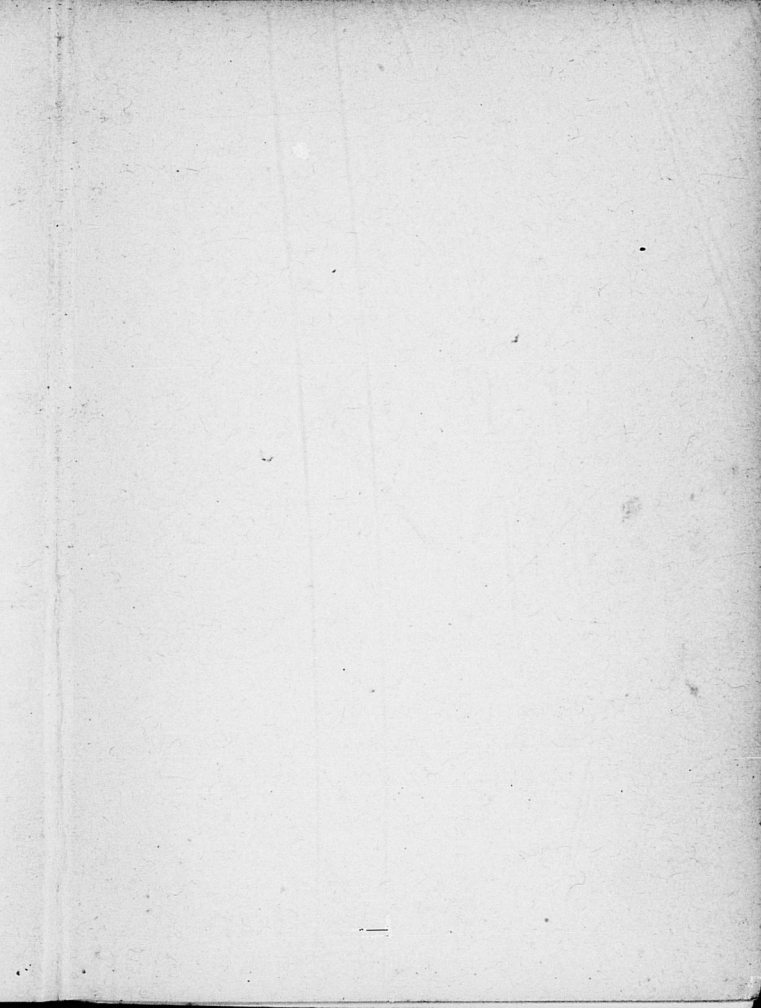
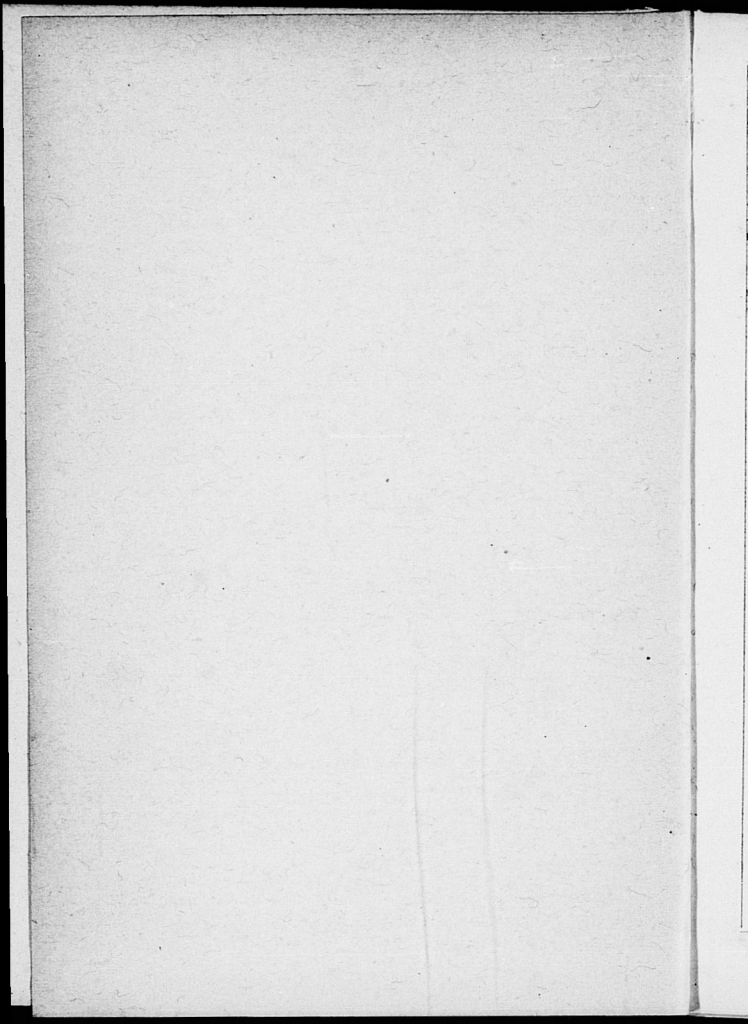

337

Vak 55

MATER DOLOROSA.

LDING IN KLEUR
URE IN COLOR

S.K.

G. BORG, AMSTERDAM.

MATER DOLOROSA

OF

DE NIEUWE MAAND FEBRUARI.

TOEGEWIJD

aan O. L. Vrouw der Zeven Smarten.

VERHANDELINGEN, VERHALEN EN VOORBEELDEN

voor elken dag der maand,

*met de H. Mis in latijnschen en hollandschen
tekst, en verscheidene Gebeden*

DOOR

M. P. A. OOMS, R.-K. Pr. en Kap.
te AMSTERDAM.

Vergeet de zuchten uwer Moeder
niet! ECCLE VII : 29.

G. BORG,
AMSTERDAM.
1893.

Bibliotheek
MINDERBROEDERS
WEERT.

IMPRIMATUR.

H. J. BORGHOLS.

Libr. Cens.

IJMUIDEN
die 13 Octobr. 1892.

AAN MARIA,

*onze Lieve Vrouw der Zeven Weeën,
de Moeder van Smarten
en de Koningin der Martelaren,*

die mijn oog heeft verlicht en mijne hand
heeft geleid, wordt dit

DEVOTIEBOEKJE

cerbiedig en dankbaar

opgedragen door hem,

die hoopt te zijn:

een geringe dienaar van de Dienstmaagd des Heeren

MARINUS OOMS.

Quae in hoc opusculo facta Beatorum sunt
dispersa, exigenda sunt ad Const. Urbani. P.
VIII. Coelest. Hier. edit. 5 Julii 1634.

I N L E I D I N G.

De devotie tot de Zeven Smarten onzer nooitvolprezene Moeder Maria heeft in de Kerk de hoogste sanctie verworven. Tweemaal toch in het jaar wordt de gedachtenis van O. L. Vrouw der Zeven Weeën in de H. Mis en in de Getijden gevierd, op den Vrijdag na Passie-Zondag en op den derden Zondag van September. Het Rozenhoedje der Zeven Smarten, de Stabat Mater, een uur overweging van Maria's lijden en andere devoties van dien aard werden door de Pausen met vele Aflaten verrijkt. Maria zelve heeft geopenbaard hoe hoogst aangenaam Haar deze vereering was, wanneer Zij aan zeven edellieden van Florence de opdracht deed een nieuwe Orde te stichten, welke zich voortdurend zoude bezig houden met de overweging harer Smarten. Ook verklaarde de Zaligma-

ker aan de Gelukzalige Veronica de Binasco, dat de tranen geschreid over de Smarten Zijner Moeder, Hem aangenamer waren dan die, welke gestort werden over Zijn eigen Lijden. Bovendien heeft onze gezegende Verlosser, op de smeking van den beminden Leerling Joannes, die Maria, na hare Hemelvaart, nog eenmaal verlangde te zien, geheel bijzondere gunsten toegestaan aan hen, welke met oprechte godsvrucht de smarten Zijner Moeder overwegen. Hierom verklaart Cartagena: „Het zekerste teeken zijner uitverkiezing vindt de mensch in het medelijden met de bedrukte Moeder; want wij hebben van onze voorvaderen geleerd, dat de Christus aan de H. Maagd elke geestelijke gunst heeft toegestaan en vooral de genade van een oprecht berouw in het uur van sterven voor allen, die de Smarten Zijner Moeder zouden overwegen”. Hoogst voordelig alzoo is de meditatie over het lijden der allerzaligste Maagd en Moeder Gods Maria. Hiermede vervullen wij tevens een plicht van kinderlijke dankbaarheid jegens onze Moeder, die ons

onder het Kruis van haren Zoon met zooveel smarten gebaard heeft, en beantwoorden wij mede aan de vermaning van den Wijzen Man: „Vergeet de zuchten uwer Moeder niet.” Bovendien vinden wij in de lijdens-geschiedenis onzer Moeder een volmaakt toonbeeld, hoe wij ons in de beproevingen en kwellingen des levens moeten gedragen. Daarom aarzel ik niet alle kinderen van Maria toe te roepen: „In alle omstandigheden, in leven, lijden en sterven, zie op naar de Moeder van Smarten, en doe volgens het voorbeeld, dat Zij u heeft nagelaten”.

DE SCHRIJVER.

AMSTERDAM.
den 18 September 1892.

Feestdag van O. L. V. der Zeven Smarten.

EERSTE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

**Eerste Verhandeling. Het Lam Gods
geslachtofferd van den beginne
der wereld af.**

Onze goddelijke Zaligmaker en aanbiddelijke Verlosser, de Zoon van den hemelschen Vader, de ongeschapene Wijsheid, het Licht uit Licht, kende van alle eeuwigheid Zijn Kruis en lijden. Jezus was zich bewust, dat Hij het Lam was, hetwelk van de grondlegging der wereld af geslachtofferd moest worden. Toen de afvallige engelen, die weigerden het eeuwig Woord des Vaders in zijne gezegende Menschheid te aanbidden, het eerste menschenpaar in hun verzet hadden medegesleept, bood de Eeniggeborene des Vaders zich aan als slacht- en zoen-

offer. Eer echter de heilige Voorlooper des Heeren „het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt” zoude aanwijzen, moesten er vier duizend jaren verloopenen. Toch werd de menscheid op het groote offer van Calvarië voorbereid. Menigmaal ontsluisde God de toekomst. Op velerhande wijzen werd de komst van den „Rechtvaardige” aangekondigd.

De groote gebeurtenissen der geschiedenis wijzen op Christus en Zijn Kruis. Op de golven van het zondvloedwater dreef de ark des behouds; en van het Kruis zingt de kerk: „Gij alleen, o H. Kruis, zijt waardig bevonden het Slachtoffer der menschen te dragen, Gij waart de ark der wereld, en Gij voerdet haar na de schipbreuk tot de haven des heils”.

Waarom schrikte de verderf-Engel van Egypte terug voor het bloed des lams, waarmede de deurstijlen bestreken waren? Omdat hij, zoo antwoordt de H. Joannes Chrysostomus, daarin zag het Bloed van het Goddelijk Offerlam, dat na vele eeuwen op Sion zoude vergoten worden.

Wat genezende kracht kon de koperen slang aanbrengen voor degenen die door giftige slangen waren gebeten? Moest de Zoon des menschen niet aldus opgeheven worden, gelijk Mozes in de woestijn de slang oprichtte, opdat elke mensch die in Hem gelooft niet verloren ga, maar het eeuwig leven hebbe.

Al de Heiligen van het Oude verbond waren als dienstknechten niet beter dan hun toekomstige Meester. Ook zij moesten door het vuur der beproeving tot de zegepraal geraken.

Wie toch is die Isaäk, die daar, met het offerhout beladen, tusschen twee dienaars opgaat naar den berg Moria, om door zijn eigen vader Abraham gedood te worden?

Wien erken ik ginds in Jozef van Egypte, verzuchtende in den kerker tusschen den opperste der schenkers en den opperste der bakkers?

Welk ander tooneel rijst voer mijne oogen op, als ik Mozes op den heuveltop Raphidim, met uitgestrekte armen, rechts en links ondersteund door Aäron en Hur, de zegepraal over

de Amalekieten zie afsmeeken? Van zelf daagt dan voor mijne blikken de Zoon van den levenden God, die door Zijnen hemelschen Vader ter dood geëischt, onder de boosdoeners gerekend, de zegepraal over dood en hel behaalt op Golgotha's kruin.

Ook het Ceremonieel der Oude Wet moest het Slachtoffer van Calvarië voorafbeelden. De geleerden der synagogog moesten reeds vooruit ingeleid worden in de leerschool van Christus. Waarom toch strekte de hooge priester, alvorens het zoenoffer op te dragen, onder de belijdenis van de zonden des volks, zijne handen uit over het hoofd van het slachtoffer, om er de geheele schuld op over te dragen, daar immers het bloed van bokken en runderen de zonde der wereld niet kon uitwischen? Werd niet in werkelijkheid alle ongerechtigheid geladen op het hoofd van het Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld?

Vanwaar ontleende Davids offer op den dorschvloer van Ornan zijne verzoenende kracht, om de drie-daagsche pest, de straf zijner onge-

gronde volkstelling, te laten ophouden ?

Hoe kon het offer van Judas den Machabeër, den Heer in Jeruzalems tempel opgedragen, de zonden der gesneuvelde soldaten wegnemen en de vlammen des Vagevuurs blusschen ?

Had God niet de zonden van zijn volk overgedragen op het Onbevleete Lam ?

De Profeten eindelijk leverden een afgewerkt tafereel van 's Heeren toekomstigen kruisdood.

Op wien immers doelt koning David in zijn 21sten Psalm : „Mijn God, mijn God ! waarom hebt Gij mij verlaten ! — Ik ben de schande der menschen, de verachting des volks. Een raad van booswichten heeft mij omsingeld. Allen die mij zien, bespotten mij en schudde met hun hoofd (terwijl zij zeggen) : „Hij heeft op den Heer vertrouwd : dat Die Hem redde ! Hem verlosse, daar Hij in Hem behagen heeft !” — „Al mijne beenderen zijn vaneengerukt ; mijne tong kleeft vast aan mijne keel. Zij hebben mijne handen en mijne voeten doorboord ; zij hebben al mijne beenderen geteld ; zij hebben mijne

kleederen onder zich verdeeld en over mijn opperkleed het lot geworpen". Wien ook geldt deze profetie van Isaias: „Wij zien Hem, den Man van smarten. In waarheid! Hij draagt onze kwalen, Hij torst onze smarten, om onze ongerechtigheid is Hij verwond, om onze misdaden is Hij verbrijzeld; de kastijding, die ons vrede brengt, is op Hem, en door Zijne striemen worden wij genezen. Hij werd geofferd omdat Hij zelf het wilde; als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap, dat zwijgt voor den- gene, die het scheert, zoo deed Hij Zijnen mond niet open. Om de zonden van Mijn volk heb ik Hem verslagen".

Van wien eindelijk heeft de profeet Zacharias gesproken, als hij schrijft: „Dit zegt de Heer: Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem een geest van genade en gebed uitstorten: en zij zullen opzien tot Mij, Dien zij doorstoken hebben".

Dan Maria, de Moeder van Jezus, kende die gewichtige gebeurtenissen van het voorgeslacht; de beproevingen der Oud-Vaders stonden Haar leven-

dig voor den geest; Zij was vertrouwd met het ceremonieel der Oude Wet en ervaren in de voorspellingen der Profeten. Na de blijde boodschap van den engel Gabriel wist Zij tevens, dat Zij zelve de door Isaias voorspelde Maagd was, die ontvangen en een Zoon zoude baren, Wiensnaam Emmanuël genoemd moest worden. Maar de Moeder Gods zou te gelijk ook de Moeder zijn van den Man van smarten, Die weet wat lijden is. Hare toestemming: Mij geschiede naar Uw woord: heeft Haar het blijde Magnificat ontlokt, maar het lied der glorie kwam over de lippen eener Mater dolorosa. De Koningin van hemel en aarde was evenzeer de Koningin der Martelaren, niet door het zwaard van den scherprechter, maar door de felle smart van haar teederminnend moederhart. Daarom spreekt de Abt Rupertus Maria aldus toe: „Gij, o Moeder, bekend met het toekomstig lijden van uwen Zoon, hebt een levenslang martelaarschap ondergaan”.

Met meer recht dan David kon de Moeder des Heeren verzuchten: „Mijne

smart staat altijd voor mijnen geest". Maar de liefde van Maria overtrof haar lijden. Hoe meer Zij leed, des te vuriger beminde Zij. Ieder oogenblik ontwaarde Zij de smart, die het lijden van Jezus haar zoude veroorzaken; maar ieder oogenblik ook stemde Zij daarin toe; altijd onderworpen, vast als de rots, waartegen de golven zich breken, bleef Zij onwankelbaar aan God getrouw en geheel overgegeven aan Zijne bestiering en beschikking. Gansch haar leven door herhaalde Zij: Zie de dienstmaagd des Heeren: totdat haar goddelijk Kind Haar kroonde in eer en glorie met de kroon der Martelaren. Laten wij in ons leven innig medelijden hebben met de Moeder der Smarten, en in ons lijden, harer droefheid indachtig, alles gelaten en geduldig verdragen. Als wij deelen in het lijden zullen wij ook deelen in het verblijden.

Oefening van deugd. Onderwerping aan den heiligen wil Gods.

Schietgebed. O Maria, Koningin der Martelaren, verwerf mij eene teedere devotie voor uwe Smarten. Amen.

VOORBEELD.

Zeker edelman had zich aan den duivel verkocht. Zestig jaren was hij de slaaf van Satan. Daar sloeg voor hem het uur van sterven. Dan God, Wien het eigen is te sparen en te vergeven, Wiens wezen barmhartigheid is, zond tot den ongelukkige den biechtvader van de H. Brigitta. Deze spoorde hem aan tot berouw en boete. Maar de verharde zondaar wees hem af; hij had, zeide hij, vroeger genoeg gebiecht. De ijverige priester herhaalde zijn bezoek, maar andermaal ondervond hij verzet en weigering. De Zaligmaker openbaarde nu aan de H. Brigitta Zijn verlangen, dat haar biechtvader er nogmaals heen moest gaan. De biechtvader ging en openbaarde den stervende het visioen van de Heilige. Hierover was de rampzalige zichtbaar getroffen, en hij begon te weenen. Als de priester hem nu moed en vertrouwen op de goddelijke barmhartigheid insprak, biechtte hij rouwmoedig, ontving den volgenden dag de H. Teerspijs

en stierf na zes dagen den dood der rechtvaardigen.

De Zaligmaker openbaarde later aan de H. Brigitta dat deze zondaar zijne zaligheid te danken had aan de voorpraak van Maria, omdat hij te midden van zijn ongebonden leven steeds de godsvrucht tot hare Smarten bewaard had, en met Haar van medelijden vervuld was geweest.

TWEEDE FEBRUARI.

~~~~~
EERSTE SMART.

**Tweede Verhandeling. „Zie Deze is
gesteld ten val en tot opstanding
van velen in Israël”.**

—————

Ter herinnering van de bevrijding uit Egypte moesten de Joden hunne eerstgeborenen door slachtoffers loskoopen en den Heer toeheiligen. Dit nieuw gebod nu werd afgekondigd toen de Israëlieten hunne deurstijlen met het bloed van het geslachte paaschlam bestreken, waardoor hunne kinderen en kudden voor den verderf-Engel gespaard bleven. Hierin lag tevens eene voorafbeelding der toekomstige bevrijding uit de slavernij, welke voltrokken zoude worden wanneer het zoenhout des Kruises zwaar geverfd

werd door het Bloed van het goddelijk Offerlam Jezus-Christus. Ook was die loskoopring eene erkenning der goddelijke oppermacht en eene huldiging Harer vrijgevige milddadigheid. „Heilig Mij toe elken eerstgeborene zoowel van de menschen als van de kudden”.

Veertig dagen waren er sedert den kerstnacht verstreken. Jozef en Maria maakten zich gereed om het gebod der Mozaische wet te volbrengen. De benoodigdheden voor de reis waren spoedig bijeenverzameld. Het Heilig Drietal kende geene behoeften. Schatten werden in de gezegende Grot niet gevonden. Het goud der Heilige Koningen was reeds lang overgegaan in de handen der armen. Jozef en Maria wierpen nog een laatsten blik op den nederigen stal, waarin zoo grootsche geheimen geschied waren. De weg van Bethlehem naar Jeruzalem is niet bijzonder lang. De Moeder en de Voedstervader droegen beurtelings het goddelijk Kind. Maar dat juk was zoo zoet, die last zoo licht. De gehoorzaamheid kent geene hinderpalen, en de liefde overwint alles. Zij zijn de

stad des vredes genaderd, maar deze erkende niet, wathaar tot vrede strekte, zij wilde den Vorst des vredes niet aannemen. Gekomen voor de poort van Nicanor, aan den ingang van het priestervoorhof, bij het offeraltaar, betaalden de heilige Ouders de vijf sikkels; en overhandigde Maria hare duiven aan den priester.

Onder degenen, die het heil van Israël verwachtten, lag daar in den tempel een heilige grijsaard geknield, Simeon genaamd. De H. Geest had hem naar den tempel geleid op het oogenblik, dat Jezus werd opgedragen. Waar de ouderdom gewoon is te klagen en den moed te verliezen, leefde in hem de hoop en het vertrouwen der jeugdige zielen. Zijn levendig geloof verzekerde hem, dat het uur van Israëls verlossing aanstaande was, en hij niet sterven zoude zonder den Gezalfde des Heeren gezien te hebben.

Eene ingeving des hemels openbaarde hem, dat dit nederige Wicht, door die arme Moeder opgedragen, de Verlosser der wereld was. Hij nam dan het Kind in zijne armen en sprak

in profetische vervoering: „Nu laat gij, Heer, Uw dienaar volgens Uw Woord in vrede gaan, omdat mijne oogen Uw heil hebben aanschouwd, dat Gij bereid hebt voor het aanschijn van alle volkeren: het Licht ter verlichting der heidenen, en de glorie van Uw volk van Israël”. Wel een uitroep van een rechtgeloovig gemoed, dat zijn onwankelbaar vertrouwen met den gewenschten uitslag bekroond ziet. Zijn Vader en Zijne Moeder waren verwonderd over hetgeen aangaande Hem gezegd werd en omdat de H. Geest de komst des Verlossers ook aan anderen geopenbaard had. Simeon zegende Hen, en, zich tot Maria wendend, zeide hij: „Dit kind is gesteld ten val en ter opstanding van velen in Israël, en tot een teeken van tegenspraak, — een zwaard zal uw moederhart doorboren — opdat uit veler harten de gedachten geopenbaard worden”.

„Deze is gesteld ten val van velen in Israël”.

Was de Heiland dan niet gekomen om allen te zoeken, die verdwaald

waren, om allen te redden en zalig te maken?

Was de Zaligmaker dan niet verschenen, om de smeulende vonk des geloofs aan te wakkeren en het geknakte riet overeind te helpen?

Was Hij niet de barmhartige Samaritaan, de Goddelijke geneesheer, die olie en balsem heeft voor alle onze kwalen?

Zoude Hij niet optreden onder de Zijnen als de goede Herder, die de negen en negentig schapen in de woestijn achterlaat, om het honderdste, dat verdwaald is, langs heg en struik, over berg en dal, op te sporen, totdat Hij het op Zijne schouders neemt en verheugd in den schaapstal terugbrengt?

Zullen wij Hem niet begroeten als den teederhartigsten vader, die zijn verloren zoon niet uit het geheugen verliest, maar vurig naar diens terugkomst verlangt, en elken avond den heuveltop bestijgt, en daar op den uitkijk staat, en in de vlakte tuurt, of zijn kind, eindelijk tot inkeer gekomen, niet in zijne armen snelt, om

het met de teederste vaderzorgen te omringen?

Beminde de Verlosser ons allen niet met meer dan moederlijke liefde? Al zou eene moeder haar kind kunnen vergeten, Hij zoude ons nooit vergeten.

Zou Hij eindelijk niet voor allen geslachtofferd worden op Golgotha's kruin, en voor allen Zijn bloed en leven geven?

Hoe dan nog kan Hij gesteld zijn ten val van velen in Israël?

Er zou slechts vrede zijn voor de menschen van goeden wille; alleen aan hen, die Hem aannamen, zou Hij macht geven kinderen Gods te worden.

Over velen zou haar Goddelijk Kind klagen; Maria wist zulks. „Welk heil is er in Mijn Bloed, dat voor zoovelen vruchteloos vergoten wordt?” Tot val en ondergang zou de Heer zijn voor allen, die Hem in hun hardnekkig ongeloof bleven verwerpen. Allereerst voor velen in Israël. De Joden verwachtten dwaselijk een Messias, Wiens koninkrijk van deze wereld zijn zoude, Die naar het voorbeeld van

Zijne roemruchtige voorvaderen, David en Salomon, het rijk van Israël in eer en glorie ging herstellen en het gehate juk der Romeinen afwerpen. En nu komt Jezus, uit het onbekende Nazareth, als de zoon eens timmermans, eene leer verkondigen, die door elk harer voorschriften in lijnrechten strijd is met al de begeerten van den zinnelijken mensch: „Zalig zijn de nederigen, want zij zullen verheven worden; zalig de armen van geest, want hunner is het rijk der hemelen; zalig de zuiveren van harte, want zij zullen God zien”. Nu mag Jezus van Nazareth door tal van wonderen met de elementen, met de levenden en de dooden, en door Zijne macht over de duivelen Zich duidelijk en onloochenbaar laten kennen als den beloofden Messias, als den waarachtigen Zoon van God, voor Wien Hij zich uitgeeft; zij hebben oogen en zien niet, zij hebben ooren en hooren niet. 's Heeren wonderkracht wordt of geloochend, of aan den vorst der duivelen toegeschreven.

Maar we mogen niet over het hoofd zien, dat diezelfde Jezus ook gesteld

is tot val van velen buiten Israël. Wanneer de Evangelieprediking van de Joden tot de Heidenen overging, was ook voor dezen het kruis van Christus eene dwaasheid. Toen ging de voorspelling van koning David in vervulling: „Waarom razen de volkeren en zinnen de natiën op ijdelheid? Opgestaan zijn de koningen der aarde, en de vorsten hebben zich te zamen verbonden tegen Jehova en tegen Zijnen Gezalfde!”

Eerst na drie eeuwen van bloedige vervolging werd de zegepraal des Kruises bevochten.

Dan ook voor velen uit het Christendom was de Zaligmaker ten val gesteld. Voor allen, n.l. die vallen in de ketterij en die door den geest des ongeloofs, door de dwaling verwekt, komen tot openbare en algeheele Christusverloochening. •

Wat pijnlijke smart moet het moederhart van Maria getroffen hebben op het woord van den H. Simeon, omdat zoovelen harer kinderen Jezus niet aannamen en door eigen schuld verloren zouden gaan.

Bidden wij de Moeder der Smarten, dat wij althans aan Jezus en Zijn Kruis niet geërgerd worden, maar in leven en sterven trouwe volgelingen mogen blijven van onzen goddelijken Meester.

Oefening van deugd. Bidden ter eere van Maria, de Moeder der Smarten, voor de bekeering der dwalenden en ongelooovigen; en voor ons zelve smeeken om de genade het woord Gods in een goed en best hart aan te nemen, het te bewaren en vruchten voort te brengen in lijdzaamheid.

Schietgebed: Heer! wees mij niet tot val, maar tot opstanding.

VOORBEELD.

Zuster Magdalena Orsini van de Orde der Dominikanessen was geruimen tijd ter prooi aan droefheid en kwelling.

Op zekeren dag verscheen haar de Zaligmaker en spoorde haar aan met Hem Zijn Kruis te dragen, door deze beproevingen geduldig te lijden. „Maar Heer,” antwoordde zij, „Gij hebt slechts

drie uren aan het Kruis gehangen, en ik lijd reeds gedurende vele jaren". Daarop hernam de goddelijke Verlosser: „Weet gij dan niet, dat Ik van het eerste oogenblik van mijn bestaan, in mijn hart, al de kwellingen geleden heb, die Ik aan mijn Kruis verduurd heb?" · Van toen af moet het haar zoet en aangenaam geweest zijn met Jezus aan het kruis te vertoeven.

DERDE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

Derde Verhandeling. „Zie, Deze is gesteld tot een teeken, dat wedersproken zal worden, opdat uit veler harten de gedachten zich openbaren”.

Wat grievend wee moeten deze woorden van den heiligen grijsaard in het hart van Maria veroorzaakt hebben. Jezus, haar Goddelijk Kind, het Licht, dat elken mensch verlicht komende in deze wereld; Hij, de weg, de waarheid en het leven, gesteld tot een teeken, dat wedersproken zal worden? En door die tegenspraak zouden velen harer kinderen verloren gaan. Die tegenspraak des Heeren, zoowel van den kant der Joden als van den kant der Heidenen, was eeuwen te voren door de Profeten voorspeld. „De Heer

zoo sprak Isaias van de Joden, zal zijn tot een steen des aanstoots, tot een strik en ten ondergang voor de bewoners van Jeruzalem; en zeer velen uit hen zullen zich daaraan stooten, en zij zullen vallen en vermorzeld worden". En van de Heidenen voorspelde David: „Waarom razen de volkeren en zinnen de natiën op ijdelheid? Opgestaan zijn de koningen der aarde, en de vorsten hebben zich te zamen verbonden tegen Jehova en tegen Zijnen Gezalfde: laat ons hunne banden verbreken en hun juk van ons afwerpen". Voegen wij hier ook bij de vermaning, welke de H. Petrus tot de Christenen richtte: „Voor u, die gelooft, is de eer! maar voor de ongeloofigen is de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, tot een steen des aanstoots en tot eene rots der ergernis geworden; voor hen, die zich stooten aan het Woord en ongeloofig zijn".

De Zaligmaker is van Zijn eerste openbaar optreden af tot den laatsten dag Zijns aardschen levens toe een teeken van tegenspraak geweest.

DERDE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

Derde Verhandeling. „Zie, Deze is gesteld tot een teeken, dat weder-sproken zal worden, opdat uit veler harten de gedachten zich openbaren”.

Wat grievend wee moeten deze woorden van den heiligen grijsaard in het hart van Maria veroorzaakt hebben. Jezus, haar Goddelijk Kind, het Licht, dat elken mensch verlicht komende in deze wereld; Hij, de weg, de waarheid en het leven, gesteld tot een teeken, dat wedersproken zal worden? En door die tegenspraak zouden velen harer kinderen verloren gaan. Die tegenspraak des Heeren, zoowel van den kant der Joden als van den kant der Heidenen, was eeuwen te voren door de Profeten voorspeld. „De Heer

zoo sprak Isaias van de Joden, zal zijn tot een steen des aanstoots, tot een strik en ten ondergang voor de bewoners van Jeruzalem; en zeer velen uit hen zullen zich daaraan stooten, en zij zullen vallen en vermorzeld worden". En van de Heidenen voorspelde David: „Waarom razen de volkeren en zinnen de natiën op ijdelheid? Opgestaan zijn de koningen der aarde, en de vorsten hebben zich te zamen verbonden tegen Jehova en tegen Zijnen Gezalfde: laat ons hunne banden verbreken en hun juk van ons afwerpen". Voegen wij hier ook bij de vermaning, welke de H. Petrus tot de Christenen richtte: „Voor u, die gelooft, is de eer! maar voor de ongeloovigen is de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, tot een steen des aanstoots en tot eene rots der ergernis geworden; voor hen, die zich stooten aan het Woord en ongeloovig zijn".

De Zaligmaker is van Zijn eerste openbaar optreden af tot den laatsten dag Zijns aardschen levens toe een teeken van tegenspraak geweest.

Met lage minachting werd er van Zijne geboorteplaats gezegd: „Kan er van Nazareth iets goeds komen?”

Wanneer de Heiland in Zijn vaderstad in de Synagoge leeraarde, werden Zijne wijsheid en wondermacht in twijfel getrokken. Voor hen, die alleen aan het uiterlijke hingen, was 's Heeren afkomst en stand veel te gering. Daarom spraken zij: Vanwaar heeft heeft Deze zooveel wijsheid en wonderkracht? Is Hij niet de zoon eens timmermans? Heet Zijne moeder niet Maria en Zijne broeders niet Jacobus en Jozef, en Simon en Judas? En Zijne zusters, wonen zij allen niet bij ons? Van waar dan heeft Hij deze buitengewone gaven? En allen werden in Hem geërgerd.

Ofschoon de eeuwige Wijsheid in persoon, werd Hij voor een onwetende, ja zelfs voor een dwaas gehouden: „Hoe kan Deze de Schriften kennen, daar Hij ze niet geleerd heeft? Hij is van Zijn verstand beroofd: hoe kunt ge nog naar Hem luisteren?” En welk een smet werd er op het onberispelijke leven van den Heilige

der Heiligen geworpen, die Zijne verbitterdste vijanden kon toeroepen: „Wie uwer zal Mij van zonden overtuigen?“ „Ziet, zoo lasterden zij, dien gulzigaard, dien minnaar van wijn, dien vriend der publikanen en zondaren“.

Wanneer Hij de eer van Zijnen hemelschen Vader verdedigde, schold men Hem voor een ketter en voor een bezetene. „Zeggen wij niet te recht, dat Gij een Samaritaan zijt en den duivel inhebt?“

Als de Heer de duivelen uitdreef, schreef men Zijne macht toe aan Beëlzebub: „Door den vorst der duivelen drijft Hij de duivelen uit“.

In het hoogste gerechtshof der Joden werd de Zoon Gods voor een godslasteraar uitgekreten: „Hij heeft God gelasterd, wat hebben wij nog getuigen noodig? Hij is des doods schuldig“.

Overgegeven aan de willekeur van het laagste gemeen, onderging de Alwetende, Die harten en nieren doorgrondt, voor Wien de toekomst open ligt, de bespotting van een valschen profeet: „En zij blinddoekten Hem en

sloegen Hem in het aangezicht, zeggende: „Profeteer ons, wie is het die U geslagen heeft?”

En hoe luidde de beschuldiging der Joden voor den landvoogd Pontius Pilatus tegen Hem, Die al weldoende het geheele land was doorgetrokken? „Als deze geen boosdoener was, zouden wij hem u niet overgeleverd hebben”.

Dan die veelzijdige tegenspraak zou bij 's Heeren dood geen einde nemen. De Heiland had het voorspeld: „Hebben zij Mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen; de dienstknecht is niet beter dan zijn meester”. Hieraan ook zou men de ware leerlingen van Christus kennen, dat zij tegengesproken, gehaat en vervolgd werden. Drie eeuwen lang was de naam van Christen genoeg om het doodvonnis over honderden en duizenden Martelaren uit te spreken; en na de zegepraal des Kruises over de afgoderij, zal de Christus een teeken van tegenspraak blijven voor alle ketterijen, die in den loop der eeuwen het hoofd zouden opsteken. Die ketterijen verder hebben

steeds eenen breederen en ruimeren weg gebaad voor het hedendaagsche ongeloof, dat met Christus en Zijne leer en instellingen geheel en voor goed gebroken heeft.

Al die tegenspraak nu, welke haar Goddelijk Kind tijdens Zijn leven en in den loop der eeuwen moest onder vinden, werd Maria, de Moeder der Smarten, beteekend door het profetisch woord van Simeon.

Maar het was noodig, dat die rampzalige tegenspraak kwam: opdat uit vele harten de gedachten zich zouden openbaren. Het moest voor de gansche wereld blijken wie de oprechte, wie de valsche Israëlieten waren. Nathanaël en Judas zullen bekend worden; want men is of vóór, of tegen God en Zijnen Gezalfde. „Wie niet met Mij is, is tegen Mij”. En openbaar zijn ze geworden al de ongerechtigheden, welke die overpleisterde graven van Schriftgeleerden en Farizeërs in zich bevatten. Hunne listen en lagen tegen Jezus bewezen luide genoeg van welken geest zij bezield waren, zoodat de Zaligmaker hen met het

volste recht ontmaskerde: „Gij hebt den duivel tot vader”. En die vader der logentaal, die moordenaar van den beginne af, telde ook in het Christendom zoovele kinderen als er ketters zijn opgestaan. De gewetens dezer zoogenaamde ijveraars moesten openbaar worden en hunne hoovaardigheid, winstbejag en zedelijke ellende aan het licht komen. Zoo werden de valsche profeten, die in schaapskleederen tot ons kwamen, ontmaskerd als grijpende wolven. En wat zullen wij zeggen van den treurigen tijd waarin wij leven? Vooral in deze goddelooze dagen worden de gedachten van vele menschen openbaar. Op elk gebied is de strijd begonnen tegen Jezus en Zijne Kerk. Men wil het stellen buiten Jehova en Zijnen Christus, in de wetgeving, in het onderwijs, in de kunsten, in den handel en in elken tak van nijverheid.

Hoevele Christenen ook verlaten het vaandel van Jezus-Christus, om te strijden onder de banier van Satan. Hoevelen spreken, schrijven en handelen tegen onzen heiligen godsdienst en zijne bedienaren. Hoe weinigen

durven fier en ridderlijk voor God en Zijne geboden partij te trekken, terwijl het kwaad zich steeds meer in het openbaar vertoont, en immer dries-ter optreedt.

Maar al wie tegen Christus is, kant zich ook tegen Maria. De lastering en loochening van het Kind zijn tegelijk eene aanranding en schending der Moeder. Al het lijden van den Zoon vindt weerklink in het hart van de Koningin der Martelaren.

Laten toch bij zooveel tegenspraak en zooveel tegenkanting ook de gedachten van ons hart openbaar worden. Zeggen wij met de Apostelen, maar steunende op de goddelijke genade: „Lieve Jezus, al zouden ook allen U verlaten, wij zullen U nooit verlaten, wij zijn bereid U te volgen tot den dood”. Laten wij bovendien van onze goede gezindheid blijk geven door stipte vervulling onzer christelijke verplichtingen; dan zullen wij Maria, de Moeder van Smarten, den zoeten troost verschaffen, dat haar Kind voor ons niet gesteld is tot val, maar tot opstanding ten eeuwigen leven.

Oefening van deugd. Zich in woord en werk altijd gedragen als oprechte leerlingen van Christus en trouwe kinderen van onze Moeder de H. Kerk.

Schietgebed. Spreek, Heer, tot mijn hart, want Uw dienaar luistert.

VOORBEELD.

De H. Pelegrino Laziosi liet de godsvrucht voor den lijdenden Zaligmaker gepaard gaan met eene teedere devotie voor de Moeder der Smarten. Beider lijden was dag en nacht het voorwerp zijner overweging. Uit dankbare wederliefde had hij zich als boetpleging opgelegd altijd te blijven staan in de rotsspelonk, welke hij zich in de nabijheid van Siena tot verblijf gekozen had. De Heiland nu, altijd edelmoedig in het vergelden, liet Zijnen dienaar door een wonder ondervinden, hoe aangenaam Hem dit offer was. Wanneer hij door den kanker in zijn been gedwongen was dit lidmaat te laten afzetten, liet een Kruisbeeld de armen los; raakte het aangetaste deel aan, en onze Heilige was oogenblikkelijk genezen.

VIERDE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

Vierde verhandeling. „En door uwe eigene ziel zal een zwaard gaan”.

Een beker van onvermengde vreugde wordt den mensch in dit leven niet geschonken. Naast de bron van troost ontspringt de bron van lijden. De doornen groeien gelijktijdig met de rozen. Zoo brengt vermeerdering van genaden ook altijd vermeerdering van lijden. Op hetzelfde oogenblik, waarop de heilige grijsaard Simeon den lof van Jezus verkondigt, als te zijn het heil der wereld, het licht der heidenen en de glorie van Israël, voorspelt hij aan Maria het zwaard der droefheid, dat hare ziel zal doorboren. Wel wachten Haar geen geeseloeden,

doornenkroon of kruisbalk, wel zal onze gezegende Moeder geene martelingen des lichaams ondergaan, maar door het zwaard van grimmig en grievend zielsverdriet zal Zij Martelares, ja de Koningin aller Martelaren worden. Dat zwaard zal tweezijdig geslepen zijn: door tegenspraak en tegenkanting. Dan, op welke wijze het verzet tegen haar goddelijk Kind zich ook openbaart, hetzij door valsche beschuldigingen, hetzij door wreede mishandelingen, in beide gevallen, wordt het in de H. Schriftuur een zwaard genoemd. „De kinderen der menschen hebben tanden als wapenen en pijlen, en hunne tong is een scherp zwaard”. „Zij hebben hunne tongen als een zwaard gescherpt, hun boog gespannen, om in het verborgene den onschuldige te treffen”.

Dat dubbele zwaard nu van booze aanklacht en snooden aanval tegen Jezus, zal de ziel van Maria doorboren, en ziet daar eene eerste reden, waarom hare smarten die van alle Martelaren verre te boven gaan. Zoo-verre toch de ziel het lichaam te boven

gaat, zoover overtreft het zieleleed elke kwellung des lichaams. En naarmate eene ziel meer door het licht des hemels bestraald en met vuriger liefde voor God vervuld is, zal zij ook teergevoeliger zijn voor de beledigingen, welke God worden aangedaan.

Wat dan te zeggen van de felle smart, welke Maria's ziel, vol van genade en gloeiend boven het vuur der Serafijnen, moet overstelpt hebben bij de smart en den smaad haar goddelijk Kind aangedaan? De graad van hare liefde is de maat van haar lijden.

Omdat Maria haar goddelijk Kind onvergelykelyk meer beminde dan Zich zelve, werd Zij terwille van haren Zoon meer gefolterd, dan wanneer Zij persoonlyk Zijne pijnigingen had ondergaan. En ziet daar eene tweede reden, waarom hare smarten, die van alle Martelaren verre overtreffen. Van Maria is deze uitspraak volkomen waar: „De ouders lijden meer in hunne kinderen, dan in zich zelve”.

Wat moet er omgegaan zijn in het hart van den rechtvaardigen aartsva-

der Abraham, toen de Heer hem het bevel gaf: „Neem uwen eenigen zoon, dien gij liefhebt, Isaäk, en trek naar het land der verschijning, en daar zult gij hem tot een brandoffer opdragen op een der bergen, dien Ik u toonen zal”. Hoe zal op den derden dag na de afreis de vraag van Isaäk zijne ziel gepijnigd hebben: „Vader, ik zie wel het vuur en het hout; waar is het slachtoffer voor de brandofferande?” O, smartvolle dagen voor het teederminnend vaderhart! Maar wat Abraham slechts drie dagen kwelde, heeft Maria gedurende drie en dertig jaren gefolterd, en hare marteling was zooveel grooter, omdat haar Zoon oneindig beminnenswaardiger was dan het kind van den aartsvader.

Wanneer de Profeet Nathan koning David boodschapte, dat zijn kind moest sterven, was deze uiterst bedroefd, en hij smeekte den Heer om het behoud van zijn kind, en hij vastte en wierp zich plat ter aarde neder. Dan na acht dagen heeft hij zijn rouwgewaad afgelegd, en zijne vrouw Bethsabee getroost. Maria echter is op het woord

van den Profeet geheel het leven van haar goddelijk Kind ter prooi geweest aan de felste smarten. Wanneer Zij Hem teederlijk verzorgde en in doeken wikkelde, kwamen Haar de boeien en ketenen voor den geest, waarmede Zijne vijanden Hem zouden beladen. Wanneer Zij Hem voedde aan hare borst, dacht Zij aan de gal en den azijn, die door de profeten voorspeld waren. Wanneer Hij sliep aan haren boezem, waande Zij Hem gestorven op hare armen te nemen. Wanneer Zij in vervoering harer moederlijke liefde en toegenegenheid een kus op Zijn heilig voorhoofd drukte, sprak Zij bij zich zelve: „Moet dat gezegend hoofd met scherpe doornen gekroond en dat aanbiddelijk gelaat wreedelijk geslagen en schandelijk bespuwd worden? Zullen felle geeselslagen die teedere ledematen verscheuren en openrijten? Zijn die handen en die voeten bestemd voor ruwe spijkers en grove nagelen? Dan werden bij die beschouwing hare oogen vervuld van tranen, en brak haar hart schier van droefheid.

Wanneer haar Kind opgroeide en

toenam in behaaglijkheid bij God en bij de menschen, steeg Hij vooral in welgevallen bij Zijne Moeder. Maar bij het klimmen der liefde groeiden ook hare smarten. Hoe ouder haar dierbaar Kind werd, hoe meer het tijdstip van Zijn lijden naderde, des te dieper drong het zwaard, Haar door Simeon voorspeld, in haar moederlijk hart. De gedachte aan 's Heeren aanstaanden dood doorboorde hare ziel.

En al dat naamloos lijden heeft Maria verduurd zonder de minste vertroosting. En ziet daar eene laatste reden, die de smarten van Maria onvergelykelyk zwaarder maakte dan die van andere martelaren. Voorzeker veel en zwaar hebben de heilige Bloedgetuigen van Christus geleden, maar hunne liefde voor Jezus was een zachte dauw des hemels, die het vuur hunner pijnen temperde. Wanneer de H. Laurentius met verwonde en verscheurde ledematen op den gloeienden rooster was gelegd, waarbij aan alle kanten vuur was aangebracht, sprak hij spottend met zijne tormenten tot

den tiran: „Aan eene zijde ben ik reeds genoeg gebraden, keer mij om en eet”. Het uitwendige vuur zegt de H. Leo, brandde trager, dan het vuur der liefde, dat hem inwendig verterde. Zooveel kracht en moed betoonde ook de heilige Martelaar Vincentius. Op de pijnbank uitgestrekt, door ijzeren haken verscheurd en brandend in de felle vlammen, sprak hij met zooveel doodsverachting tot zijne beulen, dat er twee Vincentiussen aanwezig schenen, een die leed, en een ander, die sprak. De liefde tot Jezus deed velen reikhalzend uitzien naar de smartelijkste pijnigingen en de gruwzaamste folteringen.

Zien wij o. a. het vurig verlangen van den H. Ignatius naar den marteldood. In zijn brief aan de Romeinen schrijft hij: „Van Syrië tot Rome strijd ik tegen wilde beesten te zee en te land, dag en nacht zit ik geboeid tusschen tien tijgers van soldaten, die mij bewaken en wreeder worden naarmate men hen weldoet. Mijne leer maakt hen woedend: doch hierom ben ik nog niet gerechtvaardigd. Mocht ik toch

voor de wilde dieren geworpen worden, ik bid en smeeek, dat zij mij spoedig doodmartelen en gretig zijn, om mij te verslinden. Als zij mijn lichaam niet durven aanraken, zal ik geweld gebruiken en alle moeite aanwenden, om verslonden te worden. Mijne kinderen, duidt mij deze taal niet ten kwade: ik weet, wat goed en dienstig voor mij is. Thans begin ik een leerling van Christus te zijn, nu ik al het aardsche veracht, om Jezus-Christus te winnen. Laat vrij vuur en kruis en wilde dieren en vermorzeling van mijn gebeente en verscheuring mijner ledematen en verbrijzeling van geheel mijn lichaam, ja al de tormenten des duivels mijn deel zijn, als ik slechts met Christus mag heerschen". In het strijdperk gebracht, sprak hij in verrukking, wanneer hij de leeuwen hoorde brullen: „Ik ben de tarwe van Christus, door de tanden der wilde dieren word ik gemalen, om een zuiver brood te zijn". Zoo smachtte deze ziel naar de bruiloft van het Onbevleete Lam.

Hoe vuriger de Martelaren Jezus

beminden, des te minder gevoelden zij hunne folteringen en tormenten. De gekruisigde Verlosser was hun steun en hun troost. Maar niet zoo was het gesteld met de Moeder der Smarten. Hare liefde voor Jezus was juist hare wreedste beul. Al wat Jezus leed in Zijn gezegend lichaam, leed Maria in haar moederlijk hart. Ja, Moeder, omdat uwe liefde geen grenzen kende, was uwe droefheid groot als de zee, en wie had medelijden met U, wie troostte U? Slechts een enkele lichtstraal des hemels verhelderde de sombere duisternissen van Maria's ziel, dat n.l. haar goddelijk Kind geslacht-offerd werd ter verzoening van den vergramden Vader en ter verlossing der rampzalige menschheid. Om door haar lijden en door hare verdiensten aan onze verlossing mede te werken, heeft Maria de Moeder van Smarten willen zijn. Maar zooveel liefde tot ons vordert ook onze dankbare weder-liefde, welke vooral hierin moet bestaan, dat wij hare smarten nooit vergeten en gestadig met haar innig medelijden toonen.

Oefening van deugd. Als onze tranen vlieten bij de overdenking van Jezus' lijden, moeten zij ook vloeien bij de beschouwing van Maria's smarten. Zoo zullen wij den Zoon en de Moeder te zamen eeren en beider hart verheugen.

Schietgebed. Heilige Moeder! prent de wonden van uwen gekruisigden Zoon diep in mijn hart. Amen.

VOORBEELD.

De eerw. Pater Roviglione, van het Gezelschap van Jezus, verhaalt dat een jongeling de godvruchtige gewoonte had iederen dag een bezoek te brengen bij een beeld van de Moeder der Smarten. Op zekeren keer had hij zich gedurende den nacht aan eene doodzonde schuldig gemaakt. Als hij nu des morgens zijn gewoon bezoek aan Maria bracht, zag hij in het hart der H. Maagd acht zwaarden in plaats van zeven. Als dit zijne verwondering wekte, en hij met alle aandacht het beeld bleef gadeslaan, hoorde hij eene stem, die hem verweet, dat zijne doodzonde dit achtste zwaard voor het hart

van Maria gesmeed had. Vol berouw over zijnen misstap, ging hij, in tranen wegsmeltend, op staanden voet eene rouwmoedige biecht spreken, en hij bekwam de goddelijke genade terug door den bijstand van zijne machtige Voorspreekster.

VIJFDE FEBRUARI.

TWEEDE SMART.

Eerste Verhandeling. De Kindermoord van Bethlehem.

God had zijn uitverkoren volk van Israëlbezocht. Het lichten de glorie des Heeren was over Jeruzalem opgegaan. De heidenen wandelden in dat licht en de koningen in den glans, die de Vorstinne der steden bescheen. Van verre waren hare zonen en dochteren gekomen, de menigte over de zee en de kracht der volkeren. Een vloed van kameelen bedekte hare bergen, dromedarissen van Madian en Ephra vulden hare valleien. Van Saba waren zij allen toegestroomd, goud en wierook aandragend en den lof des Heeren verkondigend. Jeruzalem had het gezien, maar zij was niet opgesprongen van blijdschap, geene bewondering had haar aangegrepen,

haar hart had zich niet uitgezet. De Heer kwam tot de Zijnen, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.

De Ster uit Jacob opgegaan, volgens de voorspelling van den Profeet Balaâm, was in het Oosten gezien door drie rechtvaardigen, Caspar, Melchior en Balthasar. De Schepter in Israël moest verrezen zijn. Den nieuwen Koning zullen zij zeker vinden te Jeruzalem, de hoofdstad des rijks. Maar zij mogen niet met ledige handen voor den Vorst verschijnen, daarom voeren zij rijke geschenken met zich mede: goud, wierook en mirre. De feestdos en de feestvreugde der stad zal hunne verwachting niet beschamen. — Dan, helaas! te Jeruzalem aangekomen. bespeuren zij niets van het heuglijk feit, dat hemel en aarde verheugt. Vandaar hunne vraag: „Waar is de nieuwgeboren Koning der Joden? Want wij hebben Zijne ster in het Oosten gezien en zijn gekomen om Hem te aanbidden”. Hunne schitterende karavaan en die ongehoorde vraag veroorzaken gerucht en beweging in de stad.

Ook Herodes, de koning, verneemt de komst der Wijzen en het doel van hunne reis, en hij ontstelde en geheel Jeruzalem met hem. Aanstonds is zijn plan gevormd. Als hij maar de geboorteplaats van dien nieuwen koning kan achterhalen, zal hij zijnen tegenstander uit den weg ruimen. De oversten der priesters en de schriftgeleerden uit het volk noemen Bethlehem. Daarheen laat hij de Wijzen vertrekken met het verzoek hem te willen boodschappen, als zij het Kind gevonden hebben, om Het ook te komen aanbidden. — Het masker van godsdienstigheid moet in zoovele duivelsche zaken dienst doen. — De ster geleidt de heilige Koningen naar de nederige grot, waar de Koning der koningen de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen. Zij aanbidden Hem en huldigen door hunne geschenken Zijn koningschap, Zijne Godheid en Menschheid. In den nacht evenwel werden zij door een Engel vermaand niet naar Herodes terug te keeren. En zij gaan langs een anderen weg naar hun land terug,

Vergeefs bleef Herodes op de wederkomst der Koningen wachten. Als de achterdochtige koning dan zag, dat hij door de Wijzen bedrogen was, vaardigde hij een bevel uit: Alle knapen van twee jaren en daar beneden, te Bethlehem en omstreken, te dooden. Zoo zal ook zeker de nieuw-geboren Koning der joden vallen door het zwaard. Wreede Herodes! wat vreest gij de komst van dezen koning. Zijn rijk is niet van deze wereld. Hij neemt geen aardsche kroon, die hemelsche geeft.

Maar bestaat er raad en beleid tegen den Heer?

Nog is het uur der duisternis niet gekomen, nog blijft de macht van den vorst dezer wereld geketend. De kribbe des Heeren zal met de bloem der Martelaren versierd worden, in het rond getooid met ontluikende rozen, door den stormwind neergeveld. Het eerstelingsoffer van eene teedere lammerenschaar voor Christus gedood, zal bij het altaar zelf met palm en kroon aanvallig spelen. Doch over de wieg des Heeren waakt de Engel Gods.

Maar de profetie van Jeremias moet vervuld worden: „Een klagende stem is op het gebergte gehoord, gehuil en geschrei van Rachel, die hare kinderen beweent en over hen niet wil getroost worden, omdat zij niet meer zijn”.

Gaat, mijne trawanten, zoo luidt het koninklijk bevel, vermoordt mijnen tegenstander, laat vrij de wiegen druipen van het bloed!

Er moeten lammeren gedood worden, omdat straks het Onbevleete Lam gekruisigd zal worden, dat wegneemt de zonden der wereld. Groote slachting, wreed schouwspel! De moeders worstelen met de beulen. Dezen trekken en rukken, genen houden hare zuigelingen wanhopig in de armen gesloten. De haren hangen los en wild dooreen. De oogen schieten vuur. Krampachtig staan alle ledematen gespannen. De eene roept: „Mijn kind, met zooveel behoedzaamheid gedragen, slingert gij met wreede hand onbarmhartig over den grond!” Eene andere klaagt: „Mijn kind is onschuldig, zoo er eenige misdaad is, straf mij; spaar

de moeder niet, maar dood mij naast mijn kind!" Een derde spreekt: „Gij zoekt er één en slacht er velen, en dien Eenen kunt gij niet bereiken; kom toch, Verlosser der wereld, Gij behoeft niemand te vreezen, vertoon U aan de beulen, opdat zij onze kinderen niet vermoorden!"

Inderdaad dien Eéne kunnen de beulen niet bereiken. Hun zwaard kan Hem niet treffen. Want toen de Koningen vertrokken waren, werd Jozef in den slaap door den Engel vermaand: „Sta op, neem het Kind en Zijne Moeder, en vlucht naar Egypte, en blijf daar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal komen, om het Kind te zoeken en het te dooden". De H. Jozef wekte onmiddellijk zijne Bruid en deelde Haar de droevige boodschap mede.

Simeon's voorspelling: „Een zwaard van droefheid zal uwe eigene ziel doorboren", begint in vervulling te gaan.

Moet Hij dan vluchten, zoo kon Maria spreken, de Heer der heerscharen, Wien legioenen van Engelen

ten dienste staan, voor Wiens gelaat heel de aarde beeft? Hoe! de Verlosser van allen moet vluchten voor Zijn nietswaardig schepsel? Hij, die Noë heeft gered uit den zondvloed, Loth beschermd voor het vuur van Sodoma en Daniël beveiligd voor den muil der leeuwen? Kan de hemelsche Vader zijnen Engel niet afzenden, die het slachtzwaard van Abraham heeft tegengehouden? En waarom, zoo mogen wij vragen, juist naar het ongeloovig en zedeloos Egypte? Waarom niet liever naar de stad Nazareth of naar het Oosten, het land der heilige Koningen. Daar toch zou de H. Familie met vreugde verwelkomd en met alle eer en toewijding verzorgd zijn?

Dan slechts een: „Mij geschiede naar uw woord”, kwam over Maria's lippen. Zij wist, dat haar Kind vluchtte niet uit vrees, maar volgens het raadsbesluit des Vaders. Als straks Zijn tijd zal gekomen zijn, zal Hij in het openbaar over Zijne vijanden zegevieren. De Heer verwaardigde zich naar Egypte te vluchten, zegt de H. Fulgentius, om later zich te verwaardigen

het Kruis te bestijgen; niet de boosheid van anderen, maar Zijne eigene goedheid deed Hem den dood ondergaan; Hij is geofferd, omdat Hij zelf het wilde. Evenwel die vrijwillige vernedering van haar Kind pijnigde diep het hart van Maria, terwijl angst en bezorgdheid voor Zijn dierbaar leven hare ziel met smartelijk leed vervulden. „Neem het Kind en Zijne Moeder en vlucht naar Egypte”. Is er, vraagt de H. Joannes Chrysostomus, grooter leed denkbaar, dan dat eene jeugdige moeder gedwongen wordt te vluchten met haar pasgeboren kind, en wel naar een vreemd land en een vijandig volk? En toch Maria begaf Zich met volle onderwerping op den weg der ballingschap. Zij bleef haar zinspreuk getrouw: „Zie de dienstmaagd des Heeren, Mij geschiede naar Uw woord”.

Oefening van deugd. Leeren wij van Maria elken tegenspoed, zoo al niet met blijdschap en liefde, dan toch minstens met geduldige gelatenheid dragen.

Schietgebed. Heer! ik ben geheel de Uwe, Uw wil geschiede. Amen.

VOORBEELD.

De Heilige Maagd verscheen op zekeren keer aan de gelukzalige Coletta, eene Franciskaner kloosterzuster. Zij toonde haar het Kindje Jezus, vermorzeld en verbrijzeld liggende op eene schaal, en sprak tot haar: „Zie, hoe de zondaren niet ophouden mijnen Zoon te mishandelen, zie, hoe zij Zijnen dood hernieuwen door Hem opnieuw te kruisigen in hun hart door elke doodzonde, en hoe zij mijne smarten vermeerderen. O, mijne dochter, bid toch veel en vurig voor de arme zondaars, opdat zij zich bekeeren.

ZESDE FEBRUARI.

~~~~~  
TWEEDE SMART.

Tweede Verhandeling. De vlucht naar Egypte.

Zonder aarzelen of dralen gaven Jozef en Maria gehoor aan de roepstem des Heeren. Het nachtelijk uur mocht, vooral in dit seizoen, al bijzonder ongunstig wezen, Zij aanvaardden aanstonds den weg der ballingschap. Vele en groote smarten naar lichaam en ziel moest Maria, de vijftienjarige Moedermaagd, op die lange en bange reis doorstaan. De Gezegendste onder de vrouwen was zoo weinig gewoon aan die zware vermoeienissen, en geene hulpvaardige dienstmaagd stond Haar ter zijde. De arme heeft geen helper. Een weg van minstens dertig dagen

had Zij af te leggen, een onbekenden en ongebaanden weg. Moeilijkheden en hindernissen allerwege. Hooge bergtoppen versperden hunnen weg, doorwaadbare waterplassen vertraagden hunnen gang, doorn- en struikgewas belemmerden hunnen tocht. 't Was een tobben en zwoegen tegen hinderpalen zonder tal en zonder end. Bovendien geschiedde de vlucht in den winter. Sneeuw en regen en scherpe windvlaggen kwelden de Moeder van Smarten. Zij vond zoo weinig beschutting tegen het ongestadige jaargetijde met zijne wisselende weersgesteldheid. De noodige kleeding tot dekking van Haar zelve en van het Goddelijk Kind moet Haar ontbroken hebben. Immers bij de geboorte van den Heiland was Zij zoo behoeftig, dat Zij slechts eenige ruwe omwindselen te harer beschikking had. Thans bij die overhaaste vlucht kan Zij niet meer dan het meest onontbeerlijke bezeten hebben. Terwijl de nijpende koude hare ledematen verstijfde, drukte Zij in moederlijke bezorgdheid haar teeder Kind innig vast tegen haren boezem, om

Het te koesteren en tegen de scherpe lucht te beschutten.

Maar was dan haar Kind niet de Heer van alles? Behoorden Hem niet de ceders van den Libanon, de dieren van het woud en de akkers der val-leien? Ja, Maria wist, dat haar Kind met kwistige hand millioenen sterren in het uitspansel heeft ingeplant, dat Hij het is, die de parelen op den bodem van den Oceaan gezaaid en goud en zilver in het ingewand der aarde gelegd heeft. Zij was er niet onkundig van, dat het Wicht, Wat Zij in hare armen droeg, het vogelenheer in prachtige vedertooi heeft uitgedost en heel de aarde tooide in kruid en loover.

Dan, Zij leed alles met onuitsprekelijk geduld ter wille van haar Kind, arm geworden, om ons rijk te maken.

En vanwaar bekwam Maria leeftocht, spijs en drank, voor een tocht van ruim vier weken? De luttele voorraad hard brood, door den H. Jozef medegenomen, was al spoedig opgeteerd, en het water in de kruik ras verbruikt. Zelfs met een onbegrensd vertrouwen op de Goddelijke Voorzienigheid, ging

Maria eene onzekere toekomst tegemoet. Hoog was de nood gestegen. Dat haar Goddelijk Kind honger en dorst moest lijden, doorboorde hare ziel. Maar de hemelsche Vader beproeft niemand boven zijne krachten. Hij is met ons in de verdrukking, om ons te verlossen en te verheerlijken. Evenwel meldt ons de H. Schrift niet, op wat wijze de goede God in het onderhoud der heilige vluchtelingen heeft voorzien. Of er een Engel gezonden werd, om het Goddelijk Gezin te spijzigen, gelijk er een hemelbode werd afgevaardigd tot den Profeet Elias, die door de kracht der verstrekte spijs veertig dagen voortwandelde naar den berg Horeb; of wel een mensch, met de noodige mondbehoefte voorzien, gelijk de Profeet Habakuk tot den rechtvaardigen Daniël in den leeuwenkuil: wij weten het niet. Maar Hij, die voor Ismaël, Agars zoon, eene frissche waterbron liet ontspringen en Israëls legerscharen veertig jaren met het manna des hemels spijzigde, heeft ook den Zoon van Maria ten bewamen tijde spijs en drank verstrekt.

Eindelijk nog moeten wij met den H. Bonaventura vragen, waar heeft de H. Familie gedurende de vlucht naar Egypte overnacht, hoe waren Zij geherbergd? Het gebergte toch en de woestijn zijn uitteraard zoo onherbergzaam. Eene rotsspelonk of eene holte in de zandvlakte kunnen niet anders dan weinig passende schuilplaatsen aanbieden. Zullen misschien de takken der boomen zich hebben neergebogen ter beschutting van den Maker van het heelal, die het firmament als een reuzengordijn boven onze hoofden heeft uitgespannen? Of woonde er mogelijk hier en daar een eenzame woestijnbewoner, die, naar het voorbeeld van Abraham, zijne gastvrije woontent openstelde, om de reizende bannelingen op te nemen en hunne afgematte ledematen te verfrisschen en te verkwikken? — Zeer waarschijnlijk is het Maria en den Zoon des menschen even kwalijk vergaan als in latere dagen, toen Deze leeraarde: „De vogelen hebben hunne nesten en de vossen hunne hollen, maar de Zoon des menschen heeft geen steen, waarop Hij

zijn hoofd kan nederleggen". Op den naakten grond, onder den blooten hemel heeft Maria den onrustigen slaap genoten, Zij, die al hare kinderen bedekken zoude onder den mantel harer moederlijke liefde.

Dan al die kwellingen des lichaams, de koude, de honger en de dorst, die onherbergzaamheid en geringe beschutting, werden nog verre overtroffen door de vrees en den angst, welke Maria's ziel vervulden. Alles toch heeft Zij te duchten van den bloeddorstigen Herodes, die zijn schoonbroeder Aristobulus liet verdrinken, de hoofden der Farizeërs, Judas en Matthias, levend verbrandde en al de leden van het Sanhedrin moorddadig ombracht.

De snoode wreedaard, die zijn eigen kind aan de beulen overleverde, zal geen enkel middel onbeproefd laten, om ook den nieuw-geboren Koning der Joden te treffen. Nauwkeurig zullen zijne trawanten alle schuilhoeken doorsnuffelen, en als afgerichte speurhonden hun buit beloeren. Mocht ongelukkigerwijs haar vlucht bekend worden, dan zouden vele cohorten van

soldaten de woestijn binnenstormen, om Moeder en Kind te grijpen en te dooden. Dat alles overwoog Maria in haar hart. Gestadig zweefde voor hare oogen het zwaard van den beul, druipend van bloed. Bovendien waren die woeste streken berucht door de talrijke roovers, die de reizigers uitschudden en vermoordden. Zoudendezen Haar en haar Kind sparen? Bij elk onbestemd geluid, bij het gesuis van den wind, het ritselen der bladeren en het klapwieken der vogelen, schrikte Zij op. De in het zand achtergebleven voetsporen van menschen ontstelden Haar. Ieder oogenblik kon men Haar overvallen. Wreede foltering voor haar vurig minnend moederhart! Dan bad en smeekte Zij den hemelschen Vader om bescherming voor haren Jezus, voor haren Jozef en voor Zichzelve. Dat gebed nu bleef niet onverhoord. De Heer, die Zijnen Engel zond om den jeugdigen Tobias door vele gevaren te geleiden, heeft ook Zijne hemelsche legerscharen gelast Zijnen Zoon te bewaken op al Zijne wegen en Hem te dragen op hunne handen, opdat

Hij Zijnen voet niet zoude stooten aan eenen steen.

Oefening van deugd. In kommer en kwelling ons vernederen onder de machtige hand des Heeren, en ons verlaten op de Goddelijke Voorzienigheid!

Schietgebed. Heer! wees mijn trooster in de verdrukking. Amen.

VOORREELD.

De H. Anselmus verhaalt: „Men mag met de overlevering aannemen, dat Jezus op zijne vlucht door roovers overvallen en door een jongeling gered werd.

Deze laatste was, naar men vermeldt, de zoon van den hoofdman der rooverbende en, het Goddelijk Kind op den schoot der heilige Moeder beschouwende, werd hij zoozeer getroffen door de aanminnige schoonheid, welke op het gelaat des Kinds straalde, dat hij in Jezus meer dan een gewoon kind erkende, en, het liefkoozende, uitriep: „O, Gezegendste aller kinderen! indien de gelegenheid zich ooit aanbiedt,

gedenk U dan mijner en vergeet dezen dag niet". Eene andere overlevering voegt hierbij nog deze bijzonderheden: de twee roovers, welke de H. Familie overvielen, heetten Dismas en Gesmas. De laatstgenoemde en de oudste hield reeds het zwaard opgeheven, om het Goddelijk Kind te treffen, maar Dismas wierp zich tusschen beiden en beloofde zijnen makker dertig drachmen, wanneer hij zijn plan opgaf. Op de boven aangehaalde bede van Dismas, dien wij op den Calvarieberg als den goeden moordenaar aantreffen, zou Jezus, die intusschen ontwaakt was, hem toegelachen en Maria hem hare moederlijke bescherming en de toekomstige belooning van haar Kind beloofd hebben.





ZEVENDE FEBRUARI.

TWEEDE SMART.

Derde Verhandeling. Het verblijf in Egypte.

Na vele moeilijkheden en ontberingen van allerlei aard bereikte de H. Familie de grenzen van Egypte. Toen ging de profetie van Isaias in vervulling: „Zie de Heer zal eene lichte wolk bestijgen en Egypte binnengaan: en de afgodsbeelden van Egypte zullen voor Zijn aanschijn nederstorten”. De eerste daad van Maria was eene vurige dankzegging voor den behouden overtocht. Met koning David heeft Zij haar dankbaar gemoed uitgestort: „Looft den Heer, want Hij is goed en Zijne barmhartigheid blijft in eeuwigheid; de Heer heeft Ons verlost en bevrijd uit de handen onzer vijanden;

Wij dwaalden in de eenzaamheid en in de dorre vlakte; onze oogen zagen huis noch kluis; Wij waren hongerig en dorstig, en onze levenskrachten begaven ons; maar Wij hebben tot den Heer geroepen, en Hij heeft Ons verlost uit onze kwellingen, Ons geleid langs een veiligen weg, om te komen tot de stad onzer woning. Daarom prijzen Wij de barmhartigheid des Heeren, en maken Wij Zijne wonderwerken bekend aan de kinderen der menschen, want Hij heeft onze hongerige ziel verzadigd, onze behoeftige ziel met schatten verrijkt. De Heer heeft Ons geleid uit de duisternissen en de schaduwen des doods en onze boeien verbroken. Dat alle kinderen der menschen de barmhartigheid des Heeren loven en Zijne wonderwerken prijzen”.

Waar nu in den vreemde een dragelijk verblijf gekozen? Maria's voorvaderen stonden hier eenmaal in groot aanzien. Koning Pharao had vader Jacob en den zijnen het landschap Gessen tot woonplaats aangewezen. Zijn zoon Jozef was de onderkoning

van het machtige rijk, en zonder zijne toelating mocht niemand in gansch Egypteland een hand verroeren of een voet verzetten. In de dagen der latere slavernij begaven Mozes en Aäron zich tot den vorst des lands, om den uittocht van Israëls zonen te eischen. En toen de koning hardnekkig weigerde, toonde Jehova Zijne machtige hand en Zijn sterken arm. Zichtbaar was de vinger Gods. Het land van Cham was getuige van 's Heeren wonderwerken. Het water van den Nijl en van al de rivieren en kanalen, van de vijvers en regenbakken werd bloed, en geen enkele visch behield het leven. De aarde bracht een leger van kikvorschen voort, die in de hoven des konings doordrongen en alle huizen bezoedelden. De lucht werd vervuld van millioenen muggen, die mensch en dieren pijnigden. Tegen vliegend ongedierte van allerlei soort kon geen mensch zich beveiligen. Eene verschrikkelijke pest onder het vee doodde de paarden en kameelen, de runderen en schapen in groote menigte. Menschen en dieren werden door afzichtelijke

zweren ontzettend gekweld. Een vreeselijke hagelslag vernielde den oogst van het veld, het geboomte van het woud en den wijnstok van het gebergte. Eene ontelbare menigte sprinkhanen bedekte het land, zoodat geen plek gronds zichtbaar bleef. Eene stikdonkere nacht hing over het gansche land, en het ontstoken licht verdreef de duisternis niet. Al de eerstgeborenen werden door den dood getroffen; in elk huis, zoowel in het paleis des konings als in de hut van den arme, was een lijk; ook in de stallen van het vee en op de weiden richtte de dood dezelfde verwoesting aan. De Heer was Zijn heilig woord gedachtig, dat Hij gesproken had tot Zijnen dienaar Abraham. En Hij leidde Zijn volk uit in blijdschap, Zijne uitverkorenen in vreugde. Maar voor Maria trad de Heer niet handelend op. Geen engelenhand heeft haar huisje van Nazareth overgebracht, zooals in lateren tijd geschied is. Zij moest al de kwellingen en ontberingen der ballingschap verduren. Aanvankelijk dan zocht de H. Familie een verblijf te Mataria, een voorstad

van Heliopolis, om zich naderhand te Memphis, het latere Kairo, te vestigen. Hoe nu was de ontvangst onzer drie vreemdelingen bij deze afgodische inwoners? Zoo hun al geen kwelling of vervolging werd aangedaan, koude onverschilligheid of minstens koele nieuwsgierigheid was het deel der arme bannelingen. Vreemdelingen zonder middelen van bestaan stuiten overal op hardvochtige gemoederen; de armen hebben geen vrienden.

Het zevenjarig verblijf in Egypte zal alzoo voor Maria eene voortdurende bron van kommer en kwelling wezen. Hare schamele woning geleek maar al te wel op den onherbergzamen stal van Bethlehem. Waren de eerste levensdagen des Heeren doorgebracht in eene naakte grot, in eene armoedige spelonk zouden ook Zijne eerste kinderjaren verlopen onder toezicht en verzorging van Maria.

Zeker het was hemel in de ziel van Maria, wanneer Zij haar liefstallig Kind langzamerhand zag ontwikkelen en opgroeien. Het was engelenvreugd in haar hart, toen de Zoon van God

Haar voor de eerste maal aansprak met den zoeten naam van „Moeder” en den lof begon te stamelen van Zijnen hemelschen Vader. Zij genoot al de wellusten van het moederschap, als de kleine Jezus Haar minzaam tegenlachte en Zijne armpjes uitstak, om Haar te liefkoozen.

Maar die zonnige hemel werd al te zwaar bewolkt door de aanhoudende inspanning voor de allernoodigste verpleging van haar Kind. Met ijverig en onverpoosd naaien en spinnen trachtte de Moeder des Heeren in de behoeften van haar huisgezin te voorzien. Beschouwt Haar aan den arbeid, die kloeke Vrouw, die alle schepselen in waarde overtreft. Zij heeft hare lendenen met kracht omgord en haren arm versterkt. Wol en vlas heeft Zij verzameld en bewerkt het met harer handenkunst. Zij staat op voor het aanbreken van den dag en voorziet haar huis van spijs. En als het reeds nacht is, wordt hare lamp niet uitgeblusht. Hare vingers bewegen despil, en hare hand vervaardigt kleederen en sluiers en gordels voor de kooplieden van Kanaän.

In het zweet haars aanschijns heeft Zij haar brood gegeten! En ach! mocht er altijd brood verdiend geweest zijn! Zullen die zuur verdiende penningen wel altijd toereikend zijn geweest om den kwellenden honger te keeren? Heeft Maria niet menigwerf het voedsel uit eigen mond gespaard, om het aan Jezus te schenken. Ja gebeurde het zelfs niet vaak, dat het Goddelijk Kind om voedsel schreide, terwijl de lijdende Moeder niets bezat, om die tranen te stillen? Gewis was de gedachte aan Jezus' Godheid, die zich openbaarde door het neerstorten der afgoden, het uitdrijven der duivelen en de bevrijding der bezetenen, eene verkwikkende lichtstraal in de dichte duisternissen, die Maria's gemoed vervulden; evenwel voelde Zij het zwaard der armoede diep in hare ziel doordringen, wanneer Zij vervuld van weemoed de bevende hand uitstak om eene aalmoes te vragen. Beschouwt Haar daar, van huis tot huis voortgaande, om aan de deuren der meergegoeden aan te kloppen. De Koningin van hemel en aarde is eene

arme bedelaars geworden, Zij vol van genade en de schatmeesteres aller hemelsche goederen. O, mijne ziel! vergeet deze zuchten uwer Moeder niet en spiegel u aan haar voorbeeld, om de ongemakken en noodwendigheden des levens gelaten te dragen. De planten van geduld en lijdzaamheid moeten welig tieren in den hof van den Christen.

Oefening van deugd. In kommer en kwelling, in druk en lijden, zich de werkzaamheid en lijdzaamheid van Maria levendig herinneren.

Schietgebed. Zalig de armen van geest, want hunner is het rijk der hemelen. Amen.

VOORBEELD.

Eene zeer oude overlevering verhaalt, dat zekere Aphrodisius, hooge priester van de Zon, toen hij het neervallen der afgodsbeelden vernam, zich naar die plaatsen spoedde om van dat wonderbare feit getuige te zijn. Hij zag bij die gelegenheid het Goddelijk Kind in de armen van Maria en werd door zulk een gevoel van

diepen eerbied en heilige huivering aangegrepen, dat hij zich op de knieën wierp, het Kind als God aanbad en tot het aanwezige volk zeide: „Zoo Deze niet de God van onze goden ware, zouden zij zich niet voor Hem nederwerpen, en zoo wij niet het zelfde deden, zouden wij dezelfde straf belooopen, welke over Pharao is gekomen”. Later werd hij door den H. Paulus gedoopt en stierf, als Bischof van Beziers in Frankrijk, in den ouderdom van honderd en een jaar, tegelijk met zijne medegezellen Caralippus, Agapitus en Eusebius den marteldood.





ACHTSTE FEBRUARI.

TWEEDE SMART.

Vierde Verhandeling. De terugkeer uit Egypte.

De tijd der ballingschap, door den hemelschen Vader vastgesteld, spoedde ten einde. De profetie van Osee ging in vervulling: „Uit Egypte heb Ik Mijnen Zoon teruggeroepen”. Meer dan haar voorgelacht in de gevangenschap te Babylon, verlangde Maria naar haren dierbaren geboortegrond, door God aan hare voorvaderen geschonken, waar Jehova zoovele wonderwerken had gewrocht voor Zijn uitverkoren volk, en de Profeten de toekomst hadden voorspeld. Vurig vooral begeerde Zij naar den tempel van Jeruzalem, waar alleen den eenig waren God geofferd mocht worden.

Zij versmachtte van verlangen naar de voorhoven des Heeren. In hare jeugd toch had Zij slechts ééne begeerte gekoesterd: te mogen wonen in het huis des Heeren al de dagen haars levens, om 's Heeren liefelijkheid te genieten en Zijnen tempel te bezoeken. Ook de banden des bloeds trokken haar. Zij had zoovele zalige dagen gesleten in het huis van hare nicht Elisabeth. In het oord der ballingschap waren hare bloedverwanten dubbel dierbaar geworden aan haar edel hart. Eindelijk sloeg het uur der verlossing. Als Herodes, de kindermoorder, gestorven was en met zijn leven ook zijn troon en kroon verloren had, die aan zoovele duizenden het leven gekost had, verscheen de Engel des Heeren in Egypte aan Jozef in den slaap, zeggende: „Sta op, neem het Kind en Zijne Moeder met u en trek naar het land van Israël; want gestorven zijn zij, die het Kind zochten te dooden”. Met meer blijdschap dan de Joden in Babylon het bevelschrift van den Perzischen koning Cyrus vernamen, om op te trekken naar Jeruza-

lem en het huis te bouwen van Jehova, den God van Israël, ontvingen Maria en Jozef het bevel van den Gezant des hemels.

De welkome opdracht werd dan ook aanstonds ten uitvoer gebracht. Evenwel, vergaten Zij hunne geburen en weldoeners niet. Uit beleefdheid en dankbaarheid riepen Zij hun allen een hartelijk vaarwel toe. Eenige Egyptische vrouwen nu, die zich, om den minzamen en heiligenden omgang dier Familie, bijzonder aan de zoetaardige Maagd en haar goddelijk Kind gehecht hadden, drongen er op aan den afreizenden uitgeleide te doen. De toebe-reidselen voor den terugtocht waren spoedig gemaakt. De inboedel van onze arme bannelingen was zoo gering. Door het Nijldal voortgaande sloegen Zij de richting in naar de woestijn van Bersabee. Het H. Evangelie, zegt Champeau, zwijgt over de gebeurtenissen van deze reis; maar eenige vrome legenden verhalen, dat alle schepselen, ieder op zijne wijze, hunne vreugde, bij den doortocht van den jeugdigen Koning, te kennen gaven

over Zijne terugkomst. De dieren in den omtrek sprongen op van blijdschap; de vogels fladderden al zingend heen en weder of lieten hun schoonste lied hooren; de boomen bewogen zich of bogen op eerbiedige wijze hunne toppen; de wind blies zachter, en de zon bekroonde dit tafereel met een stroom van gulden stralen; Maria en Jozef trilden van vreugde en zongen Sions zielroerende zangen. Gelijk Mozes, bij den wondervollen uittocht door de Roode Zee, hieven Zij hun zegelied aan: „Laat ons den Heer lofzingen: want Hij heeft Zijne heerlijkheid en Zijne macht getoond; de Heer is mijn sterkte en het voorwerp mijner lofprijzing. Hij, de God mijner vaderen, en ik zal Hem hoog verheffen; Uwe rechterhand, o Heer! heeft onzen vijand verslagen; wie is aan U gelijk in macht! wie gelijk aan U, zoo hoog verheven in heerlijkheid, wie verschrikkelijk als Gij en lofwaardig, om de wonderen, die Gij werkt? Gij hebt Uwe hand uitgestrekt en onze vijand lag ter aarde; in Uwe barmhartigheid waart Gij onze aanvoerder naar Uwe heilige woonstede.

Evenwel, al was het gemoed lichter, al waren er minder gevaren te duchten dan bij de vlucht, al bracht elke schrede het H. Drietal nader tot den dierbaren geboortegrond en Jeruzalems heiligen tempel, bleven toch bezwaren en moeilijkheden hun ook nu niet gespaard. De terugtocht immers werd aanvaard in het voorjaar, in de maand April, gedurende den oogsttijd, waarin de zon zoo hoog gestegen is en zulk een verzengenden gloed verspreidt, dat de karavanen slechts bij nacht de verschrikkelijke woestijn kunnen doortrekken. De reizigers bedienen zich dan van draagvuren, om de goede richting in het oog te houden. Maar onze terugkeerenden waren niet genoeg bemiddeld, om Zich de noodige brandstoffen voor zoodanige verlichting aan te schaffen. Er bleef Hun derhalve niets over, dan bij kleine dagreizen, onder de brandende hitte der zon, hunnen weg door die woeste streken af te leggen. Een ander bezwaar, wat de moeilijkheid van deze reis niet weinig vergrootte, was de leeftijd van het Goddelijk Kind. Het had nu den

ouderdom van zeven jaren bereikt. Het was alzoo te groot, om gedragen te worden en te klein, om dien moeilijken tocht geheel te voet te volbrengen. Wanneer dan haar Goddelijk Kind van vermoeyenis en afmatting ter aarde nederviel, schoot Maria toe, ofschoon zelve uitgeput van kommer en ontbering, om Het op te nemen en op haren schoot te laten uitrusten. Zóó ging het dagen achtereen, totdat Zij kwamen aan de grenzen van hun land, bij de stad Gaza. Met heilige geestdrift heeft Maria den voet gezet op den vaderlandschen bodem, zoo dierbaar aan haar hart, op dien grond beroemd door Jehova's wonderwerken en die straks het zoenbloed van haar Goddelijk Kind zal drinken. Eene vurige dankzegging steeg van hare lippen tot den hemelschen Vader, die de macht der vijanden verbroken en de Zijnen in veiligheid had teruggebracht. Aanvankelijk was het plan van den H. Jozef, wien het als hoofd van het Gezin toekwam eene woonstede uit te kiezen, zich te vestigen te Bethlehem in Judea. Maar vernomen hebbende

dat Archelaüs, de nieuwe vorst, even wreed en moorddadig was als zijn vader Herodes, vreesde hij zich daarheen te begeven. Nieuwe onlusten te Jeruzalem mochten eens het leven van zijn Goddelijk Pleegkind in gevaar brengen. Daarom besloot hij niet door het binnenland te reizen, maar zijnen weg langs de zeekust te vervolgen. De Engel Gods kwam in den nacht zijn voornemen bekrachtigen. Het dierbaar Nazareth in Galilea is het laatste doel van den langen pelgrims-tocht. Het Heilig Drietal volgde den weg door het dal Sephala, langs de steden Askalon en Azot naar de beroemde zeestad Joppe. Nog wachtten onzen pelgrims twee dagen reizens: de eene langs den oever der zee tot Caesarea, de andere van Caesarea tot Nazareth, door het gebergte van zuidelijk Galilea. De heerlijke natuur, waarin Zij zich op hunnen weg verlustigden, verhoogde de blijde stemming der bannelingen.

Het hooggeprezene dal toch van Saron met zijne witte en roode rozen, met zijne leliën, tulpen, narcissen en

hyacinten, gold als de bloementuin van Palestina. Door het dal van bloemen kwamen zij eindelijk tot de stad der bloemen, Nazareth, opdat in Jezus vervuld zoude worden, wat door de Profeten voorspeld was: „Hij zal Nazareër genoemd worden”.

Oefening van Deugd. Het leven beschouwen als een pelgrimstocht, omdat wij hier geene blijvende woonplaats hebben, en steeds het oog gericht houden op de toekomstige, die Jezus ons in Zijns Vaders huis bereid heeft.

Schietgebed. Heer, mijn God! geleid mijne schreden op het pad der deugd, opdat ik niet afwijke noch ter rechter noch ter linkerzijde. Amen.

VOORBEELD.

Eene liefelijke voorstelling van den terugkeer uit Egypte geeft ons de H. Bonaventura. „Keer terug naar Egypte”, zoo vermaant onze Heilige, op zachtzinnige wijze, „om er het Kind Jezus te zoeken; licht vindt ge Het te midden van andere kinderen;

maar Het is beminnelijk en aanvallig. Gij knielt dan neder, kust Het de voeten en houdt Het een wijle in uwe armen gesloten. Dan zegt Het u mogelijk: „Wij mogen naar ons land terugkeeren en moeten morgen hier al vertrekken. Gij komt juist van pas; nu gaat ge met Ons mee!” Wanneer ge Het dan met opgewektheid hebt geantwoord, dat u dit innig verheugt, en dat gij Het, waar Het ook ga, wenscht te volgen... dan zal Het u bij Zijne moeder brengen en Haar vriendelijk groeten. Kniel dan neder en breng Haar en den heiligen grijsaard Jozef uwe hulde, en rust wat bij hen uit.”





NEGENDE FEBRUARI.

~~~~~  
DERDE SMART.

Eerste Verhandeling. Het Paaschfeest.

—————

In het armoedige en stille huisje van Nazareth hadden Jozef en Maria hunnen intrek genomen. Onder hunne zorgen groeide het Goddelijk Kind op, en werden Zijne krachten vermeerderd. Waarlijk mensch zooals wij, wilde de Heiland als een klein kind geboren worden en in Zijn groei aan de wetten der menschelijke natuur onderworpen zijn. Jehova vond geen behagen meer in brand- en zoenoffers, daarom had Hij Zijnen Zoon een lichaam gegeven tot slachtoffer voor de zonden der wereld. Hoe meer nu het heilig lichaam des Heeren ontwikkelde, des te meer werd het ge-

schikt en als geëigend voor de vele slagen en wonden, voor de ontelbare striemen, waardoor wij genezen moesten worden.

De Goddelijke Knaap verlangde toen reeds vurig naar de verzoening van den Vader en de verlossing des menschen. Van jaar tot jaar zag Hij reikhalzend uit naar het doopsel, dat in Zijn Bloed voltrokken zou worden, en waartoe de onmetelijke liefde van Zijn hart Hem perste.

Met de ontwikkeling Zijns lichaams hield de vooruitgang van Zijnen geest gelijken tred. Met den groei Zijner gestalte nam Hij ook toe in wijsheid. Niet alsof de maat Zijner kennis en wetenschap werd aangevuld, daar de gansche volheid der Godheid lichamelijk in Hem woonde, maar in dien zin, dat Hij Zijne wijsheid hoe langer hoe meer aan de wereld openbaarde. Of zal de Verlosser Maria en Jozef onkundig gelaten hebben in hetgeen Hij in latere dagen aan de Emmausgangers openbaarde, wanneer Hij hen, beginnende met Mozes en verder al de Profeten behandelende, de Schrif-

tuur uitlegde in alles, wat over Hem geschreven stond ?

Bovendien, wat de Heiland wist als God, kon Hij ook als Godmensch proefondervindelijk waarnemen. De rijke natuur van Nazareth was voor Hem het boek van Zijnen hemelschen Vader, waarin Hij Zich voor Zijn toekomstig apostolaat bekwaamde. Daar toch bewonderde Hij de pracht van de leliën des velds, daar beschouwde Hij in het voorjaar den vijgeboom in vollen bloei en vruchtbaarheid. Daar zag Hij het koren rijpen en den wijnstok, tot meerder wasdom, besnoeien. Voor Zijne oogen werden daar de afgedwaalde schapen naar den schaapstal teruggebracht. Daar was Hij getuige, hoe de jakhals schuchter naar zijn hol wegvluchtte, en hoe de adelaars en de roofvogels elkander den buit betwistten. Daar vernam Hij het gebruik der stroomen, die buiten hunne oevers traden, om de slechtgebouwde huizen van den zandgrond weg te spoelen. Daar bespeurde Hij in het morgen- en avondrood de kalmte en den storm. Daar besteede Hij de top-

pen der bergen om Zijn toekomstig arbeidsveld te overzien en den hemelschen Vader voor het welslagen Zijner zending te bidden. Verlustig u Hem daar te aanschouwen, liggende op Zijne knieën, met saamgevouwen handen het gelaat ten hemel gekeerd.

Met Zijn leeftijd en wijsheid nam de Zaligmaker ook toe in behaaglijkheid bij God en bij de menschen. Aan de innerlijke genade beantwoordde de uiterlijke aanvalligheid. Koning David had het voorspeld, dat Hij de schoonste zoude zijn onder de kinderen der menschen. Passend voorzeker was het, dat de Godmensch naar lichaam en ziel de hoogste volmaaktheid bezat, en dat de lichamelijke schoonheid een spiegel was van Jezus' innerlijke heiligheid. Beschouwt daar het ideaal van een twaalfjarigen knaap. Uit zijne oogen schittert de wijsheid, op Zijn voorhoofd zetelt de vrede. Elk Zijner trekken getuigt van minzaamheid en goedertierenheid. Over geheel Zijn wesen ligt de majesteit der Godheid zichtbaar uitgespreid. De hemelsche genade spreekt uit ieder Zijner woorden

en uit elk Zijner daden. En niets van dat alles ontgaat het scherp toeziende moederoog van Maria. Bij het aanschouwen van den aanvalligen, wonderschoonen Knaap geraakt haar hart in verrukking en vervoering. Maar hare rechtmatige vreugde is op verre na niet onvermengd. Wat toch zal er van die bovenaardsche schoonheid eenmaal geworden? Dat gezegende voorhoofd, Maria weet zulks, zal later gedekt worden door een kroon van ruwe doornen. Dat aanminnige gelaat, waarin de Engelen des hemels zich verlustigen, zal wreedelijk geslagen en schandelijk bespuwd worden. Die oogen, welke Haar zoo teeder aanstaren, moeten eenmaal met bloed en stof bezoedeld worden. In de handen, die Haar liefkoozen, ziet Zij nu al de grove nagelen steken, welke Hem aan het Kruis zullen hechten. Dat heerlijke lichaam, gevormd door den H. Geest, waant Zij thans reeds verscheurd en verbrijzeld, zonder vorm of gedaante, een aardworm en geen mensch. In die gestalte toch zou haar Kind een welgevallig zoenoffer worden

voor de oogen van den hemelschen Vader.

Inderdaad die zonnige dagen van Nazareth werden al te zeer verduisterd door de sombere wolken, welke zich boven den Calvarieberg samenspaken.

Weinig echter vermoedde Maria den gevoeligen slag, die boven haar hoofd hing. Driemaal in het jaar waren de Joden verplicht op te gaan naar den Tempel om Jehova te aanbidden. Met het Paaschfeest, ter herinnering aan den uittocht uit Egypte; met het Pinksterfeest, ter gedachtenis aan de wetgeving op Sinaï; en met het Loofhuttenfeest, tot dankzegging voor de weldaden op hun zwerftocht ontvangen. Wanneer dan alle strijdbare mannen hunne haardsteden verlaten hadden, hield de Heer der heerscharen, als trouwe wachter, de vijandelijke legers van Israëls grenzen verwijderd.

IJverig beoefenaar der wet, ging Jozef elk jaar naar Jeruzalem, om de feesten der wet te vieren. De bloedtooneelen van Archelaus mogen al voor zijne verbeelding oprijzen: als

God roept moet de vrees voor de menschen wijken. Maria, steeds gewoon meer te doen dan de strenge plicht van Haar vorderde, vergezelde haren heiligen bruidegom, de verhevene Dienstmaagd des Heeren bleef steeds eene nederige en getrouwe echtgenoot. Voor de eerste maal zien wij den twaalfjarigen Jezus, voor het aanstaande Paaschfeest, in hun gevolg. Hij had nu den leeftijd bereikt, waarop de jeugdige Israëliet in de kerkelijke gemeenschap werd opgenomen en zich verbond om de voorschriften der Wet stipt te volbrengen.

Ziet daar het H. Drietal voortschrijden over de bergen en door de dalen van Galilea naar Judea. Verneemt de verzuchtingen, die over hunne lippen komen; „Gelijk het hert verlangt naar de frissche waterbronnen, zoo verlangt mijn ziel naar U, o God! Mijne ziel verlangt naar den levenden God, wanneer zal ik staan en verschijnen voor het aanschijn des Heeren. Mijne tranen zijn dag en nacht mijne spijs, omdat ik wegwijn van liefde tot de voorhoven van Jehova.

Waarom zijt gij bedroefd, mijne ziel, en waarom ontstelt gij mij, want ik zal opgaan tot den wondervollen tempel, tot het huis van God. En mijne stem zal jubelen in God, mijn heil".

Er is reden tot groote blijdschap en hooggestemde feestvreugde. Onze pelgrims toch gaan het Paaschfeest vieren, het behoud hunner eerstgebornen herdenken en de verlossing uit Egypte. Maar voor den verlichten geest en het fijngevcelige hart van Maria bestaat er ook reden tot groote droefheid. Is haar goddelijk Kind niet het waarachtige Paaschlam des Nieuwen Verbonds, hetwelk de stijlen van het Kruis rood zal verven door Zijn Bloed, om het slavenvolk van Adam te bevrijden uit de handen van den verderf-Engel, den moordenaar van den beginne af? Doch de Moeder van Smarten herhaalt in volle onderwerping aan den wil des hemelschen Vaders: „Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar Uw woord." Het zwaard van Simeon mag hare ziel doorboren; het offer bij de opdracht van haar Kind in den tempel

gebracht, gaat Zij met heldenmoed hernieuwen.

Oefening van deugd. In ons zelven eene groote verknochtheid aan onze Moeder de H. Kerk opwekken, om hare geboden, vooral het vieren van den Zondag en het onderhouden der vastendagen, stipt te volbrengen.

Schietgebed. Heer, stel mij Uwe wet als den weg der gerechtigheid, en dat ik haar steeds beleve. Amen.

VOORBEELD.

Aan Joanna-Maria van het Kruis werd geopenbaard, dat de H. Jozef, voor zijn afsterven, de gunst bekwam ingewijd te worden in al de geheimen des lijdens van zijn Goddelijk Pleegkind, op gelijke wijze als zulks geschied is met meerdere Heiligen, die deelgenooten werden aan een of meer smarten des Heeren. In den geest van het H. Drietal kon slechts ééne gedachte vooraan staan. Gelijk het laatste Paascheest altijd voor Jezus' oogen zweefde, zóó stond het ook immer voor de verbeelding van Maria en Jozef. En

Zij werden er levendig aan herinnerd telken male wanneer Zij opgingen naar Jeruzalem. Als Zij hunnen tocht voortzetten over de heuvelen en door de valleien, langs de steile wegen van het gebergte, dan rees gestadig de Calvarieberg met zijne drie kruisen, als het einddoel van hunne reis, voor hunne verlichte oogen in het verre verschiet.

TIENDE FEBRUARI.

~~~~~
DERDE SMART.

**Tweede Verhandeling. Jezus blijft te
Jeruzalem achter.**

—————

Onze Pelgrims waren Jeruzalem, de bevoorrechte stad van Jehova, genaderd. Hun hart trilde van geestdrift en heilige vreugde. Opgaande naar den tempel zongen Zij in blijde verrukking: „Hoe beminnelijk zijn Uwe tabernakelen, Heer der heerscharen: mijne ziel verlangt vurig en kwijnt weg van begeerte naar de voorhoven des Heeren. Uwe altaren, mijn God en mijn Koning, zijn mijn verblijf en mijne rustplaats. Zalig zij die wonen in Uw huis, o Heer: in de eeuwen der eeuwen zullen zij Uw lof zingen. Want één dag in Uwe

voorhoven geldt boven duizenden daarbuiten". In den tempel gekomen hieven zij den opwekkenden Psalm van koning David aan: „Ik was verheugd dat tot mij gezegd werd: wij gaan op naar het huis des Heeren! onze voeten staan in uwe voorhoven, o Jeruzalem! Jeruzalem, gij goed gebouwde stad, die uwe schatten voor allen openstelt; daarheen toch trekken de stammen des Heeren, tot u, Israëls getuigenis, om den Naam des Heeren te loven". Die lof van Jehova nu bestond voornamelijk in het offeren van het Paaschlam, in de voorlezing van de Wet en de Profeten en in verschillende gebeden voor Israëls verlossing.

De duizenden pelgrims evenwel, van alle oorden des lands toegestroomd, vermoedden niet dat hunne gebeden verhoord waren, dat de hemelen gedauwd en de wolken den Rechtvaardige geregend hadden. De groote Profeet, aan Mozes gelijk, die de Wet ging vervolmaken, stond in hun midden, en zij kenden Hem niet. Het waarachtige Paaschlam droeg Zich

gebracht, gaat Zij met heldenmoed hernieuwen.

Oefening van deugd. In ons zelven eene groote verknochtheid aan onze Moeder de H. Kerk opwekken, om hare geboden, vooral het vieren van den Zondag en het onderhouden der vastendagen, stipt te volbrengen.

Schietgebed. Heer, stel mij Uwe wet als den weg der gerechtigheid, en dat ik haar steeds beleve. Amen.

VOORBEELD.

Aan Joanna-Maria van het Kruis werd geopenbaard, dat de H. Jozef, voor zijn afsterven, de gunst bekwam ingewijd te worden in al de geheimen des lijdens van zijn Goddelijk Pleegkind, op gelijke wijze als zulks geschied is met meerdere Heiligen, die deelgenooten werden aan een of meer smarten des Heeren. In den geest van het H. Drietal kon slechts ééne gedachte vooraan staan. Gelijk het laatste Paascheest altijd voor Jezus' oogen zweefde, zóó stond het ook immer voor de verbeelding van Maria en Jozef. En

Zij werden er levendig aan herinnerd telken male wanneer Zij opgingen naar Jeruzalem. Als Zij hunnen tocht voortzetten over de heuvelen en door de valleien, langs de steile wegen van het gebergte, dan rees gestadig de Calvarieberg met zijne drie kruisen, als het einddoel van hunne reis, voor hunne verlichte oogen in het verre verschiet.

TIENDE FEBRUARI.

DERDE SMART.

**Tweede Verhandeling. Jezus blijft te
Jeruzalem achter.**

Onze Pelgrims waren Jeruzalem, de bevoorrechte stad van Jehova, genaderd. Hun hart trilde van geestdrift en heilige vreugde. Opgaande naar den tempel zongen Zij in blijde verrukking: „Hoe beminnelijk zijn Uwe tabernakelen, Heer der heerscharen: mijne ziel verlangt vurig en kwijnt weg van begeerte naar de voorhoven des Heeren. Uwe altaren, mijn God en mijn Koning, zijn mijn verblijf en mijne rustplaats. Zalig zij die wonen in Uw huis, o Heer: in de eeuwen der eeuwen zullen zij Uw lof zingen. Want één dag in Uwe

voorhoven geldt boven duizenden daarbuiten". In den tempel gekomen hieven zij den opwekkenden Psalm van koning David aan: „Ik was verheugd dat tot mij gezegd werd: wij gaan op naar het huis des Heeren! onze voeten staan in uwe voorhoven, o Jeruzalem! Jeruzalem, gij goed gebouwde stad, die uwe schatten voor allen openstelt; daarheen toch trekken de stammen des Heeren, tot u, Israëls getuigenis, om den Naam des Heeren te loven". Die lof van Jehova nu bestond voornamelijk in het offeren van het Paaschlam, in de voorlezing van de Wet en de Profeten en in verschillende gebeden voor Israëls verlossing.

De duizenden pelgrims evenwel, van alle oorden des lands toegestroomd, vermoedden niet dat hunne gebeden verhoord waren, dat de hemelen gedauwd en de wolken den Rechtvaardige geregend hadden. De groote Profeet, aan Mozes gelijk, die de Wet ging vervolmaken, stond in hun midden, en zij kenden Hem niet. Het waarachtige Paaschlam droeg Zich

reeds op aan den hemelschen Vader, en zij waren er onkundig van. Maar Maria wist, dat het geheele Ceremonieel in den tempel geschiedde ter voorafbeelding van den aanstaanden dood van haar Kind. Voor hare oogen werd Hij daar gedood in de lammeren, geslacht in de runderen en opgedragen in de verschillende offers. In den geest aanschouwde Zij haren Zoon als verwond om onze ongerechtigheden, verbrijzeld om onze misdaden en vermorzeld om de zonden van Zijn volk. In dien fellen weedom haars harten schreide Zij toen vele heete tranen. Doch nog feller smart wachtte Haar.

De Rechtvaardigen beginnen niet slechts het goede werk, maar voltooien het ook. Er mochten aan een langdurig verblijf in Jeruzalem, vooral bij den toeloop van zoovele duizenden, groote bezwaren en vele opofferingen verbonden zijn, de H. Familie dacht aan geen huiswaarts keeren eer het feestootaaf vervuld was.

In aanbidding en dankzegging, in versterving en smeeking brachten Zij

hunne dagen door. Zij waren zoo recht op hunne plaats in den tempel des Heeren. Het was hun zoo goed daar te zijn, en zij begeerden zoo vurig er voor immer hunne woontent te bouwen. Doch dit lag niet in het plan des Heeren. Als de Paaschfeesten gesloten waren, keerden Zij terug naar Nazareth, maar het Kind Jezus bleef in Jeruzalem achter; en Zijne ouders wisten het niet. Mag men hier aan zorgeloosheid van hunnen kant denken? Volstrekt niet; want het was bij de Joden gebruikelijk, als zij naar Jeruzalem ter feestviering opgingen, of van de heilige stad naar hunne haardsteden terugkeerden, bij afdeelingen te reizen, de mannen gescheiden van de vrouwen; terwijl het den kinderen vrijstond zich, bij dezen of genen, naar verkiezing, aan te sluiten. Ieder voor zich kon derhalve vermoeden, dat Jezus Zich bij het andere reisgezelschap had aangesloten, Maar kon Maria, de Moeder der reine liefde, gescheiden leven van Jezus, den schat haars harten, haar God en haar Al? De teederminnende Moeder is ook

de kloeke Vrouw, die het bijzijn van haren veelgeliefden Zoon een wijle weet te ontberen, om den Voedster-vader, haren Bruidegom, de zoetheid Zijner tegenwoordigheid te laten genieten. De liefde is niet zelfzuchtig, als anderen heilige vreugde en geestelijk voordeel ten deel vallen. Bovendien werd haar geest op den terugtocht met hooger licht bestraald en haar hart met buitengewone zoetheid vervuld, zooals de H. Geest pleegt te doen, wanneer Hij voor Zijne uitverkorenen eene zware beproeving bereidt. Jezus wilde Zijne Moeder door eene kortstondige scheiding voorbereiden voor den vreeselijken slag, die Haar eenmaal zoude treffen, wanneer Hij Haar voor goed ging verlaten. Daarom liet Hij de karavanen vertrekken en bleef opzettelijk te Jeruzalem achter.

Bij de aankomst der eerste rustplaats, waar gewoonlijk overnacht werd, haastte Maria zich den H. Jozef op te sporen, om zoo spoedig mogelijk haar Kind terug te zien en te omhelzen. Haar hart klopte van verlangen, en haar oog zag zoekend rond. Daar

bespeurde Zij den H. Jozef, die uit de scharen Haar te gemoet trad. Welk een teleurstelling! Jozef was alleen! Het Goddelijk Kind was niet bij hem! „Waar is Jezus?” vroeg Maria nu; en Jozef antwoordde: „Ik weet het niet, Hij is met mij niet meegekomen, ik dacht dat Hij met U teruggekeerd was”.

Maar zonder hunne voorkennis en toestemming had Hij hunne zijde nooit verlaten. Hij was altijd zoo trouw volgzaam, Hij zal Zich zeker bij de bloedverwanten en de bekenden bevinden! Zoo hoopten de angstige Ouders, maar een geheim voorgevoel liet het tegendeel vreezen. Zonder dralen werd het onderzoek ingesteld. Bij dezen vroeg Maria met de Bruid van het Hooglied: „Hebt gij Hem niet gezien, dien mijne ziel lief heeft?” Bij genen klaagde Zij met Ruben: „Mijn Kind verschijnt niet, en waarheen zal Ik gaan.” Bij anderen treurde Zij: „Het licht mijner oogen, mijn veelgeliefde Jezus, is niet bij Mij, waar zal Ik Hem vinden? IJdel navragen, vruchteloos zoeken! Dan

wendde Zij zich in den geest tot haar Goddelijk Kind: „O mijn Kind, de schat mijns harten, toon Mij toch de plaats, waar Gij U bevindt, opdat Ik ophoude te dwalen en te zwerven.” Geen antwoord. — Jezus is dan vermist, Zij hadden alzoo hun dierbaar pand verloren! Overstelpst van droefheid smolt Maria in tranen weg. Bethlehems bergtoppen mochten weerklinken van het gehuil en geschrei van Rachel, die hare kinderen beweende, omdat zij niet meer waren: nooit zullen zij het gewicht en de diepte van Maria's onvergelykelijke smart weergeven. Bijzondere omstandigheden ook maakten deze smart pijnlijker voor Maria dan de vorige. Bij de profetie van Simeon toch en op de vlucht naar Egypte, was haar Goddelijk Kind altijd bij Haar. De Zoon deelde de kwelling en de verdrukking Zijner Moeder. Thans leed Zij zonder Zijne vertroostende en opbeurende tegenwoordigheid. Daarom sprak Zij met den Profeet Jeremias: „Ik ben schreiende, en mijne oogen zijn vervuld van tranen, omdat de Ver-

trooster verre van Mij is". Bovendien wist Zij zich bij de eerste smarten rekenschap te geven van haar lijden. De verlossing der wereld en de vervulling van de raadsbesluiten des hemelschen Vaders vorderden die pijnlijke offers. Nu echter kon Zij de reden en het doel van Jezus' verwijdering niet achterhalen. Vandaar herhaalde Zij met den grijzen Tobias: „Welke vreugde rest Mij, die in de duisternissen ben gezeten en het licht des hemels niet aanschouw." In hare diepe nederigheid achtte Zij zich onwaardig het kostbaarste pand des hemels langer te bezitten; want het is den rechtvaardige eigen zich zelven aan te klagen en schuld te vreezen, waar zelfs de schijn van zonde niet bestaat.

Oefening van deugd. Met den grootsten eerbied en de diepste godsvrucht de kerkelijke plechtigheden bijwonen, vooral de heilige offerande der Mis.

Schietgebed. Lieve Jezus! laat ik nooit van U gescheiden worden. Amen.

VOORBEELD.

Op zekeren keer gaf de gelukzalige Benvenuta de Bonajo aan de H. Maagd het verlangen te kennen met Haar in het lijden van deze groote smart te mogen deelen. Daarop verscheen Maria haar met het Goddelijk Kind in de armen. Als nu onze Heilige, met onuitsprekelijke blijdschap, het verrukkelijk schoone Kind aanschouwde, werd het visioen eensklaps aan hare oogen onttrokken. Daarover gevoelde zij zoo groote kwelling, dat zij de H. Maagd bad haar toch niet van droefheid te laten sterven. Na drie dagen verscheen haar weder de Moeder des Heeren en zeide haar: „Bedenk wel, mijne dochter, dat uwe smart slechts de schaduw is geweest van mijn lijden over het verlies van mijn Kind”.

ELFDE FEBRUARI.

DERDE SMART.

Derde Verhandeling. Het zoeken naar Jezus.

Het zoeken onder de bloedverwanten en de bekenden was zonder gevolg gebleven. Daarom sprak Maria: „Ik zal opstaan en in de stad omgaan; in de wijken en op de straten zal ik Hem zoeken, dien mijne ziel lief heeft”. Hare nabestaanden wezen Haar te vergeefs op den invallenden nacht met zijne duisternissen, op hare vermoeienis en uitputting; zonder Jezus kon Zij geen rust genieten, geen vrede smaken. Hare ziel was beangst en bedroefd tot den dood, zooals zij sedert hare geboorte nooit geweest was. Maar van waar zooveel bezorgdheid en bekom-

mering? Wist Maria dan niet, dat haar Kind God was? Zij behoefde derhalve niet beducht te zijn, dat Jezus verloren geraakt was. Voorze-ker niet. Doch was hare vrees niet gewettigd, dat Hij wellicht weder ten Hemel was opgevaren, omdat de Zijnen Hem niet aangenomen hadden; of mogelijk had Hij hen verlaten, om elders dan te Nazareth te verblijven, daar geen Profeet in zijn vaderland geëerbiedigd werd. Waarachtig God, was Jezus ook waarlijk mensch; kon het tijdstip van Zijn lijden niet ver-vroegd zijn? Was Hij misschien niet gevallen in de handen van Archelaüs, den zoon van den kindermoordenaar Herodes? Zuchtte Hij waarschijnlijk niet in een of anderen onteerenden kerker? En bovendien, al was de Heiland op vrije voeten, een twaalf-jarige knaap aan zich zelven overge-ten is zoo hulpbehoevend en staat aan zoovele ontberingen bloot. Bij al die angsten en kwellingen, die haar gemoed bestormden, had het moeder-hart van Maria rust noch duur. Alle vermoeyenis voor niets achtend, begaf

Zij Zich, aan de zijde van haren trouwen Bruidegom, onverwijd op weg naar Jeruzalem, om haren schat, het leven van haar leven te zoeken. In geheel andere gemoedsstemming had Zij, acht dagen geleden, toen Zij in blijdschap ter feestviering opging, dienzelfden weg betreden. Thans is Zij bedrukt van harte en bekommerd van gemoed. Was Zij vroeger in haast over het gebergte getrokken, om hare nicht Elisabeth, in de huishouding, de behulpzame hand te bieden; nu is haar gang nog sneller: wie weet hoezeer het Kind naar Zijne Moeder versmacht, hoezeer Het hare hulp behoeft! Wat valt de weg haar lang! Bij al den vereischten spoed mag Zij toch niet in overijling te werk gaan. Zij ziet rond langs de toppen van het gebergte, doorvorscht de dalen en doorzoekt het kreupelhout en het struikgewas. Daar ziet Zij Hem: arme Moeder! het is slechts een afgeknotte boomstam of een vooruitstekend gedeelte van een bergtop, waarop uw oog valt. Maar hoort Zij daar geen gerucht, treft geen geluid hare ooren? Voor hare voeten

vlucht de jakhals schuchter naar zijn hol, en de opgeschrikte vogel vliegt dieper het woud in. Teleurstelling op teleurstelling is het lot der bedrukte Echtgenooten, die dobberend tusschen hoop en vrees hunnen doodschen weg naar Jeruzalem voortzetten.

Tegen den ochtend hebben Zij de Heilige Stad bereikt. De gewillige geest om het onderzoek oogenblikkelijk verder voort te zetten was niet bestand tegen den aandrang van het zwakke vleesch, dat voor zich eenige noodzakelijke rust vorderde. Na eene lichte sluimering — want de slaap wijkt uit de oogen van hen, wier hart van droefheid overstelpt is; al is ook het oog gesloten, het hart blijft waken — richtten Zij hunne schreden naar den Tempel. In het huis des Heeren hoopten Zij hun verloren Liefeling terug te vinden. Maar Zij hadden den lijdenskelk nog niet tot den bodem geledigd. Als Zij hunne hoop verijldeld zagen, smeekten Zij: „Heer, verlicht onze oogen en stel onze voeten op den rechten weg, die ons tot Jezus geleidt, versterk onze zwakke

krachten, opdat Wij van uitputting niet bezwijken". Alle straten en pleinen werden afgeloopen, alle openbare gebouwen doorzocht. Allerwege werden nasporingen gedaan, overal inlichtingen gevraagd. De wachten der stad bleven het antwoord schuldig. Maar die Jezus eenmaal gezien heeft kan Zijne aantrekkelijke beeltenis nimmer meer uit het geheugen verliezen; de verrukkelijke schoonheid van mijn Kind, zoo dacht Maria, moet der voorbijgaande vrouwen opgevallen zijn. Daarom vroeg Zij: „Dochters van Jeruzalem, hebt gij Hem niet gezien, dien mijne ziel lief heeft? Ik heb Hem gezocht en niet gevonden, Hem geroepen en geen antwoord bekomen”.

De antwoorden op hare vraag waren weinig bevredigend. Sommigen hadden al zooveel navraag naar vermiste kinderen gehoord, dat zij onverschillig en zonder medelijden voorbij gingen. Eenigen gaven den goeden raad hier en daar en ginds te zoeken: alsof de bedrukte Ouders hun Kind niet reeds overal gezocht hadden. Anderen meenden goede aanwijzingen

te kunnen verstrekken, maar de uitkomst beantwoordde niet aan hare inlichtingen. Zij hadden wel een wonderschoonen knaap ontmoet, die zijn brood bedelde en het deelde met de armen; er was een kind gezien, dat op buitengewoon minzame wijze met een zieke gesproken en diens wonden verbonden had; maar of het haar kind was, en waar het gebleven was, wisten zij niet. Elke lichtstraal van hoop, die in Maria's hart nederdaalde, werd er door pijnlijke onzekerheid oogenblikkelijk uit verdreven. Daarom sprak Zij tot de belangstellende vrouwen: „Ik bezweer het u, zoo gij mijn Welbeminde vindt, zegt Hem, dat Ik wegwijn van liefde”. Bij de menschen geen troost vindende, wendde Maria Zich in een vurig gebed tot den hemelschen Vader: „O God en Vader van alle eeuwigheid! Barmhartige en goedertierene! Het heeft U behaagd Mij Uwen Zoon te schenken, zie, Ik heb Hem verloren, en Ik weet niet, waar Hij zich bevindt. O Vader voer Hem terug in mijne armen! Neem deze bittere kwelling en smartelijke folte-

ring van Mij weg en toon Mij mijn Zoon, want zonder Hem kan Ik niet leven. Dan sprak Zij weer tot haar alwetend Kind: „Mijn veelgeliefde Zoon, waar toeft Gij? Bij wien verwijlt Gij? Maak Mij Uw verblijf bekend; dan zal Ik tot U komen, of keer tot Mij terug... Mijn Kind heb Ik U in iets beleedigd? Waarom hebt Gij Mij verlaten? O mijn Kind! Gij kent al de pijnen van het hart Uwer Moeder, stel toch niet uit te verschijnen! O mijne hoop, mijn schat, het leven van mijn leven, zonder U zal ik het besterven". Het gebed van Maria werd ondersteund door het medelijden der Engelen, die onophoudelijk hunne smeeingen tot den hemelschen Vader opzonden, Zich toch eindelijk over hunne Koningin te ontfermen. — En gij, mijne ziel, wees vervuld van medelijden jegens de Moeder van Smarten, en leer van Haar, hoe Gij Jezus moet zoeken.

Oefening van deugd. Jezus zoeken zoodra wij Hem verloren hebben, en wel in een aanhoudend gebed.

Schietgebed. Heer! toon mij Uw

aanschijn, dan zal ik behouden zijn.
Amen.

VOORBEELD.

In de zestiende eeuw leefde te Turijn eene religieuse van de Orde der Visitatie Joanna Benigna Gojos genaamd. Zij onderhield de innigste gemeenschap met haren hemelschen Bruidegom. Als zij de verschillende geheimen van Jezus' leven overwoog, gevoelde zij zich bijzonder getrokken zich met Hem te vereenigen in Zijne driedaagsche afwezigheid. Dit werd voortaan hare geliefkoosde bezigheid. De Zaligmaker nu, om haar te beloonen, openbaarde haar, dat deze derde smart Zijner Moeder Hem meer leed veroorzaakt had, dan al het lijden van Zijn verder leven. In die kwellung Zijner Moeder toch zag Hij reeds de smart, welke Zijn dood op Calvarië in haar moederhart zou teweegbrengen. En gelijk op Calvarië Zijne marteling den dood van Maria ten gevolge zoude gehad hebben, als de Goddelijke Almacht Haar niet in het leven behouden

had, zoo was er eene bovennatuurlijke hulp noodig geweest, om Haar gedurende deze smart in het leven te bewaren. Waarlijk ontzaglijk groot was deze smart van Maria, en Jezus alleen was in staat die te begrijpen.

TWAALFDE FEBRUARI.

DERDE SMART.

**Vierde Verhandeling. De terugvinding
van het Kind Jezus in den tempel.**

De Heilige kerkleeraar Ambrosius deze drie dagen van scheiding verklarende, zegt: „De eerste dag loopt van het vertrek uit Jeruzalem tot de eerste rustplaats, waar de heilige Ouders te vergeefs hun Kind zochten onder de bloedverwanten en de bekenden; de tweede dag beslaat den terugkeer van de pleisterplaats naar Jeruzalem; de derde dag wordt ingenomen door het zoeken en het vinden van het Goddelijk Kind in den tempel”. Deze derde dag, de laatste van Maria's beproeving, was gekomen. Voor het aanbreken van den dag was Zij reeds opgestaan, de slaap ontweek hare rood

bekreten oogen. Zij bad den Vader van alle licht en alle vertroosting, dat deze dag toch niet voorbij mocht gaan, zonder dat Zij haar Kind teruggevonden had. Met wankelende schreden begaf Zij zich wederom naar den tempel, om haar hart voor den Heer uit te storten : „Heer der heerscharen ! geef acht op mijne verdrukking en vergeet de zuchten Uwer dienstmaagd niet, zoo Gij mijn Zoon in mijne armen terugvoert, zal Ik Hem U op nieuw opdragen, Hem U andermaal toewijden voor geheel Zijn leven”. De hemelsche Vader toefde niet het gebed Zijner Dochter te verhooren.

De sombere wolken gingen wijken voor de blijde zon der vertroosting.

Onze bedrukte Moeder ging door de Oosterpoort den tempel binnen. In de nabijheid dier poort bevond zich de zaal der Schriftgeleerden en de hogeschool der Synagoge, waar de Wet en de Profeten werden verklaard en toegelicht. Daarheen had Zich de twaalfjarige Jezus begeven en was Hij gezeten te midden der leeraars, hen hoorende en hen ondervragende.

Hij wilde de uitspraak van den H. Geest in beoefening brengen: „Die wijs is, luistert naar goede besluiten”. Hij begeerde, ten voorbeeld voor de kinderen, de les van koning Salomon op te volgen: „Mijn kind, hoor naar de leer uws vaders, dat zal u tot eer en glorie verstrekken”. Dan al vragende onderwees Hij ook met gepaste bescheidenheid de leeraren zelve, die over de diepzinnigheid Zijner vragen en de grondige wijsheid Zijner antwoorden verbaasd stonden. In deze omgeving nu, vond Maria haar Goddelijk Kind terug, en ook Zij stond verwonderd. Een wedervinden onder zulke omstandigheden had Zij niet kunnen of durven vermoeden. De toon Zijner woorden getuigde van het zelfbewustzijn eens machthebbende, en uit Zijne oogen straalde een buitengewoon schitterend licht. In den geest aanbad Zij haar Goddelijk Kind en berustte er in, dat Hij, de meester Zijner daden, die aan niemand de minste rekenschap verschuldigd was, zonder hare voorkennis Haar verlaten had. Maar toch, haar moederhart was in deze dagen

zoo overstelpt van smart, dat Zij eene minzame klacht van teedere moederliefde, over Zijn achterblijven zonder haar medeweten, niet weerhouden kon. Buiten den tempel gekomen, zeide Zij tot Hem: „Kind! waarom hebt Gij aldus met Ons gedaan? Zie uw Vader en Ik zochten U met droefheid.” Heilige klacht, waaruit blijkt, dat de gezegende Moeder des Heeren den inwendigen vrede en de berusting in de Voorzienigheid nooit verloren had. Haar moederschap gaf recht tot die vraag, gelijk Jezus, als Zoon van den hemelschen Vader, mocht uitroepen: „O God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten”. Ziet onze Moeder uitte die zoete klacht nog, toen Zij Jezus reeds gevonden had, en wij drogen zoo spoedig onze tranen af, die wij storten over het verlies van Jezus, alsof niet heel ons leven van diep schuldbesef en bitteren rouw vervuld moest wezen. Bewonderen wij verder den diepen ootmoed, welke in Maria's woorden ligt opgesloten. Door den drang der liefde en door de felheid der smarten overweldigd, nam Zij het

eerst het woord op. In liefde tot God mag men gerustelijk iedereen voorgaan, in berouw vrijelijk allen overtreffen. Maar op het punt van eer gaf de Moeder den voorrang aan den Voedstervader: „Uw Vader en Ik zochten U met droefheid”. Slechts de nederigen kunnen den nederigen Heiland vinden. Alleen de kleinen worden tot Hem toegelaten. Wie bij Hem de eerste wil zijn, moet de laagste plaats innemen. Aan de nederigen schenkt Hij Zijne genade, en al wie in ootmoed tot Hem komt, zal niet verstooten worden.

De Goddelijke Heiland gewaardigde zich zijnen Ouders rekenschap te geven Zijner handelwijze. Dan Zijne zelfverdediging zal te gelijk eene schitterende openbaring behelzen: en van Zijne Goddelijke afkomst en van Zijne Goddelijke zending. Met de grootste minzaamheid en de liefelijkste teederheid, — want de Heer moet het geknakte riet ophelpen en balsem storten in het bedrukte hart Zijner Moeder — sprak Hij: „Waarom zocht Gij Mij? Wist Gij dan niet, dat Ik Mij

moest bezighouden met de zaken Mijns Vaders?" De Zaligmaker wilde te kennen geven: „Was het wel noodig, lieve Moeder, Mij te zoeken. Gij weet toch, dat Ik van den Vader ben uitgegaan, en dat Hij zijne Engelen gelast heeft Mij te bewaken op al Mijne wegen, en Mij te dragen op hunne handen. Hij, die Mij gered heeft uit de handen van Heroëes, weet Mij ook te bewaren voor de aanslagen van Archelaüs. Mijn uur is nog niet gekomen en de macht van den vorst der duisternis nog niet ingegaan. Voor eene korte wjl heb Ik Mij van U verwijderd, om U op de blijvende scheiding voor te bereiden. Zonder uwe voorkennis ben Ik achtergebleven; maar met opzet heb Ik aldus gehandeld: om U te leeren, dat Ik God meer moet gehoorzamen dan de menschen, en dat men, wanneer God roept, zelfs zijn vader en moeder moet verlaten. Wat betreft de groote zaak waartoe Ik gezonden ben door Mijnen Vader, daarin hang Ik ook alleen van Mijn Vader af. Veel en smartelijk hebt Gij geleden in deze dagen, maar niet

Ik heb U dat lijden aangedaan; de oorzaak daarvan ligt in de liefde, die Gij Mij toedraagt, en in uwe onbekendheid met het geheim Mijner zending; uwe liefde is U een beletsel geweest, om U van hetgeen thans geschied is rekenschap te geven". Doch Zijne Ouders begrepen het woord niet, dat Hij tot Hen sprak. Het bleef voor Hen verborgen, hoe die driedaagsche scheiding met Zijne zending in verband stond. Zij wisten niet wanneer de Messias als openbaar leeraar moest optreden, noch ook, op wat tijdstip de Hoogepriester Zijn zoenoffer ging opdragen. Uit eerbied echter voor Jezus onthielden Zij zich thans van alle verdere ondervragingen omtrent hetgeen door Hem bedoeld werd; maar Zijne moeder bewaarde al deze woorden in haar hart; Zij overwoog dezelve aandachtig en zonder ophouden, wel wetende, dat het woorden waren, niet van een gewoon kind, maar van den Zoon Gods. En Jezus reisde met Hen af, want de hemelsche Vader riep Hem naar Nazareth, om den menschen de liefde tot het ver-

borgen leven in te prenten en een voorbeeld van onderdanigheid te geven.

Oefening van deugd. In nederigheid des harten naar Jezus zoeken, en als wij Hem gevonden hebben, Zijne woorden in ons hart bewaren, om daarmede vruchten voort te brengen in lijdzaamheid.

Schietgebed. Goddelijk Kind van Nazareth! leer mij de gehoorzaamheid beoefenen. Amen.

VOORBEELD.

Pater Faber verhaalt volgens de levensgeschiedenis van sommige Heiligen, dat Jezus, in Zijne driedaagsche verwijdering, van deur tot deur Zijn brood gebedeld heeft, om nog grootere armoede te beoefenen dan te Nazareth. Van het overvloedige gaf Hij dan nog aalmoezen aan de armen. Ook had Hij aan de rijken Zijnen dienst aangeboden en woorden van hemelsche goedheid tot hen gesproken, om ze tot God te trekken. Des nachts sliep de Zaligmaker onder den blooten hemel tegen de gevels der huizen.

De aarde toch kon moeilijk eene rustplaats weigeren aan Hem, die haar uit het niet te voorschijn geroepen had. Zoo wilde de Schepper van het heelal, die Zijne hand opent en elk schepsel met zegeningen overlaadt, verstoken van de teedere zorgen Zijner Moeder, als een arme bedelaar van twaalf jaren, allerlei ontberingen doorstaan. De verschillende tijdperken van Zijn leven moesten het zegel van Zijn lijden dragen.

DERTIENDE FEBRUARI.

VIERDE SMART.

Eerste Verhandeling. Bethanië.

Tusschen de derde en de vierde smart onzer bedroefde Moeder ligt een tijdsverloop van een en twintig jaren, waarin de Zaligmaker een verborgen leven van achttien jaren en een openbaar leven van drie jaren leidde. Tot voorbeeld der kinderen wilde Jezus achttien jaren lang de gehoorzaamheid en de onderdanigheid beoefenen. „Ik weet niet”, zegt de H. Bernardus, „wat meer te bewonderen: de nederige gehoorzaamheid van den Zoon of de verhevene waardigheid der Moeder”. Aan beide zijden ontwaren wij een zeldzaam wonder: een God, die aan eene vrouw gehoor-

zaamt, kenschetst eene nederigheid zonder wederga; eene vrouw, die aan God hare bevelen geeft, eene waar- digheid zonder vergelijk". Ook Zijnen Voedstervader heeft de Zaligmaker in het nederig dienstwerk bijgestaan. Hij, die Zijne hand opent en elk schepsel met zegeningen vervult, heeft aan de schaafbank te Nazareth den arbeid geadeld en geheilgd. Hij, die het wereldgebouw optrok en in het heelal de zuiverste harmonie liet heerschen, is nederig werkman geweest. Na die onderdanigheid aan Zijne heilige Ouders, werd onze Heiland geroepen, om de taak te volbrengen, die Zijn hemelsche Vader Hem opgelegd had. Reeds ging de profetie van Isaias in vervulling; reeds werd de stem des Roependen in de woestijn vernomen: „Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijne voet- paden recht: alle dal zal gevuld en alle berg en heuvel geslecht worden, en de kromme wegen zullen rechten de oneffene wegen effen worden, en alle vleesch zal de zaligheid Gods zien". Die zaligheid Gods nu kwam tot Joannes, om gedoopt te worden,

en de H. Geest zweefde boven Hem in de gedaante van eene duif, terwijl de hemelsche Vader, door een stem uit de wolk, de zending van Zijnen Zoon bekrachtigde: „Deze is Mijn welbeminde Zoon, in Wien Ik Mijn welbehagen heb”. Deze zending nu spoedde na drie jaren ten einde. Toen de Profeet Zijne hemelsche leer gepredikt en de Koning Zijne oppermacht getoond had, ging de Hoogepriester Zijn offer opdragen. De profetie van Zacharias was reeds vervuld: de zachtmoedige Koning van Sion was, gezeten op het veulen eener ezelin, Zijne hoofdstad binnengetrokken. Jeruzalem had de blijde juichtonen vernomen: „Hosanna den Zoon van David! gezegend die komt in den naam des Heeren”. Maar de ongelukkige stad wilde niet erkennen, wat haar tot vrede strekte. Zelfs degenen, die in Jezus geloofden, durfden, uit vrees voor de Opperpriesters en Farizeërs, van hunne overtuiging geen blijk geven, veel minder den Heiland een nachtverblijf verstrekken. Daarom verliet Jezus iederen avond de stad en haar tempel, om,

met Zijne Moeder en Zijne Leerlingen, in het nabijgelegene Bethanië, de gast-vrije woning te betrekken van Lazarus en zijne zusters, Martha en Maria. Deze laatste was daar, gloeiend van liefde, aan Jezus' voeten neergezeten, terwijl de eerste zich uitputte in hulpvaardig dienstbetoon.

Zoo verliepen de eerste dagen der groote lijdensweek. Gelijk Mozes op het gebergte Raphidim, met uitgestrekte armen, de zegepraal over de vijanden van Israël afsmeekte, zoo besteedde ook de groote Profeet, aan hem gelijk, den Olijfberg, om Zijnen hemelschen Vader de overwinning over den vorst der duisternis en de volharding Zijner uitverkorenen te vragen. Den ganschen Woensdag bracht onze Heiland Zijn eigen woord in toepassing: „Men moet altijd bidden en nooit ophouden”. Den volgenden dag keerde Hij naar Bethanië terug, om van Zijne Moeder afscheid te nemen. Zijne kinderlijke gehoorzaamheid wilde ook hare toestemming vragen voor de voltrekking van het verlossingswerk; Zijn diepe eerbied verlangde tevens haren zegen. Dat

afscheid nu zou ontzaglijk zwaar vallen, omdat beider harten en beider zielen zoo innig vereenigd waren. Veel voorzeker heeft Sara geleden, toen zij haren eeniggeboren zoon Isaäk, met het offerhout beladen, naar den berg Moria zag opgaan, om den Heer geslachtofferd te worden; bittere tranen heeft Anna geschreid, toen de jeugdige Tobias met zijn reisgezel naar Rages vertrokken was, terwijl zij luid klaagde: „Mijn kind, mijn kind, waarom hebben wij u laten vertrekken, u, het licht onzer oogen, den steun van onzen waggelenden ouderdom, den troost van ons leven, de hoop van ons nageslacht? In u alleen bezaten wij alles, neen! neen! nooit hadden wij u moeten laten vertrekken”. Maar hoe zullen wij de smart en de droefheid weergeven, die Maria's ziel overstelpten, toen haar eeniggeboren Zoon, beminnelijk boven allen, van Haar heenging, om overgeleverd te worden aan de Oversten der priesters en aan de Schriftgeleerden, die Hem ter dood zouden veroordeelen en Hem zouden stellen in de macht

der Heidenen ter bespotting en bespuwing, ter geeseling en kruisiging? De smart der H. Maagd, zegt de H. Bernardus, was grooter dan die, welke alle schepselen te zamen zouden verdragen kunnen. De Moeder der reine liefde toch, beminde haren Jezus meer dan alle menschen Hem kunnen liefhebben. En de graad van hare liefde is de maat van haar lijden. Stellen wij ons levendig voor, bij het afscheid van Jezus en Maria tegenwoordig te zijn: „Lieve Moeder”, zoo spreekt onze Verlosser, „nu is het uur gekomen, waarop Ik het werk moet volbrengen, Mij door den Vader opgelegd; zie, Ik ga naar Jeruzalem, opdat vervuld worde, wat door de Profeten over den Zoon des menschen geschreven is; gelijk het geheele menschelijke geslacht door de ongehoorzaamheid van éenen mensch in het verderf gestort is, zoo moet het ook door Mijne gehoorzaamheid verlost worden; daartoe wachten Mij weliswaar boeien en ketenen, bespotting en mishandeling, geeseling, doornenkroning en kruisiging, maar, goede Moeder, het

is noodig, dat een Mensch sterve, opdat niet het gansche volk verloren ga; en de Christus moet dat alles lijden en zóó Zijne heerlijkheid binnengaan; de Zoon des menschen moet van de aarde opgeheven worden, om allen tot Zich te trekken; en allen, die Mij aan het Kruis aanschouwen, zullen behouden worden; zoo zal Ik, hangende tusschen hemel en aarde, waarlijk de Middelaar wezen tusschen de schuldige menschheid en den vergramden Vader, en op deze wijze inderdaad „Jezus” zijn, omdat Ik Mijn volk zal verlossen van zijne zonden; derhalve, goedertierene Moeder, spreek uw „Fiat”, en zegen Mij”.

Jezus valt nu op Zijne knieën, om de toestemming en den zegen Zijner Moeder te vragen. Maria aarzelt en strekt hare armen uit, zeggende: „Sta op, Mijn Kind! het past niet, dat de eeuwige Zoon des Vaders voor Zijne geringe dienstmaagd op de knieën ligt; en bovendien, het schepsel moet door Zijn Schepper gezegend worden. De Zoon antwoordt Haar met het woord van Jakob, worstelende met

den Engel, „Ik zal U niet verlaten, voordat Gij Mij gezegend hebt”. De Moeder herneemt met den koninklijken Profeet: „Mijn hart is bereid, mijn hart is bereid! doch gun Mij, Mijn Kind, te sterven in Uwe plaats, of, dewijl de hemel op deze wijze niet verzoend kan worden, sta Mij toch ten minste toe met U te sterven”! En in tranen wegsmeltend, valt ook Maria op hare knieën om deze gunst te verwerven. Neen, lieve Moeder,” zegt Jezus nu, „Gij moet bij Mijne zwakke Leerlingen en de bedroefde vrouwen achterblijven, om hen te troosten en te versterken, Ik moet de wijnpers alleen betreden; den lijdens kelk geheel alleen drinken; uwe tegenwoordigheid zou Mijne smarten slechts vermeerderen en Mijne pijnen vergrooten”. Terwijl Zij beiden geknield lagen, hebben de twee heiligste personen, die de aarde ooit gedragen heeft, elkander teederlijk omhelsd. Maria zegende haar Kind, en Jezus zegende Zijne Moeder. Alsdan richtten beiden hunne oogen naar den hemel, en baden: „Vader, als deze kelk niet

van Ons kan weggaan: Uw wil geschiede". Jezus stond toen op, heldhaftig gelijk een reus, om Zijnen lijdensweg te bewandelen. Maria staarde Hem na, zoolang haar oog Hem bereiken kon. Als Hij zich uit haar gezicht verwijderde, besteeg Zij den heuveltop om lang, zeer lang nog, in de vlakte te turen naar den Beminde haars harten. Wat voelde Zij toen het zwaard der droefheid diep in haar hart doordringen, hoe overvloedig stroomden hare tranen! O Moeder van Smarten! Gij weent en schreit over het heengaan van Jezus, en ik, verblinde en verstokte zondaar, die mijn Zaligmaker zoo dikwijls verloren heb, durf nog schertsen en dartelen op den rand van den eeuwigen afgrond; wie weet hoe spoedig Jezus mij voor goed zal verlaten! o mijne ziel! vrees de verschrikkelijke uitpraak van Uwen Verlosser: „Ik ga heen, en gij zult Mij zoeken, en niet vinden, en in uwe zonden zult gij sterven". Zoo gij geen medelijden hebt met den Koning van het lijden en de Moeder van Smarten, ween toch in

de bitterheid uws harten over de menigte uwer zonden.

Oefening van deugd. Zich hoe langer hoe meer van de schepselen onthechten, omdat alle vleesch is als hooi, en de glorie der menschen als de bloem des velds, die onder den voet getreden wordt, dan zal Jezus gaarne bij ons verblijven.

Schietgebed. Heer! tot wien zullen wij gaan, als wij U verlaten. Amen.

VOORBEELD.

Wanneer Thomas Morus, de groote kampvechter voor het Katholieke geloof en voor de rechtvaardigheid in Engeland, onder voorwendsel van majesteitsschennis, ter dood werd geleid, kwam zijn eenige zoon Joannes Morus tot hem, om zijn vader een laatste vaarwel toe te roepen.

Op zijn knieën vallende bad hij, onder een vloed van tranen, om den laatsten zegen van dien teerbeminden vader, die hem heel zijn leven met zegeningen overladen had. Daarna drong zijne dochter Margareta midden

door de trawanten en het rumoerige volk, en haar vader om den hals vallende, hield zij hem geruimen tijd in hare armen gesloten, terwijl zij schreiend en snikkend slechts dit éene woord kon uitbrengen: „Ach, mijn vader!” Diep werd toen het hart van dezen edelen geloofsheld geschokt. Maar geheel overgegeven aan den aanbiddelijken wil des Heeren, wankelde zijn geloof niet, en bood hij heldhaftig zijn hals aan den scherp-rechter.

VEERTIENDE FEBRUARI.

VIERDE SMART.

Tweede Verhandeling. Gethsemane.

— — —

Toen de Zaligmaker van Zijne Moeder afscheid genomen had, was Hij opgegaan naar Jeruzalem. Met haastige schreden had Hij Zijnen weg afgelegd, want Hij verlangde met groot verlangen dit Paaschlam met Zijne Discipelen te eten, voordat Hij ging sterven. De goede Meester kon Zijne Leerlingen niet als weezen achterlaten, daarom wilde Hij persoonlijk onder hen wonen tot de voleindiging der eeuwen. Doch niet allen, die met den Heer aan tafel aanlagen, waren rein en zuiver. In een der twaalf was de duivel der hebzucht gevaren, en die zoon des verderfs stond op het punt

zijn Meester te verraden. Het „wee” over hem uitgesproken, kon hem niet van zijn snood plan terughouden. Judas stond van het Avondmaal op, om met de Overpriesters over Jezus’ uitlevering te onderhandelen. „Wat wilt gij mij geven, en ik zal Hem u overleveren?” sprak de ondankbare apostel. „Bepaalt slechts eene som, tot elken prijs heb ik mijnen Meester veil”. Dertig zilverlingen, de prijs der slaven, werden hem toegezegd. — Judas! wat moet ik u geven, als gij mijnen Meester niet overlevert? — Nu moest er nog slechts eene gunstige gelegenheid gezocht worden, om den grooten Wonderdoener gevangen te nemen. Als het hoogepriesterlijk gebed gesproken en de dankzegging geëindigd was, heeft ook Jezus de opperzaal verlaten en is met Zijne Apostelen gegaan naar den hof van Gethsemane, om daar volgens Zijne gewoonte te bidden. Als Hij Zich nu een steenworp ver van Zijne leerlingen verwijderd had, viel onze Goddelijke Zaligmaker op Zijne knieën, en bad: „Vader, indien Gij wilt, laat deze kelk van

Mij weggaan : nochtans niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede". Met klimmende vurigheid herhaalde de Heiland driemaal dat zelfde gebed. Zal de goede Herder dan niet Zijn leven geven voor Zijne schapen ? 's Heeren menschelijke natuur huiverde voor het gruwzaam lijden, dat Hem wachtte, maar Zijne goddelijke natuur onderwierp zich aan de raadsbesluiten des hemelschen Vaders. En in doodstrijd gerakende, vloeide Zijn zweet als druppelen bloed over de aarde. Dat uitstroomende bloed van den barmhertigen Samaritaan moest het geneesmiddel zijn der kranke menschheid, en welsprekender dan het bloed van Abel, smeekte het den vergramden Vader Zijn volk te sparen en de verdelgende plaag der zonde weg te nemen. Door een Engel versterkt, stond Jezus op en begaf Zich tot Zijne leerlingen, zeggende : „Staat op, laat ons gaan ; want hij, die Mij ver-raden zal, is nabij".

Terwijl de Heer nog sprak, was Judas, een der twaalf, genaderd en met hem eene groote menigte, voor-

zien van fakkels en lantaarnen en gewapend met zwaarden en stokken. Zij waren gezonden door de Overpriesters, Schriftgeleerden en Ouderlingen. De verrader nu had hun een teeken gegeven, zeggende: „Hij, dien ik kussen zal, is het, houdt hem stevig vast, en geleidt hem voorzichtig”. De grijpende wolf in het schaapskleed gestoken, trad vooruit, recht naar Jezus toe, en zeide Hem: „Wees gegroet, Meester”, en hij kuste Hem. Zoo omhelsde eenmaal de sluwe Joab zijnen tegenstander Amasa; terwijl hij huichelend sprak: „Wees gegroet, mijn broeder”, doorstak hij hem met zijnen dolk. En de zachtmoedige Heiland, die niet wil, dat een enkele verloren ga, heeft Zijn aanbiddelijk gelaat niet afgewend, maar Zijn doodvijand allerminzaamst toegesproken: „Vriend, waartoe zijt gij gekomen; Judas, ver-raadt gij den Zoon des menschen met eenen kus? Mijn zoon, wat heb Ik u misdaan, waarin heb Ik u gehinderd, of waarmede u bedroefd? Antwoord Mij? Wat pleegt gij een aanslag op Mijn leven? Ik verlang vurig, dat Mijn

doopsel voltrokken worde, ook om u te verlossen en zalig te maken; erken en beween uw misdaad, Mijn hart is bereid, om u vergiffenis te schenken. Of zoo gij noch met Mij, noch met u zelven medelijden hebt, ontferm uten minste over Mijne bedrukte Moeder, die gij door Mijnen dood in eene peillooze droefheid zult dompelen. Ach Judas! bedenk toch hoe Zij u volijverig verzorgd heeft, als wij, vermoeid van het reizen, bij Haar onzen intrek namen! Heeft Zij u niet, evenzeer als Mij, met bekommering het noodige levensonderhoud verstrekt en de afgematte ledematen verkwikt? Waarom verraadt gij den Zoon des menschen met eenen kus? Vriend, waartoe zijt gij gekomen? Hebt gij geen medelijden met den Zoon, spaar toch de Moeder". Helaas! de liefde van Jezus kon dit verstokte hart niet verteederen.

Trotsch en laatdunkend ging Judas zijnen weg. Gelijk de woeste Ezau het niets achtte zijn eerstgeboorterecht te verkoopen voor een nietswaardig voedsel, zoo bekommerde zich Judas er weinig over den Eerstgeborene uit de

levenden en de dooden, voor den prijs der slaven, ter kruisdood over te leveren. Jezus dan, alles wetende, wat met Hem gebeuren zou, ging tot de menigte en vroeg haar: „Wien zoekt gij?” Zij antwoordden: „Jezus van Nazareth”. Jezus zeide: „Ik ben het”. Daarop weken zij terug en vielen ter aarde neder. De Heiland toonde, dat Hij geofferd werd, omdat Hij het zelf wilde. Andermaal vroeg Hij: „Wien zoekt gij?” zij zeiden wederom: „Jezus van Nazareth”. Jezus hernam: „Ik heb u gezegd, dat Ik het ben, als gij dan Mij zoekt, laat dezen gaan”. De macht der duisternis ging niet verder dan de Heer wilde. Zij mochten de hand slaan aan den Meester, maar Zijne Leerlingen moesten zij ongemoeid laten vertrekken, opdat het woord vervuld zoude worden, dat Hij gesproken had: „Vader van degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik geen enkele verloren”. Toen traden zij op Jezus toe, en sloegen de hand aan Hem, en hielden Hem geboeid. De Heer wilde Zijnen Vader niet bidden om legioenen van Engelen, die hunnen Koning zouden

verlossen, want de Schriftuur moest in vervulling gaan. Het uur van den vorst dezer wereld was gekomen, en de macht der duisternis was ingegaan. Daarop verlieten de Leerlingen hunnen Meester en namen allen de vlucht naar Bethanië, om de Moeder des Heeren de droevige tijding over te brengen. Luid klagende en schreiende, zegt de H. Anselmus, kwamen zij aansnellen: „O dierbare Meesteres, uw veelgeliefde Zoon, onze Meester, is gevangen genomen, en wij weten niet, waarheen Hij geleid wordt, noch wat Hem zal overkomen”. O, wreed en vlijmend zwaard, dat het allerheiligste hart der Maagd doorboorde! Als Maria vernam, zoo verhaalt de H. Bonaventura, dat haar Zoon door de Joden gevangen genomen was, is Zij het binnenvertrek ingegaan en hield niet op te kloppen op hare borst en een vloed van tranen te schreien. En geen wonder!

Als toch de hoogepriester Heli, toen hem de treurmare gewerd, dat de Ark Gods in de handen der Philistijnen gevallen was, zoo hevig ontstelde, dat hij van zijnen zetel viel

en zijnen hals brak — als de priester Mathathias bij deschending van Jehova's eeredienst zoo diep geroerd werd, dat al zijne ledematen trilden van heilige verontwaardiging — dan kunnen we ons voorstellen, hoe Maria in het diepste haars harten moest bewogen zijn, toen de H. Joannes haar omstandig verhaalde, hoe snood Jezus door Judas verraden en in de handen Zijner vijanden geleverd was, die haar Kind in boeien en ketenen klonken en het Onschuldige Lam onmeedoogend ter slachtbank voortsleepten — dan billijken wij ten zeerste hare klacht: „Wee Mijner, o noodlottigste aller dagen! wat droevige tijding is Mij heden geworden. O Mijn Zoon, Mijn Kind, de kroon is van mijn hoofd gevallen, de glorie van Israël weggenomen; Ik zal opstaan en zien, of Ik Zijn aanbiddelijk gelaat nog eenmaal mag aanschouwen, voordat Hij sterft”. O mijne ziel, overweeg hier, hoe Jezus in boeien geslagen werd, om de slavenketen van Satan van u af te nemen, en hoezeer Maria bedroefd was om uwentwille. „Zoo er nog een vonkje

van medelijden in u is overgebleven", zegt de H. Laurentius Justinianus, „besproei dan 's Heeren kluisters met uw tranen, slaak Zijne boeien, verbreek Zijne banden, en beproef elk middel om uwen Verlosser in Zijne vorige vrijheid te herstellen". En zulks zal geschieden, als gij ophoudt met zondigen.

Oefening van deugd. Ter liefde van Jezus en Maria zijne zonden van harte verfoeien, en door oprechte boete de ketenen der helsche slavernij verbreken.

Schietgebed. Lieve Jezus, die Judas nog Uw vriend noemt, wil mij, armen zondaar, in genade aannemen. Amen.

VOORBEELD.

Maria van Egypte, de beruchte zondares, werd door den hemel tot driemaal toe geweerd van de vereering van 's Heeren Kruis. Tot inkeer gekomen, beweende zij bitter haar voorgaande leven. Zij nam haar toevlucht tot de Moeder der Smarten, door wier bemiddeling zij ook door Jezus in genade werd aangenomen. Nu verlangde de

heilige boetelinge niets vuriger dan in de deugd te mogen volharden. Daarom smeekte zij de Moeder van Smarten dringend, haar den zekeren en veiligen weg ter zaligheid te willen aanwijzen. Daarop mocht zij eene stem hooren, die zeide: „Als gij den Jordaan overtrekt, zult gij rust en vrede vinden”. Gehoor gevende aan deze waar-schuwing, heeft zij zeven en veertig jaren lang als kluizenares de strengste boete gepleegd en een heilig leven geleid onder de bescherming van Maria, de Moeder der Smarten. Haar heilig hoofd rust in de kerk der E.E. Paters Jezuiten te Augsburg, waar zij god-vruchtig vereerd wordt.

VIJFTIENDE FEBRUARI.

VIERDE SMART.

Derde Verhandeling. Jeruzalem.

De Leerlingen hadden lafhartig hun woord gebroken. „Laat ons ook opgaan, om met Hem te sterven”, had Thomas gezegd. Petrus had stoutmoedig verklaard: „Ik ben bereid met U in den kerker en in den dood te gaan”, en de overigen hadden hiermede ingestemd. En nu zie ik Jezus, van Zijne bekenden en vrienden verlaten, geheel alleen, overgeleverd aan de willekeur Zijner vijanden, die Hem slaan en stooten, en met woest geweld en barbaarsche wreedheid voortsleepen naar Jeruzalem. Maar heldhafter dan de zwakke Apostelen was de Moeder des Heeren. Ter prooi aan de felste

smart sprak Zij, na de gevangenneming, met de Bruid van het Hooglied : „Ik zal opstaan en langs de wijken en straten der stad rondgaan, Ik zal Hem zoeken, dien mijne ziel liefheeft”. Vergeefs poogden de Leerlingen en de heilige vrouwen Haar van haar voornemen af te brengen, zeggende, volgens den H. Bonaventura : „Ach onze Meesteres, waar gaat Gij heen, blijf bij ons, opdat wij, wanneer de Herder verslagen wordt, niet in hetzelfde uur ook van uwe leiding beroofd worden”. Noch het leven, noch de dood, noch het tegenwoordige, noch het toekomstige, konden Maria scheiden van Jezus. In het nachtelijke uur ijelde Zij stadwaarts. Was het inbeelding van haren geest, dat ginds in de vallei een argeloos lam door een roofzieken wolf werd besprongen? Vernam Zij daar niet het zacht geklaag eener tortel, door wreede haviken overvallen? Hoort Haar schreien en zuchten : „Ach, mijn Zoon, mijn Jezus, o zachtmoedig en onschuldig Lam, op mijn schoot gekoesterd, aan mijne borst gevoed, met zooveel zorg opgekweekt, waarom

wordt Gij zonder Uwe Moeder ter slachtbank geleid? Hemelsche Vader, die Uwen eenigen Zoon niet spaart, maar Hem voor allen overlevert, waarom spaart Gij Zijne Moeder, daar het hart van Moeder en Kind één zijn? Mijn Kind, het licht mijner oogen en de vreugde mijns harten, waar toeft Gij, waar zijt Gij heengegaan, waar kan Ik U vinden, want mijne ziel kent rust noch troost tenzij in God mijn Heil".

Van dergelijke gedachten vervuld, was onze Moeder Jeruzalem genaderd. Het buitengewone rumoer en de drukke beweging meldden Haar, dat de geheele stad in opschudding was. Waar zal Zij haar Kind opsporen? De snoode verrader had den Zaligmaker eerst gevoerd tot Annas, want de toegezegde bloedprijs moest hem nog uitbetaald worden.

Deze Annas, de schoonvader van Kaiphas, ondervroeg den Heer over Zijne Leerlingen en aangaande Zijne leer, waarop Jezus antwoordde: „Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen, die Mij gehoord hebben; zij weten

wat Ik hun geleerd heb". Daarop gaf een der dienaren Jezus een slag in het aangezicht, zeggende: „Antwoordt Gij zoo den hooge priester?"

Hier had Maria haren Zoon reeds ontmoet. De H. Joannes Chrysostomus toch verklaart, dat de Moeder Gods de snoode rechtspleging bij Annas bijwoonde, en dat haar hart doorboord werd door den kaakslag, welken een der dienaren gaf op het aanbiddelijk gelaat van Jezus, die in alle zachtmoedigheid antwoordde: „Indien Ik kwalijk gesproken heb, geef getuigenis van het kwaad, maar indien Ik wèl gesproken heb, waarom slaat gij Mij?" „Ontroer, o hemel, en gij, aarde, sidder!" roept hier de H. Chrysostomus uit, zoowel over het onuitputtelijk geduld van uwen Zaligmaker, als over de onbeschaamde vermetelheid van dezen lagen dienstknecht". En gij mijne ziel! keer in u zelve, of slaat gij Jezus niet in het aangezicht, telkens als gij eene doodzonde bedrijft? Staak toch eindelijk uw zondig leven, ook uit medelijden met 's Heeren bedroefde Moeder! — Annas zond

den Heiland geboeid naar den hoogepriester Kaïphas, in wiens paleis de Hooge Raad vergaderd was. Als de Schriftgeleerden, Ouderlingen en Farizeërs met het getuigenverhoor niets vorderden, en Jezus zwijgen bleef, stond de hoogepriester op, en, onder het masker van godsdienstigen ijver, ondervroeg hij den Heiland zeggende: „Ik bezweer U bij den levenden God, zeg ons of Gij de Christus zijt, de Zoon Gods?” Jezus antwoordde: „Ik ben het”. Daarop scheurde de hoogepriester in geveinsde verontwaardiging zijne kleederen, en riep uit: „Wat hebben we nog getuigen noodig? Hebt gij de godslastering gehoord: wat dunkt u?” Allen antwoordden: „Hij is des doods schuldig”. Toen werd onze gezegende Verlosser de schande der menschen en de verachting des volks. In den kerker van het paleis geworpen, bonden de moedwillige krijgsknechten Hem met de handen op den rug aan een steenen kolom. En zij spuwden den Heer in het aangezicht, en sloegen Hem met vuisten. Eenigen blinddoekten Hem,

en gaven Hem kaakslagen, zeggende: „Profeteer ons Christus, wie is het, die U geslagen heeft”? Anderen wederom, vele snoode lasteringen tegen Hem uitbrengende, plukten Zijn haar en baard. Zoo ging de profetie van Isaias in vervulling: „Mijn lichaam bied Ik hun, die Mij slaan; Mijne wangen hun, die Mij den baard uitrukken; Mijn aangezicht keer Ik niet af van hen, die Mij schelden en bespuwen”. En Maria, de Moeder van Smarten, zegt de H. Bonaventura, was getuige van dit gruwzaam spel der laagste hartstochten. Zij hoorde de beleedigingen en aanschouwde de bespottung van haar dierbaar Kind. Zij gevoelde in haar hart al de wreedheden, welke eene onmenschelijke barbaarschheid haren Zoon aandeed. En Zij sprak, noemt Mij geen Noëmi meer, dat is schoone, maar Mara, dat is bittere, omdat de Heer mijne ziel met bitterheid vervuld heeft. O mijne ziel! bezoek uwen armen Jezus in Zijnen kerker, en troost de bedroefde Moeder. Wisch naar het voorbeeld van Veronica, het walgelijk stof en

speeksel van Jezus' aangezicht weg, en droog de tranen af, die in Maria's oogen opwellen. Dan zal de rechtvaardige Rechter u, in het oordeel, toeroepen: „Ik was in de gevangenis, en gij hebt Mij bezocht: kom gezegende Mijns Vaders, neem bezit van het rijk der hemelen, dat voor u bereid is”. Dat zult gij zeker verwerven, als gij de lijdenden in hunnen nood bijstaat.

De bespotting en mishandeling van den Zaligmaker werden gedurende den ganschen nacht voortgezet. Reeds vroeg in den morgen was de gansche Raad van Ouderlingen des volks, Oversten der Priesters en Schriftgeleerden wederom bijeen. Andermaal werd Jezus, om althans den schijn van rechtvaardigheid te behouden, ondervraagd: „Zijt Gij waarlijk de Christus, de Zoon Gods”? Jezus antwoordde: „Gij hebt het gezegd: Ik ben het”. Toen riepen allen: „Wat hebben wij nog meer getuigen noodig? Wij hebben Zijne eigene bekentenis”. Allen stonden nu op en voerden Jezus naar den landvoogd Pontius Pilatus. Daar de schep-ter van Juda was weggenomen en

overgegaan in de handen der Romeinen, konden de Joden wel een doodvonnis uitspreken, maar het niet voltrekken. Het woord des Heeren moest in vervulling gaan: „Zij zullen Mij overleveren aan de Heidenen, om gegeeseld en gekruisigd te worden”. De Overpriesters dan beschuldigden Jezus bij den landvoogd in vele zaken, maar Pilatus vond geene schuld in Hem. Wat zouden zij ook tegen den Heilige der heiligen kunnen inbrengen, die tot Zijne bitterste vijanden zeggen mocht: „Wie uwer zal Mij van zonde overtuigen”? Nu zal de landvoogd den Messias zeker in vrijheid stellen. Neen! daartoe ontbrak het hem aan moed en karakter. Hij wist, dat Jezus uit nijd ter dood gebracht werd; hij erkende 's Heeren onschuld, maar de vrees voor de Joden en zijn eigenbelang brachten den plicht van gerechtigheid tot zwijgen. Wel trachtte hij zich op velerlei wijzen uit deze ongelegenheid te redden, maar vergat, dat de nijd nooit verzadigd wordt. Te vergeefs zond hij den gehaten Galileër tot koning Herodes, onder wiens rechtsmacht de Zalig-

maker behoorde. Vruchteloos ook stelde hij de keuze tusschen Barabbas of Jezus. Toch hoopte hij nog den bloed-dorst der Farizeërs te bevredigen, zonder het doodvonnis uit te spreken: „Ik zal Hem laten geeselen en dan heenwenden”, sprak de lafaard. — Maar ook dat zal niet baten.

Doch keeren wij terug tot Maria. De heldhaftige Moeder was haar Kind gevolgd. In deerniswaardigen toestand, zwaar geketend en wreed mishandeld, had Zij Hem zien sleepen van Kaiphas naar Pilatus. Zij had het geheele pleidooi van den landvoogd bijgevoond. Thans ging Zij getuige zijn van de wreede en smartelijke geeseling. „Elke slag, die op Jezus' gezegend lichaam nederviel”, zegt de H. Hieronymus, „sloeg een wond in het hart der Moeder”. „O mijne Meesteres!” roept de H. Anselmus uit. „Wat bronnen van tranen zijn er uit uwe zedige oogen ontsprongen, toen Gij uwen eenigen Zoon, uwen onschuldigen Jezus, voor uwe oogen zaagt gegeeseld worden, toen het vleesch van uw vleesch door de goddeloozen

wreed aardig verscheurd werd". De profetie van Isaias moest vervuld worden: „Om de zonden van Mijn volk heb Ik Hem geslagen; omdat Hij Zijn leven gesteld heeft voor de zonde, heb Ik Hem willen vermorzelen in Zijne zwakheid". Dan de moedwil der beulen ging nog verder. 's Heeren rug mocht al doorploegd en al Zijne been-deren ontbloot zijn, — wraakzuchtige harten kennen geen medelijden — zij bereidden Jezus een kroon van scherpe doornen, die zoo vreeselijk het hoofd van den Zoon des menschen doorboorde, dat het uitstroomende bloed oogen en ooren, ja geheel het gelaat van Jezus bedekte. En met bloedige oogen aanschouwde de Heiland Zijne zuchtende en schreiende Moeder.

En dat alles, mijne ziel, hebben Jezus en Maria geleden, om te boeten voor uwe zinnelijkheid en hoovaardigheid. Door hunne striemen zijt gij genezen. Wanneer zult gij beginnen u zelve te versterven en u voor uwen naaste te vernederen? O, wanneer de wellust u kwelt, en de hoogmoed u opblaast, ga tot uwen geeeselden

Jezus, wend u tot uwen gekroonden Verlosser, en heb medelijden met Zijne bedrukte Moeder.

Oefening van deugd. In de moeilijkheden en kwellingen des levens zich levendig de geeseling voor den geest stellen van onzen Zaligmaker, in wien, om onzentwille, geen gezondheid, geen vorm of gedaante meer overbleef, dan zullen we gemakkelijk alle wederwaardigheden ter liefde Gods verdragen.

Schietgebed. Heer ! Schep in mij een zuiver hart, en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste. Amen.

VOORBEELD.

Een kloosterling te Turijn, die op goeden Vrijdag, den Heiligen Doek aanschouwde, waarop de trekken ingedrukt stonden van het gegeeselde en aan alle kanten doorwonde Lichaam des Heeren, werd daardoor zoo hevig ontroerd, dat hij oogenblikkelijk stierf. In dat gewijde Kleed toch ziet men onder de vele striemen, die het maagdelijk Lichaam van Jezus verscheurden,

eene verschrikkelijke wond in de zijde,
die men niet zonder ontroering kan
aanschouwen, en welke de Heer heeft
willen ontvangen, om in ons het vuur
der booze begeerlijkheid uit te dooven
en de deugd van onthouding en zuiverheid aan te wakkeren.

ZESTIENDE FEBRUARI.

~~~~~  
VIERDE SMART.

**Vierde Verhandeling. Op den Kruisweg.**

---

Door de gruwzame geeseling en smartelijke doornenkroning wasde Zaligmaker zoozeer misvormd, dat Hij algemeen medelijden moest opwekken. Zoo hoopte ook de landvoogd Pontius Pilatus. Daarom bracht hij den Heiland, met een purperen mantel om Zijne schouders, Zijne doornenkroon op het gezegende hoofd en een rietstok in de handen, tot het volk, zeggende: „Ziet den mensch”. „Ziet, welk een mensch!” zoo luidt de verklaring van den H. Augustinus, „geen aanzien, geen waardigheid, geen spoor van den glans eener heerschappij is meer in Hem; Hij is verzadigd van

verguizingen. Hebt gij Hem uit nijd als koning verworpen, bewijst Hem dan thans uw mededoogen". Dat mededoogen nu ondervond de goede Jezus van Zijne Moeder Maria, die, volgens den geleerden Joannes Toulerrus, daar stond, toen Pilatus zijn „Ecce homo" uitsprak. Wat pijnlijk oogenblik voor de Gezegende boven alle vrouwen, haren eenigen Zoon zoo te aanschouwen; wreed geboeid, jammerlijk geslagen, geheel ontdaan en bezoedeld met speeksel en bloed, schier onkenbaar, zonder vorm of gedaante, eenen melaatsche gelijk geworden. Zelfs het wreedste hart moest door dit droevig schouwspel bewogen worden.

Doch de Overpriesters, Schriftgeleerden en de Ouderlingen des volks hadden alle gevoel van medelijden afgelegd. Woest en onstuimig, riepen zij den landvoogd dreigend toe: „Zoo gij dezen loslaat, zijt gij de vriend des keizers niet". Deze bedreiging had doel getroffen. Met de vriendschap des keizers zou de landvoogd ook zijn ambt en waardigheid ver-



beuren. Daarom sprak Pilatus het doodvonnis over Jezus uit en stelde Hem in de handen Zijner vijanden, om gekruisigd te worden. Een stormachtig gejuich ging uit de schare op. De hunkerende wolven hadden zoo gretig het Onschuldige Lam bespied; nu konden zij Het naar hartelust verscheuren. Het klaaglied van Jeremias werd vervuld. Zij sisten en knarsten op hunne tanden, zeggende: „Laten wij Hem verscheuren, dit is de dag, dien wij zoo lang verwachtten”. Dan hunne helsche vreugde vond een pijnlijken weerklank in het hart van de Moeder der Smarten, die zuchtte en klaagde: „Ach, mijn Kind, dat het Mij gegeven ware, met U te sterven: Vader in den hemel! barmhartigheid voor Uwen welbeminden Zoon: Engelen en Aartsengelen, snelt uwen Koning ter hulp!” Als het doodvonnis over Jezus uitgesproken was, voerden de soldaten den Heiland naar binnen, rukten Hem den purperen spotmantel van de schouders en trokken Hem Zijne eigene kleederen weder aan. Zoo zou de groote Wonderdoe-

ner beter gekend worden door het spotlustige volk; zoo moest ook de profetie van den aartsvader Jacob in vervulling gaan: „Hij zal Zijn kleed in wijn wasschen en Zijnen mantel in het bloed der druiven”. In dit veelkleurig gewaad, gepurperd door 's Heeren dierbaar Bloed, leidden zij den zachtmoedigen Verlosser naar Calvarië, waar de openbare misdadigers werden te recht gesteld.

In allerijl waren de benoodigdheden voor de kruisiging bijeengebracht: hamers en spijkers, touwen en ladders, gal en azijn en den langen knoestigen kruisbalk. Eindelijk werd Jezus, met ketenen en koorden aan hals en handen vastgebonden, met wonden overdekt, getooid met de spotkroon van doornen bij Zijn Kruis gebracht. O, heilig oogenblik! Jezus' hart werd geperst en geprangd, om Zijn doopsel te voltrekken; Zijn boezem hield van vurig verlangen naar onze verlossing: met onuitsprekelijke liefde heeft Hij Zijn Kruis omhelsd en het zelf op Zijne doorwonde schouderen gelegd, terwijl Hij zich andermaal als zoen-

offer aan Zijnen Vader aanbood, zeggende: „Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede! Zoo is het goed Vader, omdat zulks Uw welbehagen is!” O mijne ziel! Jezus bemint het Kruis om uwentwille, en gij ontvlucht het kruis, dat de Heiland u oplegt; gij klaagt bij den geringsten tegenspoed. gij wilt een werkeloos en zinnelijk leven leiden, gij zijt een vijand van Christus' Kruis; bedenk toch, dat de weg ter zaligheid een weg is van kruis en lijden: „Wie zijn kruis niet opneemt”, zoo vermaant de Heer, „en Mij niet volgt, hij is Mijner onwaardig, hij zal met Mij geen deel hebben in Mijne glorie”. Heldhaftig gelijk een reus om zijnen weg af te leggen, stond de Heiland, met het ware teeken Zijner heerschappij op de schouders, gereed om Zijnen droevigen uittocht aan te vangen. Terwijl een heraut voorafging en luide 's Heeren vonnis verkondigde, ontstond er, zegt de H. Bernardus, een groote toeloop van volk, hetwelk nieuwsgierig achter den Heer aanliep; eenigen daarvan hadden medelijden met Hem; anderen beschimpten Hem

en namen slijk en vuil op en wierpen Hem daarmede op het hoofd; ja, sommigen riepen zelfs, volgens de meening van den H. Anselmus, den soldaten ophitsend toe: „Vooruit met dezen misdadiger, met dezen belhamel aller moordenaren! Spoedt maar voort, om tijdig bij de strafplaats te komen, opdat de dood Hem niet achterhale, voordat Hij aan het Kruis kan geslagen worden. Daarom maakt voort, gij soldaten, drijft Hem voort, dien mensch, die niet verdient, dat de aarde Hem draagt!” En op het aanbiddelijk Lichaam des Heeren regende het slagen en stooten, die den Heiland nu eens met stokken en knuppels, dan weder met vuisten en voeten door de beulsknechten toegebracht werden. Was 't wonder dat onze afgematte en uitgeputte Jezus herhaaldelijk struikelde en dikwerf onder den last van Zijn Kruis bezweek, zoodat Hij plat ter aarde nederviel?

Terwijl die treurige uittocht plaats greep, had 's Heeren heilige Moeder Zich van de menigte verwijderd, en was Zij, langs een korteren weg, met

den H. Joannes vooruitgegaan naar een standpunt, waar Jezus zeker voorbij moest trekken. Zij vergezelde haren Zoon, zegt de H. Amadeus, niet slechts in de vreugde der vertroosting, maar ook in de overstelping der smarten. „Dediepbedroefde Moeder”, zoo spreekt de H. Bernardus, „liep den diep bedroefden Zoon te gemoet”. Wat pijnlijk wachten voor het teeder minnend moederhart! Daar klinkt de trompet der romeinsche ruitery, die het Goddelijk Slachtoffer vergezelt; daar verneemt Zij de stem van den heraut, welke het doodvonnis des Heeren verkondigt; daar ziet Zij de gerechtsdienaars, de beulen en soldaten haastig naderen. Hoe wordt haar hart verscheurd door de beschimpingen en bespottingen, die tot Haar doordringen: „Weg met dien valschen profeet, die de voorvaderlijke wetten schendt en God lastert, voort met dien volksopruier, kruisigt dien verrader des vaderlands”. Eindelijk valt haar oog op Jezus. Zij wil Hem zoo gaarne aanschouwen, zegt de H. Petrus van Alcantara, maar Zij durft haren blik

niet op Hem vestigen ; Zijn gelaat is zoo deerlijk misvormd ; van het hoofd tot de voeten ziet Zij slechts bloed en wonden. Zij huivert en siddert bij den aanblik van dien zwaren kruisbalk, waaronder haar Zoon gebukt gaat. Toch kan Zij hare oogen niet afwenden : Jezus wischt het geronnen bloed uit Zijne oogen weg en aanschouwt Zijne Moeder, en Maria aanschouwt haar Goddelijk Kind. Bij dezen wederkeerigen oogopslag, zegt de H. Bonaventura, was de smart aan weerszijden allerhevigst. Jezus was diep bedroefd uit medelijden met Zijne Moeder, en Maria bestierf het schier van angst en kommer, zoodat Zij geen woord kon uitbrengen. Maar de taal van haar hart is des te welsprekender : „Is dat nu mijn Zoon, mijn Kind en mijn God ? God, die troont te midden Zijner Cherubijnen, wordt daar voortgesleept tusschen twee moordenaren ? God, wien de Engelen loven, wordt door de menschen veracht ? Hij, die de aarde draagt op de palm Zijner handen, gaat gebukt onder den last van Zijn Kruis ? Is dat mijn eeniggeboren Zoon, schoon

onder de kinderen des menschen, nu zonder vorm of gedaante, een aardworm gelijk; de verachting des menschen en het uitwerpsel des volks? Hoe, de Rechter van levenden en dooden is veroordeeld tot den schandelijken dood des kruises?"

Bij deze overweging werden de oogen onzer bedroefde Moeder als twee beken van tranen. En gij, mijne ziel, die de oorzaak zijt van al deze smarten en kwellingen, gij stort niet een enkelen traan van medelijden met den Zoon en Zijne Moeder! O kondet gij toch door uw bloed de beleedigingen uitwissen, die gij Jezus en Maria aangedaan hebt! Doch, ofschoon overstelpt van droefheid bleef Maria geheel overgegeven aan den heiligen wil Gods, zeggende: „Zie de dienstmaagd des Heeren, Mij geschiede naar Uw woord: trek verder voort, mijn Zoon, onschuldige Abel! om door Uwe broeders gedood te worden; rechtvaardige Noë! bereid door Uw Kruis de nieuwe ark des behouds, opdat het menschelijk geslacht uit den zondvloed gered worde; ga, allertzachtmoedigste Mozes, onze

Aanvoerder en Wetgever, open ons door den staf van Uw Kruis den veiligen weg, die naar het hemelsch Palestina voert; Uwe Moeder is bereid U te volgen naar Calvarië, om er geestelijkerwijze met U geslachtofferd te worden”.

Alzoo, zegt de Abt Wilhelmus, bewandelde Maria, de eerste der uitverkorenen, ook het eerst den weg der uitverkorenen: het eerst Zich naar het gebod des Zaligmakers schikkend, nam Zij haar kruis op en volgde haar Zoon naar Golgotha.

Oefening van deugd. Met Maria de bloedige voetsporen van Jezus volgen, opdat wij den Koning der glorie eenmaal mogen vergezellen in Zijne heerlijkheid.

Schietgebed. Heer, kastijd mij in den tijd, maar spaar mij in de eeuwigheid. Amen.

#### VOORBEELD.

Wij lezen in de Jaarboeken der E. E. Paters Jezuïeten, dat een jeugdige Indiaan, van plan zijnde eene



groote zonde te bedrijven, bij het verlaten zijner woning, eene stem hoorde, die hem toeriep: „Sta, ongelukkige, waar gaat gij heen?” Als hij zich op dat geluid omkeerde, zag hij een beeld van O. L. Vrouw der Zeven Smarten. De H. Maagd nam het zwaard, dat in haren boezem stak, in hare hand en, het hem aanbiedend, zeide Zij: „Neem dit zwaard en doorsteek Mij, liever dan Mijn Zoon te kwetsen door uwe zonde”. Hierop viel onze jongeling, vol berouw en diep bedroefd, op zijne knieën, om Jezus en Zijne heilige Moeder voor zijne misdaad vergiffenis te vragen. De Toevlucht der zondaren smeekte haren Zoon en verwierf genade voor haar kind.





## ZEVENTIENDE FEBRUARI.

VIJFDE SMART.

### Eerste Verhandeling. De Kruisiging.

Gelijk Mozes in de woestijn de koperen slang oprichtte, zoo moest ook de Zoon des menschen opgeheven worden, opdat elk, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar het eeuwig leven hebbe. Die verheffing nu van onzen gezegenden Middelaar ging voltrokken worden. Geholpen door Simon van Cyrene had onze Heiland, op Zijne doorwonde schouderen, hijgend en zwoegend, den zwaren kruisbalk den kruisberg opgesleept. De Nieuwe Isaäk had Zijn Moria bereikt; doch hier kwam geen engelenhand den arm van den vergramden Vader ontwapenen. Bij de oneindige schuld was plaats-

vervanging onmogelijk. Het Slachtoffer moest gedood worden. Daarom sprak onze Verlosser en Zaligmaker, met den Bruidegom van het Hooglied: „Ik zal den palmboom bestijgen en zijne vruchten plukken”. Gezegende vruchten van den Boom des levens, die ons het geneesmiddel schonken, waardoor het venijn van den boom des doods onschadelijk gemaakt werd. In het vooruitzicht ook dier vruchten, zal Jezus met blijdschap Zijn Kruis beklimmen. Het groote lijdensproces naderde zijne voltooiing. Woest en onstuimig grepen de beulen den Heiland aan en trokken Hem zonder mededogen de kleederen uit. Over deze wreedheid, die 's Heeren wonden opnieuw openreet en geheel Zijn lichaam met bloed overdekte, deelt de H. Anselmus eene openbaring mede, die de H. Maagd zelve hem gedaan heeft.

„Luister Anselmus, wat Ik nu gaverhalen is zoo hartverscheurend, dat geen der Evangelisten het heeft durven of willen opteekenen. Als zij op de onteerende plaats van Calvarië gekomen waren, hebben de beulen mijnen Zoon Jezus

geheel van Zijne kleederen beroofd. Zieltogende aanzag Ik dat droevige schouwspel; toch bezat Ik nog kracht en moed genoeg, om mijnen sluier van mijn hoofd af te nemen en daarmede Zijne lendenen te omwinden."

Bewonderenswaardiger dan de moeder der Machabeën, die hare zonen ter dood zag brengen, putte ook Maria hare kracht in de hoop, die Zij op God stelde. Omstreeks het zesde uur besteedde onze arme Jezus, van Zijne kleederen beroofd, met bebloeden rug, aan de hand Zijner woeste beulen, ten aanschouwe eener spottende menigte, de ladder, die tegen de galg des kruises geplaatst was.

Bij den dwarsbalk gekomen, richtte de Heiland Zijne oogen ten hemel en droeg zich, volgens de verklaring van den H. Bonaventura, andermaal aan Zijnen hemelschen Vader op als slachten zoenoffer vóór de gansche wereld: „Zie, Ik ben bereid, mijn Vader! Gij hebt Mij willen vernederen tot den schandelijken kruisdood, uit liefde en tot heil voor het menschelijk geslacht onderwerp Ik Mij. Voor degenen, die

Gij Mij geschonken en tot Mijne broeders verheven hebt, bied Ik Mij ten offer aan. Aanvaard, Vader ! dat offer, en bewijs in de toekomst genade uit liefde voor Mij, delg alle schuld uit: Ik offer Mij in hunne plaats". — O, mijne ziel, mocht ook gij zoo bereidvaardig uw kruis aanvaarden. Zie ! de Rechtvaardige wil lijden voor de onrechtvaardigen, en gij, onrechtvaardige, weigert het geringste te verduren uit liefde voor den Rechtvaardige. — Als de Heer dan Zijn kruis beklommen had, hebben, volgens de beschouwing van den H. Bernardus, de onmenschelijke beulen Hem Zijne handen en voeten onbarmhartig doorboord en de nagelen zoo geweldig er door geslagen, dat alle spieren en aderen zich uitzetten, en niet alleen de borst van pijn opzwol, maar ook het ontbloote lichaam als een vlies uitgespannen werd, zoodat men alle beenderen tellen kon. Zoo ging de voorspelling van den koninklijken Profeet David in vervulling: „Zij hebben Mijne handen en voeten doorboord ; zij hebben al Mijne beenderen geteld". Bij den

eersten hamerslag nu, die in Maria's ooren klonk, was onze goede Moeder, volgens hare openbaring aan de H. Brigitta, door smart geheel overwelddigd en buiten zich zelve. Als Zij ontwaakte, zag Zij haren Zoon aan het Kruis vastgehecht, terwijl de omstanders elkander ondervroegen: „Wat heeft Deze misdreven? Is Hij gevonnisst voor diefstal, roof of logen?” Sommigen antwoordden, dat Hij een leugenaar was. Vervolgens werd Hem de doornenkroon vast op het hoofd gedrukt tot midden op het voorhoofd. Door die ingedrukte doornen stroomde er toen zooveel bloed over Zijn gelaat, dat Zijn haar en baard en oogen vervuld werden, en Hij geheel bloed scheen.

Bloed toch moest het teeken zijn, waardoor wij van de slagen des verderfengels bevrijd zouden worden. Maar bloedige wonden ook werden er in Maria's hart geslagen toen Zij opzag naar haren gekruisigden Zoon. Het Kruis en de Nagelen van den Zoon waren evenzeer een kruis en nagelen voor de Moeder, zegt de H. Augustinus. Met Christus werd ook Zijne

Moeder gekruisigd. Hoe gaarne wilde Zij toen haar dierbaar Kind omhelzen, verklaart de H. Bernardus, maar de uitgestokene armen vielen machteloos langs hare zijden terug. Doch hare oogen kan Zij van den Beminde haars harten, haar God en haar Al, niet afwenden: Zij zag Zijn gezegend hoofd door duizend scherpe punten doorstoken, Zijn aanbiddelijk gelaat, hetwelk de Engelen wenschten te aanschouwen, door striemen en slagen geheel misvormd. Zij zag Zijne handen en voeten door wreede nagelen doorboord en al Zijne ledematen uiteengerukt. Van het hoofd tot de voeten was onze Heiland slechts éene groote bloedige wond.

O Mijne ziel! heb toch eindelijk medelijden met uwen lijdenden Zaligmaker en de fel gefolterde Moeder van Smarten. Wat kan uw gezegende Verlosser nog doen, wat Hij niet gedaan heeft? Of zult gij alleen ongevoelig blijven, terwijl alle schepselen treurden over den gekruisigden Heer van hemel en aarde? Zie! de Engelen des vredes weenden bitter; de zon ver-

duisterde, de aarde beefde, de steenrotsen barstten en de graven openden zich; geheel de natuur was ontsteld: en gij, ondankbare zondaar, die uwen Jezus aan het Kruis hebt geklonken, gij zoudt niet schreien en weenen over uwe talrijke misdaden? O Maria, Moeder van Smarten, bron van liefde, laat mij de hevigheid uwer pijnen gevoelen, opdat ik met U schreie. — Nu het voorwerp van hunnen haat aan het Kruis geklonken is, zullen de beulen zeker verzadigd zijn. Helaas! de ont-aarde wreedaards bespotten het Goddelijk Slachtoffer zelfs nog op Zijne pijnbank. Hoonend toch spraken de Oversten der priesters met de Schriftgeleerden en Ouderlingen: „Anderen heeft Hij gered, zich zelven kan Hij niet redden. Hij heeft op God vertrouwd, dat die Hem nu redde, als Hij verkiest; Hij heeft immers verklaard: „Ik ben de Zoon Gods”. Hierbij sloten de soldaten zich aan: „Zoo Gij de koning der Joden zijt, red U zelve”. Ook de moordenaars, die met den Heer gekruisigd waren, beledigden Hem. En Maria was getuige van



al deze verguizingen. Zij hoorde, zegt de H. Brigitta, hoe haar Goddelijk Kind werd uitgekreten als een dief, een bedrieger, een booswicht, die duizendwerf den dood verdiend had; en al die versmadingen waren even zoveel zwaarden voor haar teeder minnend moederhart. „Zij weende”, zegt Nebridius, „om de folteringen van haar Kind, en Zij besproeide den ganschen bergtop door den vloed harer tranen”. O mijne ziel, stel u aan de voeten van Jezus' Kruis en ween met de bedrukte Moeder, aan de felste droefheid ter prooi om wille van haar Kind, dat lijdt en sterft om uwe zonden.

Oefening van deugd. Niet anders willen kennen, dan Jezus den gekruisigde; in niets anders roemen, dan in Christus en Zijn kruis.

Schietgebed. Heere Jezus! kruisig mijn vleesch met al deszelfs begeerlijkheden. Amen.

#### VOORBEELD.

Onze Goddelijke Zaligmaker verscheen op zekeren keer aan de Eerw.

Zuster Diomira, kloosterling te Florence, en zeide haar: „Mijne dochter en mijne bruid, denk aan Mij en bemin Mij, dan zal Ik aan u denken en u beminnen”. Tegelijkertijd bood Hij haar eenen bouquet van bloemen aan, in wiens midden zich een kruis bevond. De Heer wilde haar indachtig maken, dat de vertroosting en zijner Heiligen, hier op de wereld, altijd van kruisen en lijden vergezeld moeten gaan. Het kruis toch brengt de zielen nader tot God.





## ACHTTTIENDE FEBRUARI.

~~~~~  
VIJFDE SMART.

Tweede verhandeling: De goede moordenaar.
—————

De voor ons zoo gelukkige beschuldiging door de schijnheilige Farizeërs tegen Jezus uitgebracht: „Deze ontvangt zondaren”, geldt evenzeer tegen Maria, die, om haar medelijden jegens de geestelijke zieken, welke den hemelschen Geneesheer behoeven, door de H. Kerk de „Toevlucht der zondaren” genoemd wordt. Gelijk Eva, door vermetel van den boom der kennis van goed en kwaad te eten, in Adam alle menschen tot de slavernij bracht, zoo heeft Maria, door de smarten van den kruisboom in zich op te nemen, verzadigd van bitterheid, te gelijk met

haren Zoon de menschheid vrijgekocht. Zij stond, zoo spreekt Alexander van Hales, ter linker zijde van het Kruis van Christus, om haren Zoon te bidden voor de zondaren, die staan aan den linker kant des Heeren. De eerste nu, die hare voorspraak mocht ondervinden, was Dismas, de moordenaar, die ter rechter zijde van Jezus gekruisigd werd. Onder den dekmantel en de bescherming van Maria, zegt Novarinus, was de goede moordenaar, die met Christus aan het kruis werd geklonken, volgens veler gevoelen, voornamelijk door de gebeden van Maria tot Christus bekeerd. Vernemen wij hierover het getuigenis van den H. Petrus Damiani: „Hieraan heeft de goede moordenaar zijne bekeering te danken, dat Maria, staande bij de kruisen van haren Zoon en van den moordenaar, haren Zoon voor den moordenaar gebeden heeft”. De H. Anselmus voegt hierbij, dat deze roover een Egyptenaar was, die Maria, toen Zij met haar Kind naar Egypte voortvluchtig was, om het zwaard van Herodes te ontkomen, op bijzondere

wijze beschermd had, zoodat Maria, ter belooning van dezen vroegeren dienst, haren Zoon vurig voor den moordenaar gebeden heeft.

Aan vele anderen evenwel komt het veel waarschijnlijker voor, dat de Koningin der Martelaren hierom bij haren Zoon het paradijs voor den goeden moordenaar heeft verworven, omdat hij alleen, ten aanschouwe van allen, openlijk de onschuld en de Godheid van haren Zoon verdedigd heeft. Wel groot en levendig was het geloof van Dismas. Immers, terwijl de voorbijgangers al lasterende hunne hoofden tegen den gekruisigden Heiland schudden; toen de Overpriesters, Schriftgeleerden en Ouderlingen des volks 's Heeren wondermacht en Godheid bespotten; als de soldaten Zijn koningschap hoonden en de kwade moordenaar Christus' zending betwijfelde, verdedigde de goede moordenaar Jezus' onschuld, zeggende: „Wij lijden rechtvaardig; want wij hebben loon naar werken ontvangen, maar Deze heeft niets kwaads bedreven”. Tegelijk ook erkende hij de Godheid

van Christus; want zich tot Jezus wendend sprak hij: „Heer, wees mijner gedachtig, wanneer Gij in Uw rijk zult komen”. De deelgenoot van Maria's smarten, zegt Simon Cassianus, is ook de deelgenoot in haar geloof: hij de belijder van Christus en de verdediger Zijner onschuld. Maar dien dienst, aan haren Zoon bewezen, heeft Maria door hare vurige gebeden tot haar Goddelijk Kind vergolden. En de Zoon, die Zijne Moeder niets kan weigeren, heeft oogenblikkelijk hare smeekbede verhoord. Aanstonds toch ontving de goede moordenaar het troostrijke antwoord des Zaligmakers: „Voorwaar, Ik zeg u: heden zult gij met Mij in het paradijs zijn”. Bij de overweging van deze grootmoedige ontferming des Heeren en van deze belofte eener waarlijk goddelijke mildheid, spreekt de H. Cyprianus den Heiland aldus toe: „Wat hebt Gij, o Heer, aan den H. Stephanus meer bewezen dan aan dezen zondaar? Wat heeft de beminde leerling meer van U verkregen, die bij het laatste Avondmaal aan Uwe borst rustte?

Welk grooter loon hebt Gij aan duizend anderen gegeven voor hunne veel grootere moeite en arbeid, voor de kwellingen en het lijden, die menig-een zoovele jaren om uwentwil verdragen heeft? Waarmede vergoldt Gij de vele wonden der Martelaren? In één uur, ja in nog korteren tijd heeft deze moordenaar die belooning ontvangen, voor wier bezit zoovele anderen gedurende hunnen ganschen levensloop zoo menigen druppel zweet moesten storten". „Deze roover", zegt de H. Joannes Chrysostomus, „rooft zich het hemelrijk. De Heiland", zoo gaat hij verder, „kon en wilde het bedorven hart des roovers bekeeren, opdat te allen tijde Zijne Godheid zoude erkend worden". Wij haasten ons hier nog een paar andere redenen bij te voegen: „God heeft dien goeden moordenaar in zijn uiterste in genade aangenomen, opdat voor alle toekomstende eeuwen de macht van Maria's voorspraak zoude blijken, en opdat nooit eenig zondaar, hoe diep ook gevallen, aan zijne zaligheid zoude wanhopen. Aan de H. Brigitta toch

heeft Maria verzekerd: „Ik ben de Moeder van alle zondaren, die zich willen bekeeren”. „Gelijk eene goede moeder”, zoo spreekt Richardus, „haar kind onder haren mantel verbergt, wanneer de vader zijne hand opheft om het te slaan, zoo neemt Maria allen op, die, uit vrees voor de gerechtigheid van Christus, tot Haar hunne toevlucht nemen”. „Onze Meesteres”, zoo verklaart de H. Bonaventura, „bemint allen, komt allen ter hulp, bidt voor allen en treedt voor allen als voorspreekster op; Zij sluit niemand van hare liefde uit”. De H. Ildephonsus, Maria aansprekende, verklaart: „Om de gramschap van den Rechter te verzoenen, kunnen wij geen machtiger hulp vinden dan U, die verdiend hebt Moeder te zijn en van den Verlosser en van den Rechter”. „Dat men zwijge over uwe barmhartigheid, o heilige Maagd”, roept de H. Bernardus uit, „zoo er iemand is, die in zijne noodwendigheden tevergeefs uwe voorspraak heeft ingeroepen”. O mijne ziel, al waart gij dan door uwe zonden rood als

scharlaken, werp u vol vertrouwen in de armen uwer Moeder, draag u zelve, met den H. Bernardus, aan Haar op: „O mijne goedertierene Meesteres, ik beveel mij aan U; tot U, de eenige hoop der ellendigen, neem ik heden vol vertrouwen mijne toevlucht; wil mij toch niet afwijzen, goede Moeder, terwille van Hem, die uit liefde tot mij naakt en doorwond vóór U aan het Kruis hing. — Zij, die voor den goeden moordenaar den lusthof van het paradijs ontsloot, zal ook voor u „de Deur des hemels” zijn, als gij uwe schuld belijdt en de eer van haren Zoon verdedigt.

Oefening van deugd. Zich iederen morgen en iederen avond stellen onder de bescherming onzer goede Moeder Maria.

Schietgebed. O, Maria, Toevlucht der zondaren, bid voor mij. Amen.

VOORBEELD.

Een jongeling te Perugia had zijne ziel aan den duivel verkocht. Het contract met satan was met zijn bloed

onderteevend. Toen het helsch serpent zijne verplichting was nagekomen, bracht het den jongeling bij een diepen put en dreigde hem daarin te zullen werpen, als hij er zich zelven niet instortte. Onze arme zondaar stond op den rand van den put, doch bezat den moed niet zich er in te werpen. Daarom zeide hij tot den Satan: „werpt gij er mij in, zoo gij mij wilt dooden”. De duivel hernam: „Leg dan eerst uw scapulier af van O. L. V. der Zeven Smarten”. Toen schoot er een straal van hoop in het wanhopige hart van den jongeling. In dat scapulier zag hij een laatste bewijs van de bescherming der allerzaligste Maagd en Moeder Gods Maria. Hij weigerde nu halsstarrig zijn scapulier af te leggen. Na een heftigen woordenstrijd moest de vorst der hel zijne prooi prijsgeven. Oogenblikkelijk ging onze jongeling der Moeder van Smarten zijne dankbaarheid betuigen. Hij deed boetvaardigheid en liet, ter eeuwige gedachtenis, deze wondervolle geschiedenis schilderen boven het Maria-altaar in de kerk te Perugia.

NEGENTIENDE FEBRUARI.

~~~~~  
VIJFDE SMART.

Derde Verhandeling. „Ecce Mater tua”.

---

Terwijl Maria door hare voorbede voor den goeden moordenaar het paradijs had geopend, en deze erfgenaam was geworden van het rijk des hemels, bleef Zij zelve in het dal der tranen, om den kelk des lijdens tot den bodem toe te ledigen. „Onder het Kruis van haren veel geliefden Zoon was Zij”, zegt de H. Laurentius Justinianus, „in de innigste beschouwing doorgedrongen tot het binnenste der wonden Zijner heilige handen en voeten; Zij overwoog de pijnen van elk lid Zijns lichaams en vond overal overvloedige verzadiging van leed en droefenis. Ja, de pijnen en folteringen van haren

beminden Zoon drukten zich zoo diep in haar moederlijk hart, dat daarin, als in eenen helderen spiegel, alles klaar en duidelijk werd teruggekaatst, wat onze geliefde Heiland te lijden had; en, gelijk Zij alle anderen in genade, heiligheid en verdienste verre te boven ging, zoo overtrof Zij ook allen in smart, droefheid en lijden.

Toen nu de goede Heiland Zijne zoo diep bedroefde Moeder aanzag, riep Hij, met de oogēn op Zijnen lievelingsleerling, Joannes, duidend, Haar toe: „Vrouw, zie uw zoon; dan keerde Hij Zijn allerheiligst aangezicht ook naar den Leerling en, terwijl Hij hem, door een wenk Zijner oogēn, Zijne bedroefde Moeder aanwees, sprak Hij tot hem: „Ecce Mater tua: zie uwe Moeder”. De Zaligmaker sprak Zijne Moeder aan met den titel van „Vrouw” om hare groote kloekmoedigheid van ziel te kennen te geven, alsmede om die uitgelezene Vrouw aan te duiden, welke in het paradijs beloofd was: „Ik zal vijandschap stellen tusschen u en de Vrouw, Zij zal u den kop verpletteren”. Dan, die woor-

den van Jezus tot Maria gesproken, moeten onze harten met medelijden jegens de Koningin der Smarten vervullen. „Zou het wel mogelijk zijn”, zoo vraagt de H. Anselmus aan iederen waren vereerder van Maria, „dat gij geene tranen van medelijden stort, als gij de tranen van Onze Lieve Vrouw zoo overvloedig ziet stroomen?” Kunt gij het zonder zuchten en weenen aanhooren, dat de Goddelijke Zoon stervend Zijne Moeder toespreekt: „Vrouw, zie uw zoon!” „Immers, welk een ongelijke ruil en bedroevende verwisseling was het, zooals de H. Bernardus bemerkt, dat aan deze diep bedroefde Moeder, in plaats van Jezus, Joannes; in plaats van den Meester, de Leerling; in plaats van den waren God, louter een mensch gegeven werd, en Zij dezen werd aanbevolen? Al waren ook onze harten geheel onverschillig, meent de bovengenoemde Kerkleeraar, dan moesten zij toch door smart en medelijden bewogen worden, als wij het lijden van onze bedroefde Moeder slechts een weinig overdachten. Doch, naast het medelijden, opgewekt door de wonden

des Heeren tot Zijne Moeder, wordt ons hart ook vervuld van blijdschap door Jezus' toespraak tot den Leerling, die ons allen op den Calvarieberg vertegenwoordigde, en ook voor ons Maria tot Moeder ontving in die woorden: „Ecce Mater tua: zie uwe Moeder”. Hierover zegt Dionysius de Kart-huizer: „Die uitverkorene Leerling vertegenwoordigde alle Christenen, derhalve, gelijk Christus tot Joannes zeide: „zie uwe Moeder”, zoo schonk Hij Zijne Moeder ook aan alle Christenen tot Moeder”. Van dat oogenblik af ook heeft Maria ons al hare moederlijke liefde geschonken en ons allen onder hare trouwe hoede genomen. De goedertierene Zaligmaker wilde ons niet als weezen achterlaten. Reeds had Hij Zijnen Leerlingen in het onuitsprekelijk Geheim Zijner liefde de blijvende tegenwoordigheid van den Meester verzekerd, nu vermaakte Hij Zijnen kinderen bij testament nog bovendien Zijne eigene Moeder. Hierover juicht en jubelt de H. Bernardus: „O, hoe milddadig hebt Gij U getoond, Gij, groote Koning en Bruidegom, zoetste

Jezus! Op den dag toen Gij U aan ons verloofd hebt in Uw Bloed! Hoe overvloedig hebt Gij alles, wat Gij bezeten hadt, onder ons uitgedeeld! Uwen beulen schonkt Gij eene liefderijke voorbede bij Uwen Vader; den moordenaar beloofdet Gij het paradijs; aan Uwe Moeder gaaft Gij eenen nieuwen zoon; Haar echter vertrouwdet Gij tot Moeder aan Joannes, en daardoor ontvingen wij allen, die naar de ziel gestorven waren, leven, troost en blij vertrouwen". Daarom ook spreekt Hugo van St. Victor blijmoedig alle zondaren troost en moed in, als hij uitroept: „O, zondaar, die der wanhoop nabij zijt, ziedaar uwe Moeder, die Moeder namelijk, die tegelijk is Moeder Gods en Moeder der menschen, Moeder des Rechters en Moeder des schuldigen; Zij kan niet toelaten, dat tusschen deze beide broeders, hare kinderen, tweedracht heerscht.

Is echter Maria uwe Moeder, o zondaar, dan is Jezus, haar Goddelijke Zoon, uw Broeder en Zijn Vader, uw Vader en dus ook Zijn hemelsch rijk uw erfdeel". Wanneer de bekoorder

ons zijne strikken spant, de wereld hare lagen legt, en het bedorvene hart zijne booze neigingen doet gevoelen, dan hebben wij een veilige wijkplaats onder den dekmantel onzer goede Moeder Maria. Bij elken strijd kunnen wij ons zeker verlaten op hare hoede en bescherming. Hierom mogen wij Haar met den H. Thomas van Villanova toeroepen: „Gelijk de kuikens bij het rondvliegen der haviken zich verschuilen onder de vleugelen der hen, zoo verbergen wij ons onder uwe vleugelen. Wij kennen geen ander toevluchtsoord dan U. Gij alleen zijt onze eenige hoop, waarop wij vertrouwen”. „Gij”, zoo spreekt de H. Bernardus Maria aan, „trekt den zondaar terug van den afgrond der wanhoop. Gij verschaft hem de medicijn der hoop en verlaat hem niet, totdat Gij hem met den verschrikkelijken Rechter verzoend hebt”. O zondaar, al zijne uwe zonden hoog boven uw hoofd gewassen, ga tot uwe Moeder Maria. Vlucht tot dien Boom des levens, midden in het paradijs geplaatst, onder Zijne schaduw kan



de eeuwige dood u niet treffen. Begeef u tot die Ark van Noë; daar binnen zult gij ongedeerd den zondvloed ontkomen. Wend u tot dien Berg des heils, daar zult gij beveiligd zijn tegen het bederf en den ondergang der zondige wereld. Maar zal Maria uwe Moeder en Beschermvrouw wezen, dan moet gij naar het voorbeeld van den H. Joannes u ook als haar kind en haar dienaar gedragen.

Gij moet met den Leerling uwe Moeder in de woning van uw hart binnenleiden, Haar beminnen als de Moeder der schoone liefde, Haar oprecht liefhebben en kinderlijk medelijden hebben met de Moeder van Smarten. Zeg Haar dan: „O, Moeder van Jezus, ik neem U in dit oogenblik aan als mijne Moeder, zuiver mijn hart van alles, wat U daarin mishaagt, wees mijne Beschermvrouw en aanvaard mijnen nederigen dienst, om uwe eer te bewaren en te bevorderen; voor alles echter, Moeder, bid ik U, om de bittere tranen, die Gij geschreid heb, wil mijn hart tot kinderlijk medelijden stemmen, opdat ik,

vervuld van mededoogen met uw lijden, oprecht met u treure en alles vermijde, waarmede ik het hart mijner Moeder andermaal zoude bedroeven".

Oefening van deugd. Onzen stervenden Verlosser vurig bedanken voor het groote geschenk ons in Zijne Moeder gegeven.

Schietgebed. O Maria, Moeder van God en ook mijne Moeder, laat mij altijd uw oprecht kind wezen. Amen.

#### VOORBEELD.

Hieronymus Aemilianus gaf zich, gedurende zijne militaire loopbaan, aan alle scort van ondeugden over. In den oorlog viel hij in de macht der vijanden en werd in een kerker toren opgesloten. In zijn rampspoed voelde hij de werking der genade. Daaraan beantwoordend, besloot hij zijn leven te beteren en zijne toevlucht te nemen tot de allerheiligste Maagd Maria. Geholpen door den bijstand dezer goede Moeder, bekeerde hij zich volkomen. Voortaan was hij een toonbeeld van deugd. Hij stichtte de con-

gregatie der Somasken en stierf in geur van heiligheid. Benedictus XIV nam hem op in de rei der Gelukzaligen, en Clemens XIII plaatste hem onder het getal der Heiligen.





## TWINTIGSTE FEBRUARI.

~~~~~  
VIJFDE SMART.

Vierde verhandeling. De dood des Heeren.

Wanneer Agar door haren meester, Abraham, weggezonden was, zwierf zij met haar kind Ismaël in de woestijn Bersabee. Als dan het water uit hare kruik verbruikt was, legde zij haren zoon onder een boom neder en verwijderde zich een boogshot ver, zeggende: „Ik kan mijn kind niet zien sterven”. En van verre zat zij te klagen en te schreien. Doch zoo was het niet gesteld met de bedruktste aller moeders, onze kloekmoedige Vrouw en heldhaftige Maagd Maria. Al bleven ook de andere vrouwen, Maria Magdalena en Maria de moeder

van Jozef met Salome en Veronica, van verre het droevige schouwspel van Calvarië gadeslaan; Maria stond naast het Kruis van haren stervenden Zoon. Op hare teenen staande, zegt de H. Bernardus, stak Zij hare handen in de hoogte, om het gepurperde Kruis te omhelzen en te kussen ter plaatse, waar het allerkostbaarste Bloed van haar Kind afvloeide. De H. Bernardinus van Siëna gaat nog verder, als hij den H. Evangelist toespreekt: „Gij hebt te weinig gezegd met op te teekenen: „„Naast het Kruis van Jezus stond Zijne Moeder””, Zij toch naderde veel dichter bij het Kruis dan elk ander, daar Zij niet alleen naast het Kruis stond, maar in waarheid met hare gefolterde ziel aan het Kruis hing”. Met het lichaam onder het Kruis en met haren geest aan het Kruis, bleef Maria geduldig wachten, totdat haar Zoon Zijn allersmartelijkst lijden met volle gelatenheid en onbegrensde liefde tot ons zoude volbracht hebben. Hare smarten mochten onpeilbaar diep zijn als de wateren van den Oceaan, de Gezegende Maagd bleef

daar, volgens de meening van den H. Petrus Canisius, om der toekomstige eeuwen een gedenkwaardig voorbeeld na te laten van haren moed en standvastigheid, die door den grootsten tegenspoed moesten beproefd worden, zoodat noch kwelling, noch angst, noch gevaar, noch zwaard, noch dood, noch leven, noch eenig schepsel Haar kon scheiden van de liefde van Christus, met wien Zij door al de krachten harer ziel vereenigd was. En wel zwaar beproefd werd in die bange stonden haar teeder minnend moederhart. „Ik, ongelukkige en ellendige,” zoo verklaarde Maria aan den H. Bernardus, „zag mijn God en mijn Zoon aan het Kruis hangen en den schandelijksten dood sterven; toen werd Ik door droefheid en smart zoo getroffen, dat het niet in woorden is weer te geven”. Om de zonden van Zijn volk had de hemelsche Vader Zijnen Zoon willen vermorzelen in Zijne zwakheid; en zie, drie volle uren reeds was Maria getuige van dit wraakgericht des hemels. O noodlottig en huiveringwekkend schouwspel voor eene moeder! haar

Kind en haar God ter prooi te zien aan de ergerlijkste bespotting, in de felste smarten en de hoogste noodwendigheden, tusschen moordenaars opgehangen aan het vloekhout des Kruises, doorwond en verscheurd, worstelend met den dood, door aarde en hemel verlaten, zoodat Hij uitriep: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Vlijmende woorden, die feller dan het scherpste zwaard het hart van Maria doorklieften. Over dien uitroep toch getuigde Maria aan de H. Brigitta: „Dat woord is nooit uit mijne gedachten geweest, totdat Ik ten hemel werd opgenomen; het was meer gesproken uit medelijden jegens Mij, dan om eigen kweeling”. Intusschen was de doodstrijd des Heeren begonnen. Zijne stervende oogen, die Hij nu en dan opende om Zijne Moeder een laatst vaarwel toe te roepen, waren vervuld van bloed; Zijn half geopende mond zou nog slechts een paar woorden uitbrengen. Geheel Zijn lichaam, eene groote gezwollen wond, werd bleek en loodkleurig.

Het werk, Hem door den hemel-

schen Vader opgelegd, de schulddelging der gevloekte menschheid, naderde zijne voltooiing. Als dan onze gezegende Verlosser den dood voelde naderen, zeide Hij, om Zijne Moeder te troosten met het einde Zijner tormenten en folteringen: „Het is volbracht”. O Maria, hoe duur kwam U deze troost te staan! Uw Kind, uw eeniggeboren Zoon, wreed mishandeld, als de laagste der menschen, eenen melaatsche gelijk, in dien deerniswaardigen toestand te zien sterven, voor het heil der menschheid. O, mijne zondige ziel, zoo gij nog eenig gevoel van medelijden bezit, ween dan met de bedruktste aller vrouwen, mochten toch dag en nacht uwe tranen vlieten, want om uwentwil is Maria de Moeder van Smarten! — Wanneer de veldheer Joab, om eene samenwerking met Adonias en Abiathar, door koning Salomon ter dood veroordeeld was, vluchtte hij naar den tempel des Heeren en omvatte het altaar. Als hem gelast werd het altaar te verlaten, sprak hij: „Ik zal niet heengaan, maar hier sterven”. In

gelijke stemming stond onze Moeder Maria bij het altaar des Kruises, waaraan haar Zoon hing te sterven. Mochten ook dood en verderf Haar treffen, dáar wilde Zij leven en sterven. En dat Zij niet gestorven is, geschiedde door een wonder van Gods almacht, die de wreedgefolterde Maagd in het leven behield. De heldhaftige Moeder ging steeds voort haar Kind aan den hemelschen Vader op te dragen als een welgevallig zoenoffer voor ons heil en onze zaligheid, zoodat wij hier op Maria mogen toepassen, wat de H. Paulus van Jezus zeide: „Wie Maria niet bemint, hij zij gevloekt”: Eindelijk waren de laatste oogenblikken van Jezus genaderd. De God-mensch, die God met de menschen verzoend had, stond op het punt deze aarde te verlaten en riep met luider stemme: „Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijnen Geest”. Bij het hooren dezer woorden, zoo verklaart Maria aan de H. Brigitta, sidderden al mijne ledematen, om de bittere droefheid mijns harten. En zoo vaak Ik in latere dagen die woor-

den overwoog, hoorde Ik ze telkens luide in mijne ooren weerklinken. Ten slotte riep de stervende Verlosser en Zaligmaker andermaal met luider stemme, boog Zijn heilig hoofd en gaf den geest. De H. Paulus voegt hier aan toe, dat de Heer stierf met luid geroep en tranen.

Dit met tranen gepaarde geroep nu, werd, volgens den H. Hilarius, veroorzaakt door de hevigheid der smart, welke als een geslepen dolk door Jezus' ziel drong bij de gedachte, dat Zijn bitter lijden voor zoovele menschen ijdel en vruchteloos zoude zijn. De H. Joannes Chrysostomus meent, dat de Heiland met zulk eene luide stem geroepen heeft, om daardoor Zijne almachtige Godheid te bewijzen, dat Hij namelijk Zijne heilige ziel geheel vrijwillig, zonder dwang en niet door natuurlijk gemis aan krachten uitademde. Ons wil het bovendien met den godvruchtigen Ginther toeschijnen, dat de stervende Zaligmaker alle zondaars nadrukkelijk heeft willen roepen: „Tot nu toe heb Ik u zonder ophouden gepredikt, voortaan zult gij

Mijne stem niet meer vernemen, daarom roep Ik u voor de laatste maal toe: „Bekeert u tot Mij, Uwen Heer en Uwen God”. O mijne zondige ziel, tot u heeft Jezus geroepen: „Wat verheft gij u, stof en asch, terwijl Ik Mij vernederd heb tot den dood des Kruises? Wat verzamelt gij u aardsche schatten, vergankelijke goederen, terwijl Ik arm ben geworden, om u met genadegaven te verrijken? Wat leidt gij een aangenaam, vadsig en zinnelijk leven, terwijl Ik, om die schandelijke wonden uwer ziel, zoo wreed gegeeseld, verscheurd en vermorzeld ben? — Ja, goede Jezus, ik ben schuldig, groote lijks schuldig, laat vrij Uwe stem in mijne ooren klinken, om mij van het pad der ongerechtigheid terug te roepen, opdat ik U niet andermaal kruisige in mijn zondig hart. — Na dien laatste uitroep boog Jezus Zijn heilig hoofd en gaf den geest. Christus, zegt de H. Vincentius Ferrerius, wilde met gebogen hoofd sterven, om Zijne Moeder vaarwel te zeggen. De godvruchtige Lansperg voegt hierbij: „De Zaligmaker wendde Zijn hoofd naar Zijne

Moeder toe, om haar Zijn laatsten groet te brengen. Zoo wilde de gezegende Heiland, ter prooi aan de hevigste angsten en felste smarten, Zijne Moeder smeeken zorg te dragen voor Zijn doorwond, verscheurd en vaneengereuten lichaam". O mijne ziel, mocht gij in het stervensuur ook u zelve zoo aan uwe Moeder kunnen aanbevelen! Dat zal u zeker ten deel vallen, als gij met Maria gaarne verwijlt onder het Kruis van haren stervenden Jezus.

Oefening van deugd. In den geest dikwerf verwijlen op Calvarië en ons leven inrichten naar het voorbeeld, wat ons op den berg des heils is gegeven.

Schietgebed. Gekruisigde Verlosser! trek mij meer en meer tot U. Amen.

VOORBEELD.

Wij lezen in de H. Schrift, dat de kloekmoedige Judith, om haar vaderstad van de belegering en haar volk van een wissen ondergang te redden, haar leven in de waagschaal stelde, zoodat de hooge priester Onias, wan-

neer zij met het afgehouden hoofd van Holofernes, den aanvoerder der vijanden, Bethulië binnentrok, haar toeriep: „Gezegend zijt gij, dochter Israëls, door den Heer onzen God boven al de vrouwen der gansche aarde. Gezegend de Heer van hemel en aarde, die uwen arm versterkt heeft, om het hoofd af te slaan van den aanvoerder onzer vijanden; omdat Hij heden uwen naam zoo verheerlijkt heeft, dat hij niet zal wegsterven op de lippen des volks, voor hetwelk gij uw leven niet gespaard hebt, maar dat gij van den ondergang gered hebt, onder de hulp van den Heer onzen God”. Men overwege voor zich zelven deze voorafbeelding der allerzaligste Maagd Maria, staande naast het Kruis van haren stervenden Jezus.

EEN EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

~~~~~  
ZESDE SMART.

### Eerste Verhandeling. Maria onder het Kruis van haren gestorven Jezus.

---

Maria, wier liefde tot Jezus sterker was dan de dood, kon, na het afsterven van haar Kind, niet bewogen worden den lijdensberg te verlaten. Zij geleeke den ingewortelden cypres op het gebergte van Sion, die alle stormen en windvlagen trotseerde. O, mijne Meesteres, zoo spreekt de H. Bonaventura de Moeder Gods aan, waar staat Gij; is het naast het Kruis? Ja zelfs op het Kruis wordt Gij gekruisigd, daar toch zijt Gij met uwen Zoon vastgehecht; Hij met het lichaam, Gij met het hart. En al 's Heeren wonden, over geheel Zijn lichaam verspreid, zijn in uw hart vereenigd:

daar mijne Meesteres is uw hart met eene lans doorstoken, met doornen gekroond, bespot, gehoond, en door verguizingen verzadigd, met gal en azijn gelaafd. Waarom zijt Gij opgegaan, om voor ons geslachtofferd te worden? Was het lijden van den Zoon voor ons dan niet voldoende, tenzij ook de Moeder medegekruisigd werd? Voorzeker! Maar de liefde van Maria voor Jezus en haar standvastige heldenmoed hielden Haar op den kruisberg ook na den strijd van Christus tegen den Satan, die Zij den kop verpletterd had. Zoo sloeg eenmaal op het gebergte van Ephraim de kloeke Debhora onder een hoogen palmboom den bloedigen strijd gade, waarin de veldheer Barach zoo gelukkig streed tegen Sisara, krijgsoverste van koning Jabin, dat schier geheel het leger der vijanden door Israël verslagen en Sisara zelf door de moedige Jahel met een houten pin door de slapen aan de aarde vastgehecht werd. Als haar Goddelijk Kind den palmboom des Kruises bestegen en deszelfs vruchten geplukt had, stond Maria onder dien

Boom des levens, waardoor de Satan overwonnen was, die ons door den boom des doods had ten val gebracht.

Onze Moeder stond daar, zegt de H. Laurentius Justinianus, met beven- de knieën en heesche stem, terwijl hare tranen overvloedig stroomden. Op de Moeder des Heeren mogen we hier de woorden van den Brudegom uit het Hooglied toepassen: „Uwe oogen zijn als de bronnen van Hesebon”, wier wateren in stilte en zonder gedruisch voortstroomen. De tranen toch onzer bedrukte Maagd over den dood van haar Kind vloeiden zonder klagen en zuchten over den Calvarieberg, maar uit welk een bloedend hart welden zij op! Wanneer de H. Gregorius de Groote in zijne overweging met bijzondere aandacht de overvloedige tranen aanschouwde, waarmede de H. Maria Magdalena de voeten des Zaligmakers besproeide, werd hij door haar voorbeeld zoo bewogen, dat ook hij in tranen wegsmolt. „Wanneer ik nadenk”, zoo spreekt deze vrome Kerkleeraar, „over den tranenvloed van Maria Magdalena, kan ik eerder



schreien, dan een woord uitbrengen ; de tranen dezer zondares toch moeten zelfs het verhardste gemoed tot boetvaardigheid aansporen”.

Moge deze uitspraak van den grooten dienaar Gods voor ons allen gelden, bij de beschouwing van Maria's tranen, geschreid aan de voeten van Jezus' Kruis. O, mijne ziel! meng uwe tranen met die der Moeder van Smarten, welke uw medelijden afsmeeken en u tot ernstige boetvaardigheid over uw zondig leven aanmanen. Zie ! de Gezegendste der vrouwen houdt in moederlijke bekommering hare oogen strak gevestigd op de wonden van haar Kind. Zeker, Zij weet, dat Zijn lijden strekken zal tot heil der wereld, maar toch wordt haar moederhart gedrukt en haar boezem geprangd tot den dood toe door naamlooze smart. Zij zucht inwendig en tracht de opwellende tranen tegen te houden. Maar hare angst en hare kwelling vermeerderen, naarmate Zij die zoekt te onderdrukken. Doch geen klacht komt over hare lippen. De vrees voor de omringende Joden

gebiedt haar het stilzwijgen. Dan van haar hart maakt onze goede Moeder eene levende, Gode welgevallige offerande. Met haar Zoon slachtoffert de mede-Priesteres en mede-Verlosseres zich zelve voor onze zonden, die Haar meer leed veroorzaken dan de wonden van haar Kind. O, mijne goedertierene Moeder! ik beken mijne schuld, mijne groote schuld. Menigwerf heb ik den dood en de hel verdiend, maar zie goedgunstig neder op mijn leedwezen en laat mij vervuld worden van droefheid, gelijk uw hart van rouw en bitterheid overstelpt werd aan de voeten van uwen gestorven Jezus. Bid voor mij met uwen Goddelijken Zoon tot den hemelschen Vader: „Vergeef, Vader, uw arm kind, want het weet niet, wat het doet”. Ja, mijne ziel, vrees niet de voorspraak in te roepen van de Moeder der Smarten, die zelfs voor de beulen van haar Kind tot den hemelschen Vader gebeden heeft! Hooren wij hierover het getuigenis van Richardus de San Lorenzo: „Niemand mag voorgeven, dat de Moeder Gods de Joden haat,

omdat Zij haar Kind tot den schandelijksten dood veroordeeld hebben; want zij, die op het punt stonden den eeuwigen dood in te gaan, achtte Maria niet haar haat waardig, maar vele tranen en het innigste medelijden; daarom nam de Deelgenoot van Jezus' liefde zoowel als van Zijn kruis, haar toevlucht tot het gebed, om uit geheel haar hart een beroep te doen op de vaderlijke ontferming: „Vader, reken hun deze misdaad niet toe, want zij weten niet, wat zij doen”. Dan niet slechts uit liefde tot Jezus, en om te bidden voor de vijanden van haren Zoon, stond Maria onder het Kruis van Christus, maar ook om een voorbeeld van gelatenheid en volharding in de beproeving te schenken. Daarom moeten wij handelen naar het voorbeeld ons op den lijdensberg verstrekt en Maria volgen onder het Kruis des Verlossers. In het Kruis ook ligt ons heil, ons leven en onze verrijzenis. En al wie zijn kruis met liefde en moed opneemt, zal den last van Christus licht en Zijn juk zoet vinden. De liefde verdraagt alles.

Wilt gij, zegt Nouët in zijne Geestelijke Oefeningen, wilt gij uw kruis gemakkelijk en met veel vrucht dragen? Bemin! De liefde was het zwaard, hetwelk Maria's hart en ziel doorboorde. De liefde toch was de oorzaak harer smarten. Onze Moeder leed bovendien met heldenmoed, omdat Zij haar Kind en haar God zoo vurig beminde. Wanneer de Apostelen hunnen Meester verlieten en in eene laffe vlucht hun heil zochten, volgde Maria haren Zoon in den kerker en in den dood. Als Jezus dan aan zijn Kruis ter rechter- en ter linkerzijde omzag naar hulp en troost, volhardde Maria, de glorie van haar geslacht, in de doodsangsten van haar Kind. Haar Naam, zoo verklaart de H. Hieronymus beteekent „Ster der zee”, omdat deze Ster nooit ondergaat. Toen het wereldgebouw, bij den ondergang van de Zon der gerechtigheid, dreigde in te storten, bleef die Ster haar licht verspreiden over den Calvarieberg. Daarom vereert onze Moeder de H. Kerk de Koningin des hemels met dien titel: „Wees gegroet, gij Ster

der Zee" en roept zij hare voorspraak in : „Ster der zee, snel den vallende ter hulp". Maria, zegt de H. Bonaventura, doet dienst als Ster der zee, daar zij de schepelingen over de wereldzee in het vaartuig der onschuld of der boetvaardigheid, heenvoert naar het strand van het hemelsch Vaderland. Daarom, mijne ziel, neem uwe toevlucht tot deze Ster, onder haar geleide zult gij veilig varen over de onstuimige zee dezer wereld naar de haven der eeuwige zaligheid. Hoor hierover tot uwe bemoediging de schoone homilie van den H. Bernardus : „Maria is die buitengewone Ster, geplaatst boven de wijde wereldzee, waar Zij schittert door hare verdiensten en verlicht door hare voorbeelden. . . . . Wend toch uwe oogen niet af van den glans dezer Ster, als gij in den orkaan niet wilt omkomen. Als de stormen der bekoringen opsteken, als gij stoot op de klippen der kwellingen, aanschouw de Ster, roep Maria aan. Als gij heen en weer wordt geslingerd, door de vlooden van hoovaardij, hebzucht en zinnelijkheid,

aanzie de Ster, vlucht tot Maria. Als gij om de menigte uwer zonden en den rampzaligen toestand van uw geweten, bekommerd en beschaamd in den draaikolk der droefheid en den afgrond der wanhoop dreigt te vallen door de verschrikkingen van uw oordeel, denk dan aan Maria. In gevaren, in angsten en twijfels, herinner u Maria, roep hare voorspraak in. Als gij Haar volgt, zult gij niet afwijken; als gij Haar smeekt, niet wanhopen. Aan hare hand, valt gij niet; onder hare hoede, behoeft gij niet te vreezen. Onder haar geleide, overvalt u geen vermoeyenis; onder hare goedgunstigheid, vaart gij veilig de haven binnen”.

Oefening van deugd. Naar het voorbeeld van Maria en onder hare bescherming zijn kruis standvastig dragen tot het einde toe.

Schietgebed. O Maria, Ster der zee, snel den vallende ter hulp.

#### VOORBEELD.

Joannes Pechamus, een Franciskaner monnik, werd door zijne tegenstanders

van eene zware misdaad beschuldigd bij den algemeenen overste, den H. Bonaventura, die hem hiervoor streng bestrafte. Als dit onzen vromen kloosterling al te zwaar viel, en hij deze belediging niet met gelatenheid kon verdragen, nam hij zijne toevlucht tot het Kruisbeeld van Christus, waaronder de Moeder van Smarten stond. Heer! zoo sprak hij, hoelang moet ik nog onschuldig deze zware belediging verduren? Waaraan heb ik zulks verdiend? Daarop antwoordde hem de gekruisigde Verlosser: „Pechamus! wat was Mijne schuld, om opgehangen te worden tusschen moordenaars. En wat had Mijne Moeder misdreven, Zij, de deelgenoot van al Mijn lijden? Wil u derhalve niet al te zeer ontstellen, als gij niet aanstonds verkrijgt, wat gij van God verzoekt”. Op dit woord van Christus begon Pechamus te schreien en liet verder al zijne belangen aan de Goddelijke Voorzienigheid over, die ze met een gunstigen uitslag bekroonde.

---



## TWEE EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

~~~~~  
ZESDE SMART.

Tweede Verhandeling. De Lanssteek.

In de wet van Mozes was voorgeschreven, dat men de gedooden, die aan het schandhout waren opgehangen, nog op denzelfden dag afnemen en begraven moest. Dan niet uit ijver voor de wet, opdat niets aan de glorie van den grooten Sabbathdag zou ontbreken, en zij in ongestoorde vreugde hun Paaschfeest konden vieren, maar om hunnen haat tegen Jezus nog meer te koelen, gingen de verstokte Schriftgeleerden en Farizeërs naar Pilatus met het verzoek de beenen des Gekruisigden te laten verbrijzelen. Zoo de Christus nog leefde, zouden zij Hem eene nieuwe en zeer pijnlijke, marteling aandoen,

zoo Hij reeds gestorven was, wilden zij Hem minstens, na Zijnen dood nog mishandelen en versmaden.

Pilatus willigde hun verzoek in. Als dan de soldaten, tot dit werk afgezonden, op den Calvarieberg gekomen waren, braken zij de beenen van den goeden en den kwaden moordenaar. Toen zij nu hunne ijzeren werktuigen naar Jezus richtten, sidderde Maria over al hare ledematen. Zij bad de beulen, zegt de H. Bonaventura, Zijne beenen niet te verbrijzelen: „Laat af, mijn Zoon is reeds gestorven, bespaart Hem deze nieuwe belediging, bespaart Zijne arme Moeder deze nieuwe foltering! De krijgsknechten dan, ziende dat Jezus dood was, traden terug, doch een hunner, Longinus genaamd, richtte met forsche hand zijne lans op Jezus' zijde en doorstak onstuimig het hart des Zaligmakers, waaruit oogenblikkelijk bloed en water vloeyde. 's Heeren gebeente mocht niet gebroken worden, maar de volkeren moesten komen tot Den gene, dien zij doorstaken. De gezegende Verlosser, die ons met een

geringen zucht, een enkelen traan of met een druppel bloed, had kunnen verlossen, toonde dat Hij de Zijnen ten einde toe lief had. Op dezen dag opende Hij voor het huis van David en voor de bewoners van Jeruzalem eene breede bron ter zuivering van zonde en onreinheid. De Heiland wilde, zoo verklaart Paus Innocentius IV, dat, na Zijnen dood, Zijne zijde geopend werd, opdat door het uitstroomende bloed en water Zijne Bruid zoude gevormd worden : de geheel eenige, onbevleete, maagdelijke en heilige moeder, de Kerk. O allerzaligste Wonde, zoo vervolgt diezelfde Opperherder, waardoor ons zoovele en zoo groote gaven der goddelijke goedertierenheid zijn toegestroomd ! O gezegende Lans, die ons zooveel goeds gebracht en tot de glorie van zulk een triomf medegewerkt hebt ! Door de zijde van Jezus te openen, ontsloot die Lans ons de poorten van het rijk des hemels ; door den Dood te worden, heelde Zij onze wonden, en schonk ons het leven en de zaligheid. Gelukkige Lans, die door het bloed van den Onschuldige onze

schuld hebt uitgewischt! O dood, roept de H. Augustinus uit, waardoor de dooden levend worden! Wat toch is zuiverder dan dit Bloed? Wat heilzamer dan deze Wond, voor ons geslagen, om de deur des levens te openen, vanwaar de Sacramenten der Kerk ons geworden zijn, zonder welke men het waarachtige leven niet kan binnengaan. Dat uitstroomende Bloed is gevloeid tot vergiffenis der zonden. Dat uitgestorte water, hetwelk den beker des heils tempert, dient tot afwassching en lafenis. Maar wat voor ons eene bron van zegening was, strekte Maria tot overmaat van lijden. Wanneer de rechtvaardige Josias, koning van Juda, in den strijd met den Egyptischen koning Nechao, het erfdeel der vaderen met leeuwenmoed verdedigde, werd hij op zijnen strijdswagen door een pijl in de borst doodelijk getroffen, zoodat hij in den bloei zijns levens sneuvelde. Dan die noodlottige pijl had het hart van al zijne onderdanen gewond, want geheel Juda en Jeruzalem beweende den beminden koning. Maar als die rampzalige wond

van den edelen koning Josias zoozeer het hart van geheel zijn volk kon treffen, dat het hem vele dagen, ja een reeks van jaren met de bitterste tranen betreurde, welke ontzettende uitwerking en pijnlijke foltering moet dan die wreede lanssteek veroorzaakt hebben in het teederminnend hart van de allerbedruktste Maagd en Moeder Maria, toen het hart van haar Kind, den zachtmoedigen Koning Jezus, daar op Zijn triumfwagen van het Kruis, na volbrachten strijd, zoo onmeedoogend werd doorstoken? Ongetwijfeld, deze breede Wond des Heeren, waarin de ongeloovige Apostel Thomas later zijne hand legde, veroorzaakte aan het allerheiligste lichaam van Jezus, nu Zijne allerheiligste ziel daarvan gescheiden was, geen nieuw lijden; maar naamloos groot was de smart, welke daardoor aan Zijne Moeder werd toegebracht. Nadat uw Jezus den geest had gegeven, zoo spreekt de H. Bernardus tot de Moeder van Smarten, werd Zijne ziel volstrekt niet getroffen door de wreede lans, maar zij doorboorde uwe ziel. Zijne ziel toch was

reeds van het lichaam gescheiden, maar de uwe kon daarvan volstrekt niet verwijderd worden, zoodat het geweld der droefheid uwe ziel doorboorde, en wij U te recht de Koningin der Martelaren noemen, in wie het zieleleed de smarten des lichaams verre te boven gaat. Christus, zegt de vrome Lansperg, heeft de belediging van deze verwonding met Zijne Moeder gedeeld, zóó, dat Hij het letsel bekwam, en Zijne Moeder de pijnen. Maria zelve openbaarde aan hare godvruchtige dienaars en getrouwe dochter, de H. Brigitta, dat, toen Zij de met bloed geverfde lans, welke de soldaat in het lichaam van haren Zoon gestooten en er weder uitgetrokken had, aanschouwde, Zij door zulk eene felle smart werd aangegrepen, alsof die speer haar eigen hart doorboord had. Wel ontzaglijk groot was Davids verdriet, toen hij, aan de poorten der stad Mahanaim gezeten, om den uitslag van den strijd tegen zijnen zoon Absalom af te wachten, van de renbode vernam, dat zijn zoon door drie lanssteken in het hart doorboord was.

De overwinning zijner dapperen had voor den armen vader verder alle waarde verloren. Hij beweende den ondankbare, die tegen het vaderlijk en koninklijk gezag opgestaan was, en sprak, zuchtend en klagend: „Mijn zoon Absalom! ach, had ik mogen sterven in uwe plaats, mijn zoon! mijn zoon, Absalom!”

Maar onuitsprekelijk grooter was de droefheid van Maria toen haar Jezus, gestorven voor Zijne wederspannige kinderen, door de lans van den soldaat doorboord werd. Toen sprak ook de bedrukte Moeder, volgens het woord van den H. Bernardus: „O mijn Zoon, mijn Jezus, ware het Mij gegeven met U en voor U te sterven, mijn Zoon Jezus! Uw allerzachtmoedigst hart, de troon der goddelijke liefde, de onschatbare losprijs van het menschelijk geslacht, is door eene ijzeren lans doorstoken, en mijn hart leeft nog en is ongedeerd en zonder wond! O zwaard van Simeon, toef niet, maar doorsteek ook mijn hart, want Ik kan niet leven zonder het Leven van mijn leven! „En inder-

daad, het was een wonder der goddelijke liefde, dat de Moedermaagd dit hartverscheurend zieleleed overleefde. Dat nu bovengenoemde Absalom door drie lansen doorstoken werd, was, naar de meening van den vermaarden Salmeron, eene ware voorafbeelding van den doorboorden Christus, die weliswaar slechts met ééne lans doorstoken werd, maar welke te gelijk het hart van Christus, van de Moeder en van den beminden Leerling doorboorde. O mijne ziel, wilt gij een waar kind van Maria zijn en een goede leerling van Jezus, dan moet deze lans ook uw hart doorboren. Wat konden de Zoon en de Moeder nog voor u doen, wat Zij niet gedaan hebben? Heb dan medelijden met uwen gekruisigden Verlosser en Zijne allerheiligste Moeder, en smeeke Haar bij Jezus' heilige hartewond, dat Zij u in de kwellingen en in de bekoringen niet verlate en u vooral ter hulp snelle in het hachelijk uur van sterven. Uw Heiland toch, zoo verklaart de reeds aangehaalde Salmeron, heeft die Wonde in Zijn gestorven lichaam

ontvangen, ten bewijze, dat Zijne barmhartigheid, zelfs na Zijnen dood, nog in Hem leeft tot delging der zonde. In de geopende rechterzijde, zoo leert de H. Bernardus, heeft de Heer ons een veilig toevluchtsoord bereid. Daar is de poort des Heeren, waardoor de rechtvaardigen binnengaan en eene bestendige woning en rustplaats vinden. Gelijk de acht rechtvaardigen, die de deur der ark van Noë binnen gingen, het leven behielden, zoo zullen ook alle rechtvaardigen, die nu door de heilige zijdewonde van Christus, als door eene deur van genade, willen binnengaan, het leven en de zaligheid verwerven.

Oefening van deugd: Nooit wanhopen aan Jezus' onuitputtelijke liefde, die den zondaar nimmer toeroept: „De deur is reeds gesloten”, maar hem steeds uitnoodigt: „Kom ook gij, al is het laat; of in den nacht; of op welk uur ook; altijd zal voor u de deur der genade in liefde open staan”

Schietgebed: Heer! doe mij open.
Amen:

VOORBEELD.

Als allen, zoo verhaalt Nicephorus, van den kruisberg, uit vrees voor de beulen, wegvluchtten, bleef daar alleen 's Heeren heilige Moeder met den Leerling, dien Hij lief had, welke alles, wat voor of na den dood des Zaligmakers geschiedde, met eigen oogen gadesloegen en het bloed en water, dat uit Zijne zijde wegvloeide, met de diepste godsvrucht en den grootsten eerbied in een beker opvingen. Ditzelfde wordt ook verhaald van de H. Maria Magdalena, die het Goddelijk Bloed, dat van het altaar des Kruises afstroomde en door de voeten der goddelooze beulen onteerd werd, met stof vermengd in eene glazen vaas verzamelde. Deze vaas wordt nu nog dicht bij Marseille in Frankrijk bewaard en vereerd in de kerk van den H. Maximianus. Jaarlijks, op Goeden Vrijdag, na het voorlezen der Lijdensgeschiedenis, wordt het bloed in deze vaas helder, warm en vloeiend.

DRIE EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZESDE SMART.

Derde Verhandeling. Christus' afneming van het Kruis.

Na dien vlijmenden lanssteek, welke de harten van den Zoon en de Moeder doorboorde, vreesde Maria nieuwe mishandeling van haar dierbaar Kind. Daarom smeekte Zij Jozef van Arimathea, een aanzienlijk raadsheer, die zelf ook het rijk Gods verwachtte, naar Pilatus te gaan, om het gestorven lichaam van Jezus te vragen, ten einde het voor verdere onteering te behoeden. Jozef ging dan onverschrokken tot Pilatus en stelde de bede en de droefheid der Moeder aan den landvoogd voor, die, volgens het gevoelen van den H. Anselmus, uit medelijden met de bedrukte Moeder, bevel gaf het

lichaam des Zaligmakers aan hem over te geven. Met den diepsten eerbied stelden nu Jozef van Arimathea en Nicodemus, die uit vrees voor de Joden in den nacht tot Jezus kwam, om door den goddelijken Meester onderwezen te worden, drie ladders tegen den kruisboom. Daarna trokken de vrome Leerlingen, in stille aanbidding, de nagelen uit de handen en de voeten en gaven ze der allerzaligste Maagd Maria over. Terwijl de een het gezegende lichaam bij de schouders vasthield, en de ander de beenen omvatte, lieten zij den heiligen last langzaam neder in de armen Zijner Moeder. Maria, zoo beschrijft Bernardinus de Bustis dit droevige schouwspel, stond op de teenen en strekte de armen uit, om haren welbeminden Zoon te ontvangen; toen drukte Zij Hem aan hare borst en zette zich aan den voet des Kruises neder.

Zoo ontving ook Eva, de moeder aller levenden, eenmaal haren lieveling, den rechtvaardigen Abel, door zijnen broeder Kaïn, wreedaardig vermoord, doorwond en met bloed en

stof bedekt in hare moederarmen. Deze onderzocht aanstonds de diepte zijner wonden en trachtte het uitstroo-
mend bloed te stuiten. Hoorde zij
daar zijne ademhaling niet? bespeurde
ze hier niet de klopping of trilling
zijns harten? IJdele inbeelding! Zij
kuste de bleeke wangen en riep tegen
alle hoop in: Abel, mijn kind, mijn
geliefde zoon, hoort gij dan het klagen
uwer moeder niet? Antwoordt gij niet
op hare bede? Helaas! haar kind was
gestorven, verslagen door de hand
van zijn eigen broeder. Daarop gaf
zij den vrijen loop aan hare tranen.
Maar zoover de Christus Abel over-
trof, zoover overtroffen ook de smarten
van Maria die van onze eerste
moeder Eva. O mijn ziel, beschouw
met al de innigheid van uw hart de
bedroefde Moeder, die daar, aan den
voet des Kruises, het doode lichaam
van haren Goddelijken Zoon, zoo jam-
merlijk mismaaft en met versch bloed
overgoten, in hare armen sloot. Wat
deed en wat leed toen de Moeder van
Smarten? Zij wendde hare oogen van
het heilige lichaam niet af, dat van de

kruin des hoofds tot de zool der voeten ontvleesd en met wonden overdekt was. In welk een deerniswaardigen toestand hadden de kinderen der menschen haar Kind, den Zoon des menschen, gedompeld ! Zijn hoofd was met doornen gekroond, Zijne handen en voeten doorboord, Zijne borst doorstoken, terwijl al Zijne beenderen open en bloot lagen ; Hij was eenen meelaatsche gelijk, een aardworm en geen mensch, vorm noch gedaante bezat Hij meer, Hij, de schoonste onder de kinderen der menschen, wien de Engelen verlangden te aanschouwen ! Ach ! ondankbare Synagoge, mocht Maria uitroepen, mijn Kind heeft om uwentwille Egypte met vele plagen getroffen, en gij hebt Hem overgeleverd ter geeseling ! Mijn Zoon heeft voor u de koningen van Kanaän verslagen en u eenen koninklijken scepter gegeven, en gij hebt om Zijne slapen een kroon van doornen gespannen en Zijn hoofd met een rietstok geslagen ! Mijn Jezus heeft u door Zijne oppermacht verheven boven de volkeren, en gij hebt Hem opgehangen aan den schandpaal

des Kruises ! Mijn God heeft voor u een doortocht gebaad door de Roode Zee, en gij opent met eene lans de zijde van uwen Verlosser ! Mijn volk, wat heeft mijn Kind tegen u misdreven, of waarin u bedroefd ? Antwoord mij. Onder veel zuchten en klagen sloot Maria de oogen van haar Kind, die Haar immer zoo vriendelijk hadden tegengelachen ; alsmede Zijn half geopenen mond, die zooveel woorden van kinderlijken eerbied en hemelsche zoetheid tot Haar gesproken had. Daarna nam Zij behoedzaam de doornenkroon van Zijn gezegend hoofd af, terwijl een stroom van tranen neervloeide over het aanbiddelijke gelaat, dat Zij met kussen overlaadde, uitroepende : „O mijn Jezus, Gij waart Mij een vader, een broeder, een bruidegom ; Gij waart mijne vreugde, mijne glorie, mijne zaligheid, mijn al ; O mijn Kind, aanschouw nog eenmaal Uwe Moeder, spreek nog slechts een enkel woord van troost tot Mij”.

Helaas ! 's Heeren oogen bleven gesloten, geen woord kwam er meer over Zijne lippen. En het hart van

Maria, zegt de H. Germanus, werd met zulke onuitsprekelijke smarten en met zooveel leed vervuld, dat er bloedige tranen aan hare oogen ontsprongen. In de voorbijgangers, riep de bedrukte Maagd ons allen toe: „O gij allen, die langs dezen weg gaat, aanschouwt en ziet of er eene smart is gelijk aan mijne smart; nu ben Ik beroofd van mijn Vader, van mijn Bruidegom, van mijn Kind. Alles heb Ik verloren, waartoe nog langer te leven?” Vervolgens wendde Zij Zich in de overmaat van hare smart tot de foltertuigen van Jezus' lijden: „O wreede doornen, rampzalige nagelen, onmeedoogende lans! waarom hebt gij uwen Schepper aldus gemarteld? Maar neen! niet aan u ligt de schuld; de ongelukkige zondaren zijn de oorzaak van al mijne kwellingen en rampspoeden, zij hebben mijn Jezus tot den wreeden kruisdood overgeleverd”. O, mijne ziel, zoo deze wreede verscheuring van het Goddelijk Offerlam u niet aangrijpt, indien gij niet bewogen wordt door de bloedige tranen, die gij uit de

oogen van 's Heeren Moeder geperst hebt, wees dan beducht voor uwe eeuwige zaligheid. Zie, gansch de natuur is ontsteld en geschokt bij den dood van uwen Verlosser, en gij alleen zoudt ongevoelig blijven en volharden in uwe boosheid? Bekeer u eindelijk tot den Heer, uwen God, tot uwen gekruisigden Verlosser, vlucht tot Zijn geopend Hart, dat uit liefde tot u doorstoken werd; werp u in Zijne armen, welke de H. Maagd niet kon buigen, noch samenvoegen, uw Heiland houdt ze steeds uitgestrekt, om u op te nemen en te omhelzen. Hebt gij door uwe zonden uwen Zaligmaker aan het Kruis gehecht, gij kunt Hem er weder afnemen door uwe boetvaardigheid. Kniel dan met Maria Magdalena aan Jezus' voeten neder en besproei ze met uwe tranen, terwijl gij in rouwmoedigheid des harten op uwe borst klopt en luide uwe schuld bekent: „Vader, ik heb gezondigd tegen den hemel en tegen U, ik ben niet meer waardig Uw kind genoemd te worden!” Vraag ook der Moeder van

Smarten dringend om vergiffenis :
„Ja Moeder, ik beken het, ik was het,
die uwen Zoon zoo gruwzaam mis-
handelde; hier is de beul en de moor-
denaar van uw Kind; mijne ijdelheid,
mijne onrechtvaardigheid, mijne zin-
nelijkheid heeft den Beminde uws
harten aan het vloekhout geklonken;
maar zie, lieve Moeder, nog zijn Zijne
armen uitgestrekt om de zondaars te
ontvangen, heb medelijden met mij,
verwerf mij een vermorzeld en ver-
nederd hart, dan zal uw Jezus mij
niet verstooten, laat mij mijne zonden
oprecht beweenen en mijne tranen
met de uwe mengen. Zeg Hem, dat
ik mij zelven heden aan het kruis
hecht en het niet eerder verlaten wil,
dan wanneer het Zijner Goddelijke
Majesteit behagen zal, mij er af te
nemen. Dan hoop ik eenmaal door
uwe machtige voorspraak bij uwen
Goddelijken Zoon vertroost te worden
met alle treurenden van Sion, en in
plaats der boete-asch, die mijn hoofd
bedekt, eene eerekroon deelachtig te
worden, alsmede vreugde-olie voor de
geleden droefenis en een onvergan-

kelijk feestgewaad voor het gedragen boetekleed".

Oefening van deugd. Bij het verwekken van het berouw zich levendig de bittere smarten voorstellen, welke Maria bij de afneming van het Kruis geleden heeft.

Schietgebed. Lieve Moeder, verwerf mij eene bron van tranen, om mijne zonden oprecht te beweenen. Amen.

VOORBEELD.

Plutarchus verhaalt dat Agis, de zachtmoedige en rechtvaardige koning der Lacedemoniërs, alle pogingen in het werk stelde, om de zedeloosheid en ongerechtigheid van zijn volk door vaderlijke wetten te beteugelen en zijn land voor een gewissen ondergang te behoeden. Doch de goddelooze en ondankbare burgers verijdelden het edele streven van hunnen vorst, legden zijne goede bedoelingen ten kwade uit en beraamden eene samenzwering, om hunnen weldoener uit den weg te ruimen. Op den bepaalden dag overrompelden zij hem gewapender-

hand en doodden hem op wreedaardige wijze door ontelbare wonden. Toen zijne moeder dit verraad vernomen had, kwam zij in allerijl aansnellen en nam het bebloede lijk van haar kind op haren schoot, terwijl zij, met de oogen ten hemel gericht, onder een vloed van tranen luid klaagde: „Ach, mijn zoon, uwe al te groote goedheid, zachtmoedigheid en recht-schapenheid heeft ons beiden in het verderf gestort”.

VIER EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZESDE SMART.

Vierde Verhandeling. Maria vereert 's Heeren heilige Wonden.

Terwijl de eeniggeboren Zoon van God aan het Kruis door allen bespot werd, heeft de medelijdende Moeder en Maagd Maria Hem als God-mensch vereerd. Staande onder het Kruis, zegt de H. Gregorius van Nazianze, kon Maria de voeten van haar Goddelijk Kind bereiken, en in de vervoering harer moederlijke toegenegenheid hield Zij niet op dezelve te vereeren en te kussen. Maar hare levendige godsvrucht voor 's Heeren heilige Wonden kwam eerst tot haar recht na de afneming van het Kruis. „De allerzalligste Maagd Maria”, zoo spreekt de H. Germanus, „kuste, na de afneming van het Kruis, de doorboorde handen

van Christus, Zijne geopende zijde en doornagelde voeten : Zij wiesch en besproei de met hare tranen al Zijne Wonden, en over elk afzonderlijk weende Zij bitter, Zij omhelsde Zijn hoofd en drukte het aan hare borst. Uitvoeriger nog is de verklaring van Nebri- dius: „Wanneer Maria de geopende Wonden der handen en voeten en de breede opening in de zijde des Heeren aanschouwd had, begon Zij, onder veel zuchten, de wreede doornen uit Zijn hoofd weg te nemen ; Zij wischte vervolgens het bloed uit Zijne oogen, en zuiverde al de wonden over het geheele lichaam ; al schreiende volbracht Zij hare taak ; Zij onderzocht en kuste alle ledematen. Luid snikkend beschouwde de H. Maagd de Wonden der handen en voeten, en stak hare vingers in de plaats der Nagelen en hare hand in 's Heeren zijde, terwijl Zij de diepte peilde der goddelijke liefde jegens het menschelijk geslacht. Daar Zij den wijn en de olie van den barmhartigen Samaritaan miste, vulde Zij de Wonden met hare overvloedige tranen. Eindelijk sloot Zij met hare

vingeren den mond en de oogen van haar Kind en drukte als laatste vaarwel een hartroerenden kus op Zijn aangezicht. Dan richtte de Moeder van Smarten hare oogen ten hemel en bracht voor ons arme zondaren, de Wonden, het Bloed, het lijden en den dood van haren Zoon aan God den hemelschen Vader ten Offer". De H. Bonaventura laat Haar bij deze gelegenheid de volgende verzuchtingen uitspreken : „Geef acht, Heer, heilige Vader, uit Uw heiligdom en uit Uwe hooge hemelwoning : erken den veelkleurigen rok van Uwen Zoon Jozef : een wild dier heeft Hem verscheurd en in zijne woede het kleet van Uw Kind met voeten getreden en daarin bloedige sporen ingedrukt ; zie, vijf beklagenswaardige scheuren zijn er achtergebleven". Met meer recht dan koning David, treurende over het verlies van Saül en Jonathas, gesneuveld op het gebergte van Gelbœ, kon Maria uitroepen : „Gebergte van Calvarië, dat dauw noch regen over u komen, omdat op uwe kruinen de Verlosser van Israël gedood is".

Meer reden ook tot droefheid had onze smartvolle Moeder dan de bedrukte Rachel, wier stem in Rama gehoord werd, wier geklaag en geveeën op de hoogten weerklonk, en die niet getroost wilde worden omdat hare kinderen niet meer waren. O mijne ziel, beschouw in den geest uwe Moeder daar voorover gebogen op het ontzielde lichaam van haren veel geliefden Zoon, wiens Wonden Zij verpleegt en vereert; beken uwe schuld, want uwe zonden hebben haar Kind in dien deerniswaardigen toestand gebracht; maar smeeek Haar tevens vol vertrouwen, dat het lijden van den Zoon en de Moeder voor u niet ijdel en vruchteloos moge wezen en zeg Haar: „Lieve Moeder, verwerf mij door uwe machtige voorspraak, dat 's Heeren heilige Wonden voor mij bij den Vader gelden mogen als de vijf sikkels, waardoor in de Oude Wet de eerstgeborenen bij het Heiligdom vrijgekocht werden; laten Zij voor mij dienen gelijk de vijf uitgelezen steenen van koning David, opdat ik daarmede steeds den helschen Goliath kunne

treffen en overwinnen; mogen Zij voor mij immer openstaan, gelijk de vijf vrijsteden in Egypte, om daar altijd eene veilige schuilplaats te vinden". Het voorbeeld van Maria in de vereering van 's Heeren Wonden, werd gevolgd door den beminden Leerling, door Jozef van Arimathea en Nicodemus, alsmede door Maria Magdalena en de andere heilige vrouwen, op den lijdensberg aanwezig, die de vijf heilige Wonden godvruchtig aanbaden, eer het ontzielde lichaam des Zaligmakers grafwaarts gedragen werd. „Men mag het volstrekt niet betwijfelen", zegt de geleerde Adrianus Lyraeus, „dat alle godvruchtige zielen daar op den Calvarieberg, zoowel de handen als de voeten des Heeren eerbiedig gekust hebben". Deze vrome personen toch wisten, dat die heilige Wonden de losprijs waren van het menschelijk geslacht, de schat der Kerk, het onderpand der goddelijke liefde en de algemeene en allerverligste schuilplaats, waarheen alle zondaren hunne toevlucht konden nemen. In die Wonden van Jezus vonden ook

de Heiligen van alle tijden hun kracht en hunnen steun. Hooren we hierover de belijdenis van den H. Augustinus: „Wanneer eene onzuivere gedachte mij overvalt, vlucht ik tot de Wonden van Christus; als de bedorven natuur mij bekoort, hef ik mijnen geest omhoog door de herinnering aan de Wonden des Heeren; als de duivel mij strikken spant, neem ik terstond mijne toevlucht tot de barmhartigheid van mijnen Heiland, en de bekoorder wijkt van mij; als de booze lust mijne ledematen prikkelt, bluscht de gedachte aan de Wonden des Heeren zijnen gloed. In de Wonden van mijnen Verlosser woon ik veilig, want door Zijne Wonden staat voor mij het binnenste Zijns Harten open; ja, tegen alle wederwaardigheden heb ik zulk een afdoend middel niet gevonden, als de Wonden van Christus”. Voegen we hierbij het schoone getuigenis van den H. Laurentius Justinianus! „O zaligende wonden! Oord van blijdschap en vreugde! O van liefde gewonde Jezus! Waarheen zoude ik mij moeten wenden voor Uwen geest van strenge

rechtvaardigheid? Waarheen zoude ik mijne toevlucht kunnen nemen voor Uw vertoornd aangezicht? Stijg ik op ten hemel, Gij zijt daar; verberg ik mij in den afgrond, Gij zijt daarevenzeer tegenwoordig; ja, al zoude ik willen vliegen naar de uiterste grenzen der zee, toch zoude ik niet kunnen ontgaan aan Uwe handen; en „Hoe vreeselijk is het, te vallen in de handen van den levenden God”. Wat, derhalve blijft mij over, dan dat ik, ten einde aan de handen van den levenden God te ontkomen, in de doorboorde handen van mijn God en Heiland vluchte, om mij in hare Wonden te verbergen”. O mijne ziel, volg het voorbeeld van Maria en de Heiligen na, verwek in u zelve een teedere devotie tot 's Heeren heilige Wonden, laat hare gedachtenis nimmer uit uw geheugen gewischt worden. „Nergens is veilige rust”, zegt de H. Augustinus, „dan in de Wonden des Zaligmakers”. Zoo groot is, volgens den H. Bernardus, de kracht van Christus' Wonden, dat bij de herinnering daarvan alle vijanden onzer

ziel wegluchten. „In de Wonden van Jezus-Christus zult ge, naar het woord van Thomas à Kempis, meer vinden, dan in het bezit der gansche wereld. Als uw geweten u aanklaagt, als de zonden u met angst en vrees vervullen, denk dan aan de heilige Wonden, die Jezus voor u heeft aangenomen, opdat gij in dezelve beveiliging zoudet vinden. Maak met den H. Bonaventura het vaste voornemen: „Drie tenten wil ik bouwen voor mijne arme ziel, eene in de handen, eene tweede in de voeten en eene derde in de heilige zijde van mijnen Jezus”. Bid eindelijk uit den grond uws harten met den H. Ignatius: „O goede Jezus, verhoor mij; verberg mij in Uwe heilige Wonden! Daarnaar verlangt mijne ziel met even groote begeerte als naar den hemel zelven; meer dan de zon verlichten die stralende Wonden mijn verstand; meer dan het warmste vuur ontsteken Zij mijne ziel met heilige liefde en met de hoogste vreugde”.

Oefening van deugd: Op ons hart en op onzen arm het zegel der heilige vijf Wonden stellen, opdat al onze

gedachten en al onze daden overeenstemmen met het welbehagen van onzen gekruisigden Verlosser.

Schietgebed : Lieve Jezus, om Uwe heilige Wonden, vergeef mij mijne zonden. Amen.

VOORBEELD.

Onze goddelijke Zaligmaker zelf heeft Zich gewaardigd te openbaren, hoe hoogst welgevallig Hem de vereering Zijner heilige Wonden was, en hoe hoogst voordeelig voor de menschen. Daarom verscheen Hij aan de H. Margareta van Cortona op zekeren dag, zooals Hij uit liefde tot ons zondaren eenmaal met wonden overladen was. Alsdan zeide de hemelsche Bruidgom tot Zijne bruid : „Wilt gij uwe zuiverheid ongedeerd bewaren, draag dan de vijf steenen Mijner Wonden bij u, en met deze zult gij, gelijk koning David, den vijand aan het voorhoofd treffen, zoodat hij ter aarde nederstort”.

VIJF EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZEVENDE SMART.

Eerste Verhandeling. De begrafenis des Heeren.

De voet des Kruises, geheiligd door de tegenwoordigheid van Maria met haren gestorven Jezus in de armen, werd voor alle toekomstende geslachten een oord van zegening. Duizenden gebroken harten hebben daar verkwikking en lfenis gevonden in hunne smarten. Daar schepte de wanhopige nieuwen moed en levenslust. Daar vond de kranke olie en balsem voor al zijne wonden. Daar bij haren hemelschen Bruidegom gevoelde de weduwe zich niet meer verlaten, en de weezen werden er getroost door de liefkoozingen hunner nieuwe Moeder. Daar ook putte de

geleerde zijne wijsheid en wetenschap. Daar vooral ontsprong voor den armen zondaar eene genadenrijke bron tot afwassing zijner misdaden en onge-rechtigheden. Om onzentwil derhalve was Maria daar neergezeten met het ontzielde lichaam van Jezus op haren schoot. Om Zich voor de laatste smart, de graflegging van Haar Kind, te versterken, offerde Zij Zich, zegt de geleerde Arnoldus van Chartres, op het altaar van den gestorven Heiland. Het scheiden van haren dierbaarsten Schat mocht Haar ontzaglijk zwaar vallen, toch berustte onze Moeder er in, toen de vrome dienaren Jozef van Arimathea en Nicodemus met eerbiedigen aandrang het lichaam van Jezus vraagden ter balseming en begrafenis. Als nu het H. Lichaam met mirre en aloë genoegzaam gebalsemd was, wonden zij Het met kostbare specerijen in nieuw lijnwaad, gelijk het bij de Joden gewoonte was te begraven, en droegen Het naar een nieuw steenen graf, waarin nog nooit iemand gelegd was. Met meer innigheid dan Jozef van Egypte zijnen vader Jacob de

laatste eer bewezen had, kuste Maria herhaaldelijk 's Heeren aanbiddelijk aangezicht, dat Zij met overvloediger tranen bevochtigde, dan eenmaal Maria Magdalena Zijne voeten besproeide. Wanneer Abner door den sluipmoord van Joab omgebracht was, riep koning David uit: „Ik en mijn rijk zijn voor den Heer onschuldig aan het bloed van Abner, en gij mijn volk! scheur uwe kleederen, bekleed u met rouw-gewaad en ween voor het lijk van Abner”. En bij de begrafenis van dezen dapperen held, te Hebron, stortte de koning een vloed van tranen, en het gansche volk weende met zijnen vorst mede.

Maar grooter droefheid was er in het onschuldige hart van Maria, toen de gezegende Verwinnaar van dood en hel, door goddelooze moordenaars ter dood gebracht, uit hare armen werd weggenomen, om Hem in den schoot der aarde neder te leggen.

„Zoo jammerlijk weende de allerzalgigste Maagd”, verklaart de H. Bernardus, „en zoo bitter treurde Zij, dat haar geschrei velen huns ondanks tot

tranen toe bewoog, hare smart vervulde alle omstanders met droefheid; wie haar aanzagen konden hunne tranen schier niet bedwingen". En ik, arme zondaar, die zoo menigwerf de hel verdiend heb, ik blijf koud en onverschillig! O Maria, mijne Meesteres, laat mij met U schreien, verwerf voor mijne oogen een bron van tranen, opdat ik dag en nacht den Gesneuvelde van de Dochter mijns volks beweene. Hoogst treurig voorzeker was de uitvaart bij de poort van Naïm, toen de eenige zoon zijner moeder, die weduwe was, uitgedragen werd. Maar onze gezegende Heiland, daarbij gekomen, werd door medelijden bewogen en sprak tot de moeder: „Wil niet weenen", en Hij veranderde hare droefheid in blijdschap. Want de baar aanrakende zeide Hij: „Jongeling, Ik zeg u, sta op!" En de jongeling stond op en begon te spreken. En de Heer gaf hem aan zijne moeder. Onvergelykelijk treuriger echter was de lijkstoet, die zich over den Calvarieberg langzaam voortbewoog, om den Eeniggeboren Zoon van de Gezegendste onder de

vrouwen en de bedruktste onder de weduwen, ter aarde te bestellen. Ziet, onze bedroefde Moeder wilde zelf het offer opdragen. Met behulp der anderen, droeg Zij, met hare eigene moederlijke handen, haar Kind naar het graf. Engelen des hemels ! neemt deze smartelijke taak uwer Koningin over ; spreekt Haar ten minste een enkel woord van troost toe ; zegt Haar : „Moeder wil niet weenen”.

Helaas ! ook de Engelen des vredes, die, als ongeziene geestenwachten, hunnen Koning naar Zijne laatste rustplaats vergezelden, weenden bitter. Aartsengel Gabriël ! noem onze Moeder niet langer vol van genade, noch gezegend onder de vrouwen, nu haar Heer van Haar weggaat. De hemelen bewaarden een diep stilzwijgen. Het behaagde der Goddelijke Voorzienigheid onze beminde Moeder te vernederen tot de geringste onder de vrouwen, om Haar eenmaal te verheffen boven de koren der Engelen en Aartsengelen.

Leer hieruit, mijne ziel, naar het voorbeeld der Moeder van Smarten,

alle kwelling en tegenspoed geduldig te verdragen; het rijk der hemelen lijdt geweld, en het lijden van den tijd staat in geen vergelijk tot de toekomstige glorie, welke in ons geopenbaard zal worden.

Eindelijk was de treurige stoet het graf genaderd, dat in de steenrots was uitgehouwen. Het teeken van Jonas, den Profeet, moest in Christus vervuld worden. Gelijk de Profeet drie dagen doorbracht in het ingewand van het zeemonster, zoo zoude ook de Heiland drie dagen verblijven in den schoot der aarde. Hoe gaarne wilde Maria zich levend begraven met haar Kind, toen het Lichaam des Heeren in het graf geplaatst werd. Maar zulks was niet het raadsbesluit van haren Goddelijken Zoon. Het oogenblik van scheiden was gekomen. De bedroefde Moeder wierp nog een laatsten blik van onbeschrijfelijke teederheid op haren welbeminden Zoon, zeggende: „Ontvang mijn dierbaar Kind het laatst vaarwel Uwer Moeder, die haar hart bij U in het graf achterlaat”. „Maria”, zoo verklaart de H. Ful-

gentius, „wenschte vurig, dat haar hart met het Lichaam van Christus mede begraven mocht worden”. En de H. Maagd zelve openbaarde aan de H. Brigitta: „Naar waarheid kan Ik getuigen, dat er zich, na de begrafenis van mijn Kind, twee harten in één graf bevonden: of, zegt men niet, waar uw schat is, daar is ook uw hart? Zoo verwijlde mijne gedachte en mijn hart gestadig in het Graf van mijnen Zoon”. Als ten slotte de zware sluitsteen voor de opening van het Graf gewenteld was, keerde Maria Zich tot de medelijdende vrienden, die Zij allerminkaamst zegende en hartelijk dank zeide voor hunne hulp en bewezen diensten. De H. Brigitta meent, dat onze Moeder dezelfde woorden sprak, waarmede de grootmoedige David eenmaal aan de inwoners van Jabes zijnen dank betuigde voor de begrafenis van koning Saul: „Gezegend zijt gij bij den Heer, omdat gij deze barmhartigheid aan uwen Meester bewezen en Hem een passende begrafenis bezorgd hebt; de Heer voorzeker zal u barmhartigheid bewijzen, maar ook

Ik zal u mijne genade toonen". Zie, mijne ziel, hoe Maria den dienst aan haar Kind bewezen met zegening en genade vergold. Maar die goede Moeder volhardt in diezelfde gesteltenis ook te uwen opzichte. Wel is het u niet gegund met de vrome dienaren en de heilige vrouwen uwen Jezus in Zijne grafstede neder te leggen, doch overvloediger genade wordt u aangeboden zoo vaak de Goddelijke Meester die liefdevolle bede tot u richt: „Mijn Kind, geef Mij uw hart! geef Mij uw hart tot eene rustplaats en tot eene welgevallige woning, opdat Ik in geen vreemd graf behoefte gelegd te worden". Geef dan gehoor aan die minzame uitnoodiging van uwen liefderijken Verlosser en bied Hem uw hart door het ontvangen van het allerheiligste Sacrament des Altaars. Evenwel smeeke eerst uwe Moeder, dat Zij uw hart gelieve te vernieuwen, opdat het niet eene al te onwaardige woonplaats voor haar Kind zij. Breng vervolgens bittere mirre en aloë aan in deemoedige tranen van ware boetvaardigheid. Draag verder zorg voor welriekende

kruiden in den goeden geur, die uwe deugden verspreiden. Sluit eindelijk den toegang uws harten door het vaste voornemen liever te sterven, dan andermaal uwen Jezus door de zonde uit uwe ziel te verbannen. Dan zal onze gezegende Moeder ook u toeroepen: „Gezegend zijt gij bij den Heer, maar ook Ik zal u mijne genade toonen”.

Oefening van deugd. Het maandelijksch naderen tot de H. H. Sacramenten.

Schietgebed. Mijn hart is bereid, lieve Jezus, mijn hart is bereid. Amen.

VOORBEELD.

Een rampzalige zondaar, die zijn vader en een zijner broeders vermoord had, was zonder rust of duur en zwierf gelijk Kaïn voortvluchtig over de wereld rond. Eens in den heiligen tijd van de vasten hoorde hij eene prediking over de goddelijke barmhartigheid. Daarop wilde onze ongelukkige biechten en wel bij dien predikant zelve. Als deze zijne biecht gehoord

had, zond hij hem naar een altaar van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten, om berouw en vergiffenis zijner zonden af te smeeken. De goedgestemde boeteling gehoorzaamde. Doch nauwelijks was hij zijn gebed begonnen, of hij viel dood neder. Als de priester den volgenden morgen het gebed voor dezen overledene verzocht, kwam er in de kerk eene witte duif aanvliegen, die een blad papier liet vallen voor de voeten van den priester. Deze nam het op en las de volgende woorden: „Ternauwernood had de ziel van den overledene het lichaam verlaten, of zij was het verblijf der Zaligen binnen gegaan. En gij, mijn dienaar, ga voort de oneindige barmhartigheid Gods te verkondigen”.

ZES EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

~~~~~  
ZEVENDE SMART.

### Tweede Verhandeling. De terugkeer van het H. Graf.

---

In diep gepeins verzonken staarde Maria nog eenigen tijd op het gesloten Graf van haar Kind. Alvorens Zich te verwijderen, zegt de H. Bonaventura, zeggende Zij den grafsteen, zeggende: „O zalig gesteepte, dat nu mijn Beminde omsluit: Ik zegen u en vertrouw u mijn Kind toe, geheel mijn schat en al mijne liefde”. Vervolgens richtte onze Moeder hare oogen ten hemel en sprak: „Eeuwige Vader, Ik beveel U mijnen Zoon aan, die tegelijk Uw Kind is”. Nu naderden de bloedverwanten der allerzaligste Maagd, die haar gelaat tot teeken van haar weduwschap met

den rouwsluier omhulden. Na een laatsten blik op het H. Graf en een laatste verzuchting tot haren veelgeliefden Zoon, ging Maria, begeleid door de Leerlingen en de heilige vrouwen, naar de woning van Joannes. „Die Haar vergezelden”, zoo getuigt de H. Bernardus, „weenden meer over Maria dan over den Heer”.

Thans werd de kruisweg in omgekeerde orde afgelegd. Als Zij bij het Kruis kwamen, dat nog droop van Jezus' bloed, aanbad Maria, zegt de H. Bonaventura, het eerst het werktuig onzer verlossing, hetwelk, krachtiger dan de regenboog aan den hemel, ten teeken strekte van het verbond, door God met ons en alle levende zielen gesloten. „O heilig Kruis”, riep Zij uit, Ik omhels en aanbid U, want Gij zijt thans niet meer het hout der schande, maar een troon van liefde en een altaar van barmhartigheid, gewijd door het Bloed van het Lam Gods, dat geslachtofferd werd voor het heil der wereld”. Wat droevige feiten riep die lijdensberg in haren geest terug. Hier had Zij



haren innig geliefden Zoon, verscheurd en verbrijzeld, in hare moederarmen opgenomen. 's Heeren verlatenheid en doodsstrijd zweefden zoo levendig voor hare verbeelding. Nog dreunden de wreede hamerslagen Haar in de ooren, nog hoorde Zij de woorden, welke van Jezus' stervende lippen vloeiden. Maar toen was Zij nog in het bezit van haar Kind, en thans was Zij van alles beroofd. Ach, lieve Moeder! verlaat ten spoedigste dit oord van jammeren, om in de woning van den beminden Leerling eenige wel verdiende rust te genieten. Langzaam daalde de stoet den Calvarieberg af. Dan elke schrede van den terugtocht bracht treurige herinneringen in het geheugen der Moeder. Hoorde Zij daar niet in het zacht geruisch van den wind het licht geklaag van haar Kind, dat al strompelend den knoestigen kruisbalk voortsleepte? Nu was Zij de plaats genaderd, waar haar Zoon, uitgeput van vermoeienis, onder den zwaren last van Zijn foltertuig, plat ter aarde was neergevallen.

Niet dan schoorvoetend kon Zij die

plek, geteekend door Zijn Bloed, betreden. Daar had de goedertieren Verlosser, eigen leed vergetend, de weenende vrouwen allerminkaamst toegesproken: „Weent niet over Mij, maar weent over u zelven en over uwe kinderen; want als er met het groene hout aldus gehandeld wordt, wat zal er dan met het dorre geschieden?” Hier had de edelmoedige Zalig-maker Zijne gelaatstreken in den doek van Veronica afgedrukt. Verder op had Simon van Cyrene het Kruis des Heeren op zijne schouders genomen. Ginds was het zijpad, waar Zij zelve, vervuld van angst en kommer, haar Kind, met het Kruis beladen, ontmoet had. Nog meende Zij dien meewarigen blik van haren Jezus te aanschouwen. Daar vertoonden zich de eerste huizen der rampzalige stad, die niet begrepen had, wat haar tot heil verstrekke. Nu was het Bloed van den God-mensch inderdaad over haar gekomen; doch helaas, het zoude slechts dienen tot meerder verwerping. Wel kon Maria met haar Goddelijk Kind verzuchten: „Jeruzalem, die den

Profeet gedood en uwen Verlosser vermoord hebt, mocht gij nog op dezen uwen dag erkennen, wat u tot vrede is". Dan als antwoord klonken boven haar hoofd nog de ruwe moordkreten: „Weg met Hem! Weg met Hem! Kruisig Hem! Kruisig Hem! Niet dezen, maar laat ons Barabbas vrij. Simeon's woorden doorboorden andermaal de ziel onzer goede Moeder!" „Deze is gesteld ten val van velen in Israël".

Inderdaad treurige gedachten voor het hart van Maria: van het uitverkoren volk Gods, zoo hoog bevoorrecht, bestuurd door de Patriarchen en geleid door de Profeten, zouden velen in de duisternissen van het ongeloof en de schaduwen des doods verblijven tot hun eeuwigen ondergang. Al biddend voortgaande bereikte men het huis van Joannes. De Leerling ontving de Moeder des Heeren in zijne woning. Hier eindelijk zou Maria een rustplaats en toevluchtsoord vinden. Helaas! geen straal van blijdschap kon in het van weedom vervulde hart van de Smartvolle

Moeder doordringen. Met meer recht dan de grijze Tobias mocht Zij uitroepen: „Wat vreugde kan Mij ten deel vallen, die in de duisternis ben gezeten, en het licht des hemels niet aanschouw”. In den nederigen stal te Bethlehem was Zij hoogst gelukkig, en baadde Zij in verrukking bij de eerste omhelzing van haar Kind. In het verre Heliopolis werd hare ballingschap verzoet door de aanvallige liefkoozingen van het schoonste onder de kinderen der menschen.

In het armoedige huisje te Nazareth was onze Moeder rijk door de liefdesbetuigingen van haren Goddelijken Zoon, en door de lessen van hemelsche Wijsheid, welke van Zijne lippen vloeiden. Zelfs de voet van het Kruis en het Graf in den hof waren voor Maria nog oorden van toevlucht om de tegenwoordigheid van Jezus. Doch de woning van Joannes bood geene andere herberg, dan de schuilplaats, waar het gewonde hert zich veilig waant. Daar rees het wraakgericht van den hemelschen Vader, dat dien dag voltrokken was, in al zijne verschrikkin-

gen voor haren geest op. Zij zag de ketenen en boeien, waarmede haar Goddelijk Kind werd beladen. Zij aanschouwde de geeselroeden en de doorrenkroon, de spijkers en de hamers. Hare oogen waren gevestigd op haren gekruisigden Zoon, met Zijne verscheurde ledematen, druipende van bloed. In hare kweeling zocht de bedrukte Moeder troost bij den beminnden Leerling, zeggende: „Mijn zoon. waar is uw Meester?” Dan wendde Zij zich tot Magdalena, terwijl Zij vroegde: „Mijne dochter, waar is uw Welbeminde?” Als dezen het antwoord schuldig bleven, stortte Maria een vloed van tranen, en allen, die bij Haar waren, weenden met de Moeder van Smarten. En gij, mijne ziel, zoudt gij bij dit droevig schouwspel ongevoelig kunnen blijven? Ga tot de droevigste aller vrouwen, en zeg Haar met den H. Bonaventura: „O mijne Meesteres, Gij zijt onschuldig, maar den armen zondaar past het te schreien en te weenen”. Maria schreit uit liefde, bid Haar om tranen van oprecht berouw en ware boetvaardigheid, opdat

gij door den dood van haar Kind het eeuwige leven moogt verwerven.

Oefening van deugd. Door oprecht medelijden trachten de „Troosteres der bedrukten” in hare droefheid te troosten.

Schietgebed. Lieve Moeder, laat mij met U schreien. Amen.

#### VOORBEELD.

Zeker kloosterling werd hevig gekweld door angstvalligheden, die hem schier tot wanhoop brachten. In zijnen geestelijken nood nam hij dan zijne toevlucht tot Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten, voor Wie hij eene bijzondere devotie had. Onze goede Moeder liet zijn gebed nimmer onverhoord, maar herstelde steeds de rust van zijn geweten. Toen hij ging sterven, verdubbelde de Satan zijne pogingen, om hem het vertrouwen op God te laten verliezen. Als Maria haren dienaar aan zulke kweeling ter prooi zag, verscheen Zij hem zeggende: „Waarom, mijn kind, laat gij u door smart geheel ternederslaan,

gij, die in mijne Smarten zoo vaak uwen troost gevonden hebt ; zie, Jezus zendt Mij, om u te troosten, verheug u derhalve en volg Mij naar het Paradijs". Door deze woorden gerustgesteld, ontsliep onze vrome kloosterling in den vrede des Heeren.





## **ZEVEN EN TWINTIGSTE FEBRUARI.**

~~~~~

ZEVENDE SMART.

Derde Verhandeling. Maria en de ontluikende Kerk.

Onmetelijk als de zee was de droefheid van Maria op den verschrikkelijksten aller dagen, waarop haar Kind gestorven en begraven was. Gelijk de zee door haar gewicht en bitterheid alle wateren overtreft, zoo gaat de Smart onzer bedrukte Moeder boven alle kwellingen en rampspoeden. Terwijl haar Goddelijke Zoon alles had volbracht, wat in de Schriften aangaande Hem voorspeld was, en wat de hemelsche Vader Hem op de schouders gelegd had, was de taak van Maria nog niet geëindigd. Wel mocht Zij bij 's Heeren Verrijzenis met den koninklijken Profeet David uitroepen :

„Volgens de menigte mijner smarten in mijn hart vergaderd, hebben Uwe vertroosting en mijne ziel verheugd”; wel was het onze goede Moeder gegeven, getuige te zijn van Jezus’ glorievolle Hemelvaart op den Olijfberg, maar om de ontluikende Kerk bij te staan moest Zij nog geruimen tijd op de aarde verblijven. Ofschoon wetend, dat er groote verlatenheid in hare ziel zoude ontstaan, als haar Zoon van Haar was heengegaan, bad Zij toch niet, om met Hem ten Hemel op te stijgen. Maria stelde haar persoonlijk voordeel achter de belangen der Kerk, die Zij door haar woord en voorbeeld tot de christelijke volmaaktheid moest opleiden.

„De reden”, zegt de geleerde Vincentius Bruni, „waarom de Heer Zijne Moeder op aarde achterliet, was, dat de eerste Christenen bij Haar tegen de moeilijkheden, stormen en vervolgingen der wereld beschutting en vertroosting zouden vinden; als zij ook van deze gunst verstoken waren, zouden zij zich geheel door Christus verlaten achten; en waar ook zoude deze

kleine kudde kracht en sterkte beko-
men tegen de roofzieke wolven? Jezus
wilde derhalve Zijne beminde Moeder
achterlaten tot hunne Moeder en Leer-
meesteres, opdat hare zoete tegen-
woordigheid hen allen zoude vertroosten
in de verdrukking, verlichten in den
twijfel en versterken in de vervolging.
Hoogst noodig voorzeker was Maria's
tegenwoordigheid voor de opkomende
Kerk, opdat die kolom der waarheid
niet van haar voetstuk geslagen werd".
Met deze verklaring stemt de open-
baring van de H. Brigitta geheel over-
een: „Als haar Zoon Zijn rijk binnen-
ging, bleef de gezegende Maagd Maria
op aarde achter, om de goeden te
troosten en de dwalenden terecht te
wijzen; Zij toch was de Leermesteres
der Apostelen, de Sterkte der Martel-
aren, de Wijsheid der Belijders, de
zuiverste Spiegel der Maagden, de
Troosteres der gehuwden, de heil-
zaamste Wegwijzer en hechtste Steun
aller geloovigen". Reeds vóór de Ver-
rijzenis van haar Goddelijk Kind trad
Maria op als de toevlucht der zon-
daren. De Prins der Apostelen toch,

die, na zijne bekeering, zijne broeders in het geloof moest versterken, be- weende in eene rotsspelonk de ver- loochening zijns Meesters en trof Maria op den berg der Olijven, waar hij hare voorspraak en bescherming inriep. Door de Moeder van Smarten nu werd hij uiterst minzaam ontvangen en ver- sterkt in zijne goede voornemens. Daarom stichtte hij te harer eer eene kapel in de nabijheid van Tortosa in Syrië, waar hij het zaad van het heilig Evangelie uitstrooide. O, ware Judas, de verrader, in gelijke gesteltenis, met een rouwmoedig hart opgegaan tot de Moeder des Heeren, ongetwijfeld zoude Zij ook voor hem genade en barmhartigheid bij haren Goddelijken Zoon bekomen hebben. Daarom, mijne ziel, hoe zwaar en talrijk uwe zonden ook mogen wezen, stel uw vertrouwen op Maria, die de volheid der genade bezit. Zij, de hulp der Christenen, is alles voor allen geworden, om allen te winnen ; Haar gaat niets zoozeer ter harte als uwe zaligheid. Wat vraagt gij nog verder, wat eischt gij nog meer in de H. Maagd?" zegt de

H. Thomas van Villanova, „het zij u genoeg, dat Zij de Moeder Gods is”.

Dit voorbeeld van den H. Petrus volgden ook de overige Apostelen en de eerste Christenen. In moeilijkheden, in kwellingen en vervolgingen wendden zij zich tot de Moeder des Heeren, de onwrikbare Zuil der Waarheid. „In Haar”, zegt de H. Ambrosius, „vonden zij de ware tucht, de zuivere deugd en de echte vroomheid onder alle opzichten”. De H. Dionysius verklaart, dat hij uit de tegenwoordigheid en de samenspraak van Maria zooveel inwendigen troost ondervond, dat noch zijn lichaam noch zijne ziel het kon verdragen. „Hadde het geloof mij niet verlicht”, zoo bekent hij, „ik had de H. Maagd voor eene godheid gehouden”.

Volgens de bewering van Lorinus, werd ook de H. Stephanus, de eerste Martelaar, op bijzondere wijze door Maria bijgestaan; de steenen waren hem zoet en aangenaam, omdat, zoolang zijne steeniging duurde, Maria op hare knieën tot den Heer bad en voor haren gunsteling de genade der

zalige volharding verwierf. Dit gevoel wordt ook gestaafd door den scherpzinnigen schriftuurverklaarder Cornelius a Lapide, die getuigt: „De H. Stephanus dankt de kroon van het martelaarschap aan de H. Maagd”.

O mijne ziel, schep moed, in welke noodwendigheid gij u ook bevinden moogt, ga met vertrouwen tot de Moeder van Smarten; gelijk Jezus wil, dat alle menschen zalig worden en komen tot de kennis der waarheid, zoo neemt uw Moeder Maria volgaarne op Zich de verdediging der ellendigen en de bescherming der zondaren. Neen, Zij zal degenen niet verstooten, voor wie haar Goddelijke Zoon Zijn Kruis en lijden gedragen heeft. — De goede zorgen nu der allerheiligste Maagd bepaalden zich niet slechts tot degenen, die zich in hare onmiddellijke nabijheid bevonden, zij strekten zich ook uit tot de afwezigen, welke Zij door hare brieven troostte. Zoo verhaalt ons een tijdgenoot van den H. Hieronymus, dat de H. Ignatius, Bischoep en Martelaar onder de vervolging van keizer Trajanus, van Maria een

schrijven heeft ontvangen van den
volgenden troostrijken inhoud: „De
nederige Dienstmaagd van Jezus
Christus groet den beminden Leerling
Ignatius. Wat gij aangaande Jezus
van Joannes vernomen en geleerd hebt,
is waarheid; geloof zulks, en richt
daarnaar uw levensgedrag in. Wees
standvastig, en strijd dapper in het
geloof; laat de hevigheid der vervolg-
ging u niet ontstellen, maar dat uwe
ziel versterkt worde en juiche in God,
uw heil. Amen”. Ook aan de inwoners
van Messana, die door een gezantschap
de bescherming hunner stad van de
allerheiligste Maagd afsmeekten, zond
Maria een eigenhandig geschreven
brief, welke aldus luidt: „Maria,
dochter van Joachim uit den stam
van Juda, de geringste uit het huis
van David, de Moeder van Jezus
Christus den gekruisigde, aan alle
burgers van Messana heil en zegen
van den Vader aller eeuwen. Het is
Ons bekend, dat gij, geleid door uw
levendig geloof, gezanten en smeeken-
lingen hebt afgevaardigd; hoe gij met
een dankbaar gemoed belijdt, dat mijn

Zoon, God en mensch te zamen, na Zijne glorievolle Verrijzenis, ten Hemel is opgeklommen; alsmede hoe gij, volgens de leer en de prediking van onzen Apostel Paulus, in alles den rechten weg der waarheid erkent. Daarom verleenen Wij u en uwe stad, die Wij als de onze aannemen, onzen zegen met de verzekering onzer bijzondere bescherming en verdediging". Zie, mijne ziel, hoe Maria allen zonder uitzondering onder den mantel harer moederlijke liefde wil opnemen; aarzel derhalve niet u zelve onder hare bescherming te stellen. Die wanhoopt, moet nog op deze goede Moeder vertrouwen. „Wilt gij", zegt de H. Bernardus, „eene voorspreekster bij Christus hebben? neem uw toevlucht tot Maria; de Zoon zal ongetwijfeld Zijne Moeder verhooren". „Het kan niet geschieden", zoo roept Ludovicus Blossius uit, „dat een ijverig en nederig dienaar van Maria verloren ga".

Oefening van deugd: Met vertrouwen opgaan tot Maria, die reeds op aarde alles voor allen was, en nu in

de glorie des hemels het heil harer kinderen blijft behartigen.

Schietgebed: Tot U, heilige Moeder Gods, nemen wij onze toevlucht. Amen.

VOORBEELD.

Een rijke en adellijke maagd was de ijdelheden dezer wereld ontvlucht in een benedictijnerklooster te Fiercobain in Engeland. Vele jaren reeds had zij hier een voorbeeldig leven geleid, toen de duivel haar zijne strikken spande, vooral door de bekoringen van zinnelijkheid. Om de onschuldige kloosterlinge te verleiden, zond de Satan tot haar eenen jongeling van buitengewone schoonheid, die door zijne vleitaal en schoone voorspiegelingen langzamerhand het hart der argelooze zuster geheel veroverde, zoodat zij besloot heimelijk het klooster te verlaten en in de wereld terug te keeren. Te middernacht verliet zij hare cel, om met haren beminde te ontvluchten. Daar de toegang naar buiten, door de kerk voerde, kwam zij voorbij een oud en eerbiedwaardig

Christusbeeld, dat door de geloovigen hoog vereerd werd. Onder dit Kruis nu stond de beeltenis van de Moeder der Smarten, die hare dochter toeriep: „Waar gaat gij heen, ongelukkige? Waarom verzaakt gij mijnen Zoon terwille van den duivel? Angstig bleef de verleide een oogenblik stilstaan, doch vervolgde weldra haren boozen weg. Daarop liet de gekruisigde Heiland Zijne rechterhand los, en wierp den spijker, waarmede Hij vastgenageld was, met groote kracht tegen het hoofd van de vluchteling, die zwaar gewond ter aarde viel en half dood bleef liggen. Als de kloosterzusters des morgens, voor de Getijden, in de kerk bijeen kwamen, hoorden zij eene stem uit den hemel, welke haar toeriep: „Komt geliefde zusters, richt uwe medezuster van den grond op, die door den Gekruisigde, om haar verraad tegen Hem en Zijne Moeder gepleegd, zoo deerlijk gewond is”. De zusters hielpen de ongelukkige op, trokken den spijker uit hare wang, stelpden het uitstrooimende bloed en brachten haar in

hare cel terug, waar zij door langdurig gebed en zware boetvaardigheid de gezondheid naar lichaam en ziel terug bekwam. Men beweert verder dat, tot gedachtenis van dit wonder, de rechterhand van dit miraculeuze Kruisbeeld nog altijd zonder nagel, los van den dwarsbalk, langs het lichaam neerhangt.

ACHT EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZEVENDE SMART.

**Vierde Verhandeling. Maria volhardt
in de overweging van Jezus' lijden.**

Wanneer de H. Brigitta, op tien-jarigen leeftijd, eene prediking over het lijden des Heeren gehoord had, zag zij den volgenden nacht Jezus aan Zijn Kruis met bloed overdekt. Sedert dien tijd werd zij bij de overweging daarvan zóo aangedaan, dat zij er nimmer meer zonder tranen aan denken kon. Als nu de afbeelding reeds zulk een indruk maakte, hoezeer moet dan de werkelijkheid de ziel onzer gezegende Moeder tot het diepste toe geroerd hebben, die het bloedig lijden en sterven van haar Goddelijk Kind met eigen oogen aanschouwde. „De gedachten van Maria, gedoopt in het

Bloed des Heeren, waren", zegt Kardinaal Wilhelmus, „immer zoo gesteld, alsof zij het versche bloed uit de Wonden zagen uitvloeien". „De H. Maagd", zoo getuigt Justinus Miechoviensis, „overwoog gestadig al de geheimen van Christus' leven en lijden : al hare woorden gaven getuigenis van Christus, hare gedachten en verzuchtingen doelden op Christus. Als Zij uitging, wandelde Zij niet zonder Christus : wanneer Zij weende, schreide Zij om de smarten van Christus. Hare vreugde was blijdschap over Christus. Geheel met God vereenigd, was Zij gansch aan Christus toegewijd. Zij kon voorzeker geen enkel tijdstip van het leven en lijden haars Zoons vergeten, daar haar hart de duidelijke spiegel was van Christus' lijden en sterven". Volgens de verklaring van Alanus stelde Maria Christus als een zegel op haar hart, omdat Zij Hem gelijkvormig werd door hare navolging en bezegeld door Zijne genade". De smarten in het allerheiligste Hart onzer Moeder duurden tot het einde haars levens, zoodat Zij met den Profeet Jeremias klagen

mocht: „In mijn geheugen blijf Ik gedachtig: en mijne ziel kwijnt weg in Mij”. „Wilt ge weten”, vraagt de H. Ildephonsus, „wat de Moeder Gods na de Verrijzenis des Heeren, voordat Zij zelve ten Hemel werd opgenomen, verricht heeft? Veelvuldig heeft Zij de plaatsen bezocht waar haar Goddelijk Kind geboren werd, geleden heeft, begraven en verrezen is; daar schonk Zij dan den vrijen loop aan hare tranen, terwijl Zij die gezegende oorden herhaaldelijk met de hartelijkste teederheid kuste”. Vooral verwijlde de Moeder Gods gaarne bij het H. Graf en op den Olijfberg. Hierover getuigt Cornelius à Lapide: „De H. Maagd bezocht herhaaldelijk en devotelijk het Graf van Christus, dat in de steenrots was uitgehouwen, alsmede den berg van Calvarië, waar het Kruis van Christus geplant was, en Zij verwijlde er zoolang, dat Zij daar hare woning scheen gevestigd te hebben”.

Dit getuigenis der Heiligen en der Schriftuurverklaarders, wordt ook bevestigd door eene openbaring van Maria aan de H. Brigitta: „Gedu-

rende den tijd, welken Ik, na de hemelvaart van mijn Zoon, op aarde doorbracht, heb Ik de plaatsen bezocht, waar Hij geleden en Zijne wonderwerken getoond heeft; en Zijn lijden was zoo diep in mijn hart geprent, dat het altijd vooraan stond in mijne gedachte, hetzij Ik at, hetzij Ik werkte". En onze gezegende Moeder verrichtte dan die bezoeken en overwegingen met zooveel aandacht en toewijding, met zooveel liefde en medelijden, dat Zij het zeker zou bestorven zijn, als de Goddelijke Voorzienigheid Haar niet in het leven bewaard had tot troost der eerste Christenen. Met meer recht dan de H. Paulus kon de H. Maagd verklaren: „Met Christus ben Ik aan het Kruis gehecht: Ik leef, alzoo niet Ik, maar Christus leeft in Mij". Het Leven van haar leven zweefde gestadig voor Maria's geest, en den wil te volbrengen van haar Goddelijk Kind was haar spijs en drank. In leven, lijden en sterven wenschte Zij aan haren Zoon gelijkvormig te worden. Steeds meer en meer in liefde

tot haren Jezus toenemende, verzuchtte onze Moeder onophoudelijk: „Ik wensch ontbonden te worden en met Christus te zijn”.

O mijne ziel, die weinig of niet aan Jezus en Zijn lijden denkt, wat zijt gij een onwaardig kind uwer Moeder, volg toch eindelijk haar voorbeeld, en druk 's Heeren leven in uw gedrag uit. Want ijdel draagt gij den naam van Christen, als gij Christus niet navolgt. Behartig deze vermaning van den H. Bernardus: „Jezus zij immer in uw hart, en het beeld van den Gekruisigde wijke nooit uit uwen geest. Jezus zij uw spijs en drank, uwe zoetheid en vertroosting, uw gebed en overweging, uw leven en sterven”. Zijt gij ongevoelig in het gebed en klaagt gij over dorheid bij uwe overweging, zie dan op naar Calvarie en doe naar het voorbeeld, dat uwe Moeder u op den lijdensberg getoond heeft. „De allerheiligste Maagd, zegt de H. Ephrem, staande onder het Kruis, zag op naar den Verlosser, die aan het schandhout was opgehangen, overdacht Zijne

wonden, overwoog Zijne kwellingen, slagen en striemen, onder zware zuchten en luid geklaag, terwijl Zij in de bedruktheid haars harten uitriep: „Mijn allerbeminlijkst Kind, mijn veelgeliefde Zoon, hoe verduurt Gij uw Kruis? Mijn Heer en mijn God, hoe verdraagt Gij die bespuwing, die wreede nagelen en dien onbarmhartigen lanssteek? Wat lijdt Gij die slagen, bespottingen en beledigingen, die doornenkroon en dat spotkleed, dien rietstok met de gal en den azijn? Waartoe ondergaat Gij dien dorst, Gij de maker van het heelal, die de zee en alle wateren geschapen hebt? Waarom hangt Gij naakt aan Uw kruis, Gij die de hemelen met wolken bedekt? Waarom sterft de Onschuldige te midden der boosdoeners? Wat kwaads hebt Gij bedreven? Waarin, mijn Zoon, hebt Gij de kinderen van Israël beledigd? En waarom hechten die boozen en ondankbaren, wier kreupelen en zieken Gij genezen hebt, U aan het kruis? En Gij, mijn dierbaar Kind, grootmoedige Heiland, wat komt Gij jam-

merlijk om ? Ik bezwijk, als ik U aan het Kruis zie hangen, zoo wreed doorboord en met wonden overdekt. Waar is nu Uwe schoonheid ? Wat is er van Uwe waardigheid geworden ? Helaas ! het licht is uitgedoofd. De heldere maan is in de duisternis verzonken, de steenrotsen zijn gebarsten, de grafmonumenten geopend, het voorhangsel des tempels is in tweeën gescheurd, de onbezielde wezens hebben hunnen Schepper en Maker erkend, en de verstokte en rampzalige Hebreëen hebben hunne ooren gestopt en hunne oogen gesloten om de ondergaande Zon nimmer te aanschouwen ! Ach, mijn arm Kind ! O bewonderenswaardige Simeon, dat was dan het zwaard, hetwelk volgens uwe voorspelling mijne ziel moest doorboren.

Mijn Zoon en mijn God, welk een bloedig zwaard ! Uw dood verwondt mijn hart en verscheurt mijne ingewanden ; mijn licht is uitgedoofd, omdat een wreed zwaard mijne borst heeft doorstoken. Mijn kind en mijn opperste Heer, zoo moet Ik dan Uw smartelijk lijden aanschouwen, getuige

zijn van Uwen onrechtvaardigen dood, zonder dat Uwe Moeder U eenige hulp kan verschaffen. Weent met Mij, alle Leerlingen des Heeren, die mijne smart en de diepe wond mijns harten aanziet". O, mijne ziel, geef gehoor aan die uitnoodiging der allerheiligste Maagd, sta met Haar dagelijks onder het Kruis van haren Jezus en heb innig medelijden met de Moeder van Smarten; vraag dan uwen gekruisigden Verlosser: „Wat beteekenen die wonden in het midden uwer handen? Waartoe die geopende zijde? Waarvoor die doorboorde voeten? Waarom al die striemen en slagen, welke Uw Lichaam overdekken? En de goede Heiland zal u zacht verwijtend antwoorden: „Zoo ben ik geslagen in het huis dergenen die Mij beminden", ja, lieve Jezus, ik begrijp uwe gegronde klacht, ik verkondig zoo luid, dat ik U liefheb, en mijn hart is zoover van U verwijderd; vaak heb ik U achtergesteld bij de wereld en hare ijdelheid; om een nietswaardig vermaak heb ik U verzaakt; 't is waar, goede Meester, ik heb den dood

en de hel verdiend, maar toch wil ik niet wanhopen, zoolang Uw Hart en Uwe heilige Wonden geopend zijn: met een rouwmoedig hart vlucht ik in Uwe armen, gezegende Zaligmaker, ontsteek mij in vurige liefde en dankbaarheid, en duld niet, dat ik mij ooit weder uit Uwe zoete omhelzing losscheure. O Maria, Moeder van Smarten, om de liefde, waarmede gij uwen Zoon aan Zijn Kruis omhelsd hebt, verwerf mij genade en barmhartige vergiffenis.

Oefening van deugd. Volharden in de overweging van Jezus' lijden, daar de belofte zaligheid verzekerd is aan de deelgenooten van 's Heeren pijnen.

Schietgebed. Lieve Moeder, laat mij met U schreien en Uwen gekruisigden Zoon beweenen, al de dagen mijns levens. Amen.

VOORBEELD.

Wanneer de H. Elisabeth op zekeren keer de matelooze liefde van Jezus overwoog, en met bijzondere aandacht de beeltenis van den Gekruisigde

aanschouwde, geraakte zij buiten zich zelve. Weder bijgekomen riep zij uit : „O mijn Jezus, hoe was het tot nu toe met mij gesteld ? Terwijl de Heer van hemel en aarde naakt en verlaten aan Zijn Kruis hangt, zal ik, stof en asch, mij verhoovaardigen ? Gij draagt een kroon van scherpe doornen, en mij siert een gouden krans, met edelgesteenten bezet ? Gij mijn Bruidegom baadt in Uw bloed, en ik ga gekleed in koninklijk purper en gouden weefsel ? Uwe handen zijn met ruwe nagelen doorboord, en ik bedek de mijne met uitgelezene stoffen ? Uw allerheiligst Hart en Zijde zijn met eene wreede lans doorstoken, en mijn hart is ongevoelig voor U en onverschillig voor de armen ? Hoe, Gij in de hoogste en uiterste armoede, en ik in vollen overvloed ? Gij de geringste der menschen, en ik zou eenige vertooning maken ? Gij gekweld door honger en dorst, en ik zou mij te goed doen aan uitgezochte spijsen ? Gij in de bitterste smarten, en ik bij fijne gerechten ? O allerbeminnelijkste Jezus, hoe hebt Gij tot nu toe dat ijdel stof der aarde

zoo zachtzinnig kunnen verdragen?
In de toekomst zal het anders zijn:
ik wil uitsluitend voor U leven, of
niet meer leven!" En onze Heilige
hield woord. Zij verwisselde het konink-
lijk gewaad met het kleed der armen,
en leidde tot haren dood toe een
allerheiligst leven.

DE H. MIS.

Aan den voet van het altaar.

S. In nomine Patris,
et Filii, et Spiritus
Sancti. Amen.	P. In den naam des
Vaders en des
Zoons en des H.
Geestes. Amen.
Introibo ad altare
Dei.	Ik zal ingaan tot
het altaar Gods.
M. Ad Deum qui lae-
tificat juventutem
meam.	D. Tot God, die mijne
jeugd verblijdt.

Psalm. 42.

S. Judica me Deus,
et discerne cau-
sam meam de
gente non sancta :
ab homine iniquo
et doloso erue me.	P. Oordeel mij, Heer,
en wijs mijne zaak
uit tegenover het
onheilige volk : van
den ongerechten
en listigen mensch
bevrijd mij.
M. Quia tu es Deus for-
titudo mea : quare
me repulisti, et
quare tristis in-
cedo, dum affligit
me inimicus ?	D. Want Gij, o God,
zijt mijne sterkte :
waarom hebt Gij
mij verworpen ? en
waarom vervolg
ik treurig mijnen
weg, onder de ver-
drukking van mij-
nen vijand ?

- S. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.
- P. Zend Uw licht en Uwe waarheid: zij toch hebben mij geleid en gebracht naar Uwen heiligen berg en tot Uwe tabernakelen.
- M. Et introibo ad altare Dei: ad Deum qui laetificat juventutem meam.
- D. En ik zal ingaan tot het altaar Gods: tot God, die mijne jeugd verblijdt.
- S. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus: quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?
- P. Op de harp zal ik Uwen lof verkondigen, God, mijn God! Waarom, mijne ziel, zijt gij bedroefd, en waarom ontstelt gij mij?
- M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, et Deus meus.
- D. Hoop op God, want Hem zal ik loven: het heil van mijn aangezicht en mijn God.
- S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
- P. Glorie zij den Vader en den Zoon en den H. Geest.
- M. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.
- D. Gelijk het was in den beginne en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.
- S. Introibo ad altare Dei.
- P. Ik zal ingaan tot het altaar Gods.
- M. Ad Deum qui lae-
- D. Tot God, die mijne

tificat juventutem
meam.

S. Adjutorium nos-
trum in nomine
Domini.

M. Qui fecit coelum
et terram.

S. Confiteor Deo om-
nipotenti, beatae
Mariae semper
Virgini, beato Mi-
chaeli Archangelo,
beato Joanni Bap-
tistae, sanctis
Apostolis Petro et
Paulo, omnibus
Sanctis, et vobis
fratres: quia pec-
cavi nimis cogita-
tione, verbo, et
opere: mea culpa,
mea culpa, mea
maxima culpa.
Ideo precor bea-
tam Mariam sem-
per Virginem, bea-
tum Michaëlem
Archangelum, bea-
tum Joannem Bap-
tistam, sanctos
Apostolos Petrum
et Paulum, omnes
Sanctos, et vos
fratres orare pro
me ad Dominum
Deum nostrum,

jeugd verblijdt.

P. Onze hulp zij in
den naam des
Heeren.

D. Die hemel en aarde
gemaakt heeft.

P. Ik belijd voor den
almachtigen God,
voor de heilige
Maria, altijd
Maagd, voor den
heiligen Aartsen-
gel Michaël, voor
den heiligen Joan-
nes den Dooper,
voor de heilige
Apostelen Petrus
en Paulus, voor
alle Heiligen, en
voor u broe-
ders: dat ik zeer
gezonderd heb
door gedachte,
woord, en werk:
door mijne schuld,
door mijne schuld,
door mijne groot-
ste schuld. Daar-
om bid ik de
heilige Maria, al-
tijd Maagd, den
heiligen Aartsen-
gel Michaël, den
heiligen Joannes
den Dooper, de

- heilige Apostelen
Petrus en Paulus,
alle Heiligen, en u
broeders, voor mij
tot den Heer, on-
zen God, te bid-
den.
- M. Misereatur tui om-
nipotens Deus, et
dimissis peccatis
tuis, perducatur te
ad vitam aeter-
nam.
- S. Amen.
Deinde ministri
repetunt Confessi-
onem: et ubi a
Sacerdote diceba-
tur „vobis fra-
tres”, et „vos
fratres”, a minis-
tris dicitur „tibi
pater”, et „te pa-
ter”.
- S. Misereatur vestri
omnipotens Deus,
et dimissis pecca-
tis vestris, perdu-
cat vos ad vitam
aeternam.
- M. Amen.
- S. Indulgentiam, ab-
solutionem, et re-
missionem pecca-
torum nostrorum,
tribuat nobis omni-
- D. De almogende God
ontferme Zich over
u, en geleide u, na
de vergiffenis uwer
zonden, tot het
eeuwig leven.
- P. Amen.
Nu bidden de mis-
dienaars het „Con-
fiteor” en waar de
Priester gezegd
heeft „voor u broe-
ders” en „u broe-
ders”, zeggen zij
„voor u vader” en
„u vader”.
- P. De almogende God
ontferme Zich over
u, en geleide u, na
de vergiffenis uwer
zonden, tot het
eeuwig leven.
- D. Amen.
- P. Vrijlating, kwijt-
schelding en ver-
giffenis onzer zon-
den, verleene ons
de almogende en

potens, et misericors Dominus.	barmhartige Heer.
M. Amen.	D. Amen.
S. Deus tu conversus vivificabis nos.	P. Als Gij, o God, U tot ons keert, zult Gij ons levend maken.
M. Et plebs tua laetabitur in te.	D. En Uw volk zal zich in U verheugen.
S. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.	P. Toon ons Heer Uw barmhartigheid.
M. Et salutare tuum da nobis.	D. En geef ons Uw heil.
S. Domine exaudi orationem meam.	P. Heer verhoor ons gebed.
M. Et clamor meus ad te veniat.	D. En mijn geroep kome tot U.
S. Dominus vobiscum.	P. De Heer zij met u.
M. Et cum spiritu tuo.	D. En met uwen geest.
S. Oremus.	P. Laat ons bidden.

Opgaande naar het altaar.

Aufer a nobis, quæsumus Domine, iniquitates nostras: ut ad Sancta Sanctorum, puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. Amen.	Neem, bidden wij Heer, onze ongerechtigheden van ons weg, opdat wij waardig worden in eene zuivere gesteltenis op te gaan tot het Heilige der Heiligen. Door Christus, onzen Heer. Amen.
--	--

Voor het midden van het altaar.

Oramus te Domine,
per merita Sanctorum
tuorum, quorum reli-
quiae hic sunt, et
omnium Sanctorum:
ut indulgere digneris
omnia peccata mea.
Amen.

Wij bidden U, Heer,
door de verdiensten
der Heiligen, wier
overblijfselen hier be-
waard worden, en van
alle Heiligen, dat Gij
mij al mijne zonden
gelieft kwijt te schel-
den. Amen.

Aan den epistelkant.

INTROITUS.

Stabant juxta cru-
cem Jesu mater ejus,
et soror matris ejus
Maria Cleophae, et
Salome, et Maria
Magdalene.

Vers. Mulier, ecce
filius: dixit Jesus; ad
discipulum autem:
Ecce mater tua.

V. Gloria Patri et
Filio et Spiritui
Sancto. Sicut erat
in principio, et nunc,
et semper, et in sae-
cula saeculorum.
Amen.

Stabat juxta crucem
etc. ad. Vers.

INLEIDING.

Naast het Kruis van
Jezus stonden Zijne
Moeder, en de zuster
Zijner Moeder, Maria
van Cleophas en Sa-
lome en Maria Mag-
dalena.

Vers. Vrouw, zie-
daar uw Zoon, zeide
Jezus; en tot den
Leerling: Ziedaar uw
Moeder.

V. Glorie zij den
Vader en den Zoon
en den H. Geest. Ge-
lijk het was in den
beginne en nu en
altijd en in de eeuwen
der eeuwen. Amen.

Naast het Kruis enz.
tot het Vers,

De Kyrie.

ALTERNATIM CUM BEURTELINGS MET DE
MINISTRIS. MISDIENAARS.

Kyrie eleison. Kyrie	Heer,ontferm U onzer.
eleison. Kyrie eleison.	Heer,ontferm U onzer.
	Heer,ontferm U onzer.
Christe eleison.	Christus, ontferm U
Christe eleison.Christe	onzer. Christus, ont-
te eleison.	ferm U onzer. Chris-
	tus, ontferm U onzer.
Kyrie eleison. Kyrie	Heer,ontferm U onzer.
eleison. Kyrie eleison.	Heer,ontferm U onzer.
	Heer,ontferm U onzer.

De Gloria.

Gloria in excelsis	Glorie aan God in
Deo. Et in terra pax	den hooge. En vrede
hominibus bonae vo-	op aarde den men-
luntatis. Laudamus	schen van goeden
te. Benedicimus te.	wille. U loven wij. U
Adoramus te. Glori-	zegenen wij. U aan-
ficamus te. Gratias	bidden wij. U ver-
agimus tibi propter	heerlijken wij. U zeg-
magnam gloriam	gen wij dank om Uwe
tuam. Domine Deus,	groote glorie. Heer,
Rex coelestis, Deus	onze God, hemelsche
Pater omnipotens.	Koning, (U, o) God,
Domine Fili unigenite	almachtige Vader. (U)
Jesu Christe, Domine	Heer eeniggeboren
Deus, Agnus Dei, Fi-	Zoon Jezus-Christus.
lius Patris. Qui tollis	Heer God, Lam

peccata mundi, misere-
rere nobis. Qui tol-
lis peccata mundi, sus-
cipe deprecationem
nostram. Qui sedes
ad dexteram Patris,
miserere nobis. Quo-
niam tu solus sanctus.
Tu solus Dominus. Tu
solus Altissimus, Jesu
Christe. Cum sancto
Spiritu, in gloria Dei
Patris. Amen.

S. Dominus vobis-
cum.

M. Et cum spiritu
tuo.

S. Oremus.

S. Interveniat pro
nobis, quaesumus Do-
mine Jesu Christe,
nunc, et in hora mor-
tis nostrae, apud
tuam clementiam
beata Virgo Maria
mater tua: cujus sa-
cratissimam animam
in hora tuae passio-
nis doloris gladius
pertransivit. Qui vivis
et regnas cum Deo
Patre in unitate
Spiritus Sancti Deus,
per omnia saecula
saeculorum.

Gods, Zoon des Va-
ders, die wegneemt
de zonden der wereld,
neem onze smeeking
aan. Die zetelt aan de
rechterhand des Va-
ders, ontferm U on-
zer. Want Gij alleen
zijt heilig. Gij alleen
de allerhoogste, Jezus-
Christus; met den hei-
ligen Geest, in de glo-
rie van God den
Vader. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen
geest.

P. Laat ons bidden.

P. Wij bidden U,
Heer Jezus-Christus,
laat, nu en in het
uur van onzen dood,
de allerzaligste Maagd
Maria, Uwe Moeder,
onze voorspraak we-
zen bij Uwe goeder-
tierenheid; Zij, Wier
allerheiligste ziel, in
het uur van Uw lijden,
door het zwaard van
droefheid doorboord
werd. Gij, die als God
leeft en heerscht met
God den Vader in de
eenheid van den H.

M. Amen.

Geest, door alle
eeuwen der eeuwen.
D. Amen.

Epistel.

LECTIO LIBRI JUDITH. LES UIT HET BOEK
JUDITH.

Benedixit te Dominus in virtute sua, quia per te ad nihilum redegit inimicos nostros. Benedicta es tu filia a Domino Deo excelso, prae omnibus mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit coelum et terram: quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in aeternum, pro quibus non pepercisti animae tuae propter angustias et tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinae ante conspectum Dei nostri.

De Heer heeft u gezegend in Zijne macht, omdat Hij door u onze vijanden in het stof heeft nedergeworpen. Gezegend zijt gij, dochter, door den Heer, den allerhoogsten God, boven alle vrouwen der aarde. Gezegend de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft: omdat Hij heden uwen naam zoo verheerlijkt heeft, dat uw lof niet zal wijken van de lippen der menschen, die in de eeuwen 's Heeren wondermacht gedachtig zijn, en voor wie gij uw leven niet gespaard hebt om de angsten en kwellingen van uw geslacht,

maar van wie gij den
 ondergang afgewend
 hebt voor het aan-
 schijn van onzen God.

M. Deo gratias.

D. God zij gedankt.

Graduale.

Dolorosa et lacry-
 mabilis es, Virgo Ma-
 ria, stans juxta cru-
 cem Domini Jesu
 Filii tui Redemptoris.

In droefheid ge-
 dompeld en betreu-
 renswaardig zijt Gij,
 Maagd Maria, staande
 bij het Kruis van den
 Heer Jezus, uwen
 Zoon, den Verlosser.

Alleluja, Alleluja.

Virgo Dei geni-
 trix, quem totus nom-
 capit orbis, hoc crucis
 fert supplicum, auc-
 tor vitae factus homo.

Alleluja.

Halleluja, Halleluja.

Maagd, Moeder van
 den God, dien de
 geheele aarde niet
 kan bevatten, van den
 oorsprong des levens,
 die mensch geworden
 is, en die de straf des
 kruises ondergaat.

Halleluja.

Voor het Evangelie.

Munda cor meum,
 ac labia mea, omni-
 potens Deus, qui labia
 Isaiae Prophetæ cal-
 culo mundasti ignito:
 ita me tua grata mi-
 seratione dignare
 mundare, ut sanctum

Zuiver mijn hart en
 mijne lippen, almo-
 gende God, die de
 lippen van den Pro-
 feet Isaïas met eene
 vurige kool gezuiverd
 hebt; gelief mij door
 Uwe genadige ontfer-

Evangelium tuum
digne valeam nun-
tiare. Per Christum
Dominum nostrum.
Amen.

Jube domne bene-
dicere.
Dominus sit in corde
meo, et in labiis
meis: ut digne et
competenter annun-
tiem Evangelium
suum. Amen.

ming zoo te zuiveren,
dat ik Uw heilig Evan-
gelie waardig mag
verkondigen. Door
Christus onzen Heer.
Amen.

Heer, gelief te ze-
genen.

De Heer zij in mijn
hart en op mijne lip-
pen: opdat ik Zijn
Evangelie waardig en
naar behooren moge
verkondigen. Amen.

Het Evangelie.

S. Dominus vobis-
cum.

M. Et cum spiritu
tuo.

S. Sequentia sancti
Evangelii secundum
Joannem c. 19.

M. Gloria tibi Do-
mine.

In illo tempore:
Stabant juxta crucem
Jesu mater ejus, et
soror matris ejus
Maria Cleophae, et
Maria Magdalena.
Cum vidisset ergo
Jesus matrem, et dis-
cipulum stantem,

P. De Heer zij met
u.

M. En met uwen
geest.

P. Vervolg van het
heilig Evangelie vol-
gens Joannes. 19de
Hoofdst.

M. Glorie aan U, o
Heer.

In dien tijd stonden
naast het Kruis van
Jezus Zijne Moeder
en de zuster Zijner
Moeder, Maria van
Cleophas, en Maria
Magdalena. Als Jezus
dan Zijne Moeder
zag en den Leerling,

quem diligebat, dicit matri suae: Mulier ecce filius tuus! Deinde dicit discipulo: Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua.

A. Laus tibi Christe.

dien Hij liefhad, zeide Hij tot Zijne Moeder: „Vrouw, ziedaar uw zoon”. Daarna zeide Hij tot den Leerling: „Ziedaar uw Moeder”. En van dat oogenblik af nam de Leerling Haar tot zich.

D. Lof aan U, o Christus.

De Credo.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum Verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de coelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto

Ik geloof in eenen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in eenen Heer Jezus Christus, Gods eeniggeboren Zoon, voor alle eeuwen uit den Vader geboren. God van God, licht van licht, ware God van den waren God. Geboren, niet gemaakt, medezelfstandig met den Vader: door Wien alles gemaakt is. Die om ons menschen en om onze zaligheid uit de hemelen is neder gedaald. En is vleesch

ex Maria Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus, et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in coelum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, et vivificantem: qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen.

geworden door den H. Geest uit de Maagd Maria: En is mensch geworden. Hij is ook voor ons gekruisigd: heeft geleden onder Pontius Pilatus, en is begraven. En Hij is op den derden dag verreezen, volgens de Schriften. En Hij is opgeklommen ten hemel: zit aan de rechterhand des Vaders. En Hij zal in heerlijkheid wederkomen om levenden en dooden te oordeelen: en Zijn rijk zal geen einde hebben. En in den H. Geest, den Heer en levendmakende: die uit den Vader en den Zoon voortkomt. Die met den Vader en den Zoon tegelijk wordt aanbeden en verehlijkt: die door de Profeten gesproken heeft. En in eene heilige, Katholieke en Apostelike Kerk. Ik belijd een doopsel tot vergiffenis der zonde. En ik verwacht de

verrijzenis der dooden. En het leven der toekomstige wereld Amen.

S. Dominus vobiscum.

P. De Heer zij met u.

M. Et cum spiritu tuo.

D. En met uwen geest.

Oremus.

Laat ons bidden.

OFFERTORIUM.

OFFERANDE.

Recordare, Virgo mater Dei, dum steris in conspectu Domini, ut loquaris pro nobis bona, et ut avertas indignationem suam a nobis.

Gedenk ons, Maagd, Moeder van God, wanneer Gij staat voor het aanschijn des Heeren, door voor ons ten beste te spreken, en Zijne gramschap van ons af te keeren.

Als de kelk ontdekt is, offert de Priester de Hostie aan den Hemelschen Vader.

Suscipe sancte Pater, omnipotens aeterna Deus, hanc immaculatam Hostiam, quam ego indignus famulus tuus offero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccatis et offensionibus, et negligentis meis, et pro omnibus circumstan-

Ontvang, heilige Vader, almachtige, eeuwige God, deze onbevleete Offerande, welke ik, Uw onwaardig dienaar, aan U, mijn levenden en waarachtigen God opdraag, voor mijne ontelbare zonden, beledigingen en nalatigheden, en voor allen,

tibus, sed et pro
omnibus fidelibus
Christianis, vivis at-
que defunctis: ut
mihi, et illis proficiat
ad salutem in vitam
aeternam. Amen.

die het Offer bijwo-
nen, alsmede voor alle
geloovige Christenen,
zoo levenden als over-
ledenen: opdat het
mij en hun ten heil
strekke voor het
eeuwig leven. Amen.

*Nu schenkt de Priester den wijn in den kelk
met eenige druppelen water,
dat hij zegent.*

Deus, qui humanae
substantiae dignita-
tem mirabiliter con-
didisti, et mirabilis
reformasti: da nobis
per hujus aquae et
vini mysterium, ejus
divinitatis esse con-
sortes, qui humanita-
tis nostrae fieri digna-
tus est particeps, Jesus
Christus Filius tuus
Dominus noster: Qui
tecum vivit et regnat
in unitate Spiritus
sancti Deus: per
omnia saecula saecu-
lorum. Amen.

God, die op be-
wonderenswaardige
wijze de menschelijke
waardigheid gescha-
pen en haar nog be-
wonderenswaardiger
hersteld hebt: laat
ons door het myste-
rie van dit water en
dezen wijn, deelachtig
worden aan de God-
heid van Hem, die Zich
vervaardigd heeft
deelgenoot te worden
van onze menschheid,
Jezus-Christus Uwe
Zoon onze Heer:
die met U leeft en
heerscht God in de
eenheid van den hei-
ligen Geest: door
alle eeuwen der eeu-
wen. Amen.

*Hierna draagt de Priester den Kelk
aan God op.*

Offerimus tibi, Domine, Calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam: ut in conspectu divinae majestatis tuae, pro nostra et totius mundi salute cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Wij offeren U, o Heer, den Kelk des heils, terwijl wij Uwe goedertierenheid smeecken, dat hij voor het aanschijn Uwer Goddelijke Majesteit in zoeten geur opstijge voor het heil van ons en van geheel de wereld. Amen.

Voororer gebogen bidt de Priester:

In spiritu humilitatis, et in animo contrito suscipiamur a te, Domine: et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi, Domine Deus.

Mogen wij, nederig van geest en vermor-zeld van hart, door U, o Heer, worden aangenomen: en laat heden ons offer voor Uw aanschijn zoo geschieden, dat het U, onzen Heer en God, moge behagen.

*Zijne handen naar omhoog uitstreckende,
vervolgt hij zijn gebed.*

Veni sanctificator omnipotens aeterne Deus: et benedic hoc sacrificium, tuo sancto nomini praeparatum.

Kom, heiligmaker, almachtige, eeuwige God: en zegen deze offerande, die wij voor Uwen naam bereid hebben.

Bij de vingerwassching aan den epistelkant.

Psalm 25.

Lavabo inter innocentes manus meas; et circumdabo altare tuum, Domine.

Ut audiam vocem laudis: et enarrem universa mirabilia tua.

Domine, dilexi decorem domus tuae: et locum habitationis gloriae tuae.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam: et cum viris sanguinum vitam meam.

In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum; redime me, et miserere mei.

Pes meus stetit in directo: in ecclesiis

Onder de onschuldigen zal ik mijne handen wasschen: en verblijven bij Uw altaar, o Heer.

Om Uwe lofprijzing te hooren: en al Uwe wonderwerken te verhalen.

Heer, ik heb den luister van Uw huis bemind: en de plaats waar Uwe glorie inwoont.

Wil, Heer, mijne ziel niet ten verderve voeren met de goddeloozen: noch mijn leven met de mannen des bloeds.

Wier handen vervuld zijn van ongerechtigheden; wier rechterhand vol is met geschenken.

Ik echter heb den weg der onschuld bewandeld: verlos mij, en ontferm U mijner.

Ik heb pal gestaan op den weg der ge-

benedicam te Domine.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

rechtigheid: in de vergaderingen zal ik U zegenen, o Heer.

Glorie zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest. Gelijk het was in den beginne en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Voor het midden van het altaar.

Suscipe sancta Trinitas hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam passionis, resurrectionis, et ascensionis Jesu Christi Domini nostri: et in honorem beatae Mariae semper Virginis, et beati Joannis Baptistae, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum, et omnium Sanctorum: ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem: et illi pro nobis intercedere dignentur in coelis, quorum memoriam agimus in terris. Per eundem Christum Dominum

Ontvang, heilige Drievuldigheid deze Offerande, welke wij U opdragen ter gedachtenis van het lijden, de verrijzenis en hemelvaart van onzen Heer Jezus-Christus: en ter eere der gelukzalige Maria, altijd Maagd en van den heiligen Joannes den Dooper, en van de heilige Apostelen Petrus en Paulus, en van deze en alle Heiligen: opdat zij hun tot glorie strekke, ons echter ten heil: en zij, wier gedachtenis wij op aarde vieren, zich gewaardigen onze voor-

nostrum. Amen.

spraak te zijn in den hemel. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Orate fratres.

S. Orate fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

M. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem, et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiae suae sanctae.

S. Amen.

P. Bidt broeders: opdat mijne en uwe offerande aangenaam worde voor God, den almachtigen Vader.

D. De Heer neme het offer uit uwe handen aan tot lof en glorie van Zijnen naam, alsmede tot ons welzijn en dat Zijner geheele heilige Kerk.

P. Amen.

Secreta.

Offerimus tibi precibus et hostias, Domine Jesu Christe, humiliter supplicantes: ut, qui transfixionem dulcissimi spiritus beatæ Mariæ matris tuæ precibus recensemus; suae, suorumque sub cruce sanctorum consortium

Wij bieden U, Heer Jezus-Christus, onze gebeden en offers aan, nederig smeevende: dat wij, die in onze gebeden de Doorsteeking van de teederste ziel der heilige Maria, Uwe Moeder, gedenken; door de veelvuldige en allerwelwil-

multiplicato piissimo
interventu, meritis
mortis tuae, meritum
cum beatis habeamus.
Qui vivis et regnas
cum Deo Patre in
unitate Spiritus sanc-
ti, Deus.

lendste voorspraak
van Haar en van hare
deelgenooten onder
het Kruis, om de ver-
diensten van haren
dood, het loon met
de Gelukzaligen deel-
achtig worden. Gij,
die met God den Va-
der, in de eenheid
van den H. Geest, God,
leeft en regeert.

Praefatie.

S. Per omnia sae-
cula saeculorum.

M. Amen.

S. Dominus vobis-
cum.

M. Et cum spiritu
tuo.

S. Sursum corda.

M. Habemus ad
Dominum.

S. Gratias agamus
Domino Deo nostro.

M. Dignum et jus-
tum est.

S. Vere dignum et
justum est, aequum
et salutare, nos tibi
semper, et ubique
gratias agere: Do-
mine sancte, Pater

P. Door alle eeuwen
der eeuwen.

D. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen
geest.

P. De harten om-
hoog.

D. Wij heffen ze tot
den Heer.

P. Laten wij den
Heer, onzen God, dank
zeggen.

D. Dat is billijk en
rechtvaardig.

P. Wel billijk en
rechtvaardig, plicht-
matig en heilzaam is
het, dat wij U altijd
en overal dankzeg-
gen: [U, onze] hei-

omnipotens, aeterne Deus. Et te in Transfixione beatae Mariae semper Virginis collaudare, benedicere et praedicare. Quae et Unigenitum tuum sancti Spiritus obumbratione concepit: et virginitatis gloria permanente, lumen aeternum mundo effudit, Jesum Christum Dominum nostrum. Per quem majestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates. Coeli, coelorumque Virtutes, ac beata Seraphim, socia exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti jubeas, deprecamur, supplici confessione dicentes.

lige Heer, almachtige Vader en eeuwige God. En dat wij U, op het feest der Doorsteking van de Heilige Maria, mede verheerlijken, zegenen en prijzen. Zij, die ook door de overschaduwning van den heiligen Geest Uwen Eeniggeborene heeft ontvangen: en, met behoud van de glorie der maagdelijkheid, het eeuwig licht aan de wereld heeft geschonken, Jezus-Christus onzen Heer. Door Wien de Engelen Uwe Majesteit loven, terwijl de Heerschappijen Haar aanbidden en de Machten Haar vol ontzag huldigen. Door Wien de Hemelen en de Krachten der hemelen met het zalig koor der Serafijnen eenparig juichende Uwen lof verkondigen. Duld, bidden wij, dat wij met hen onze stemmen vereenigen, om smeekend te belijden:

De „Sanctus”.

Sanctus, Sanctus,
Sanctus Dominus
Deus Sabaoth. Pleni
sunt coeli, et terra
gloria tua. Hosanna
in excelsis. Benedic-
tus qui venit in no-
mine Domini. Hosan-
na in excelsis.

Heilig, Heilig, Hei-
lig is de Heer God
der Heerscharen. De
hemelen en de aarde
zijn vervuld van Uwe
glorie. Glorie aan God
in den hooge. Geze-
gend, die komt in
den naam des Hee-
ren. Glorie aan God
in den hooge.

De Canon.

Te igitur clemen-
tissime Pater, per
Jesum Christum Fili-
um tuum Dominum
nostrum, supplices
rogamus, ac petimus,
uti accepta habeas,
et benedicas haec
dona, haec munera,
haec sancta sacrifi-
cia illibata: in pri-
mis, quae tibi offeri-
mus pro Ecclesia
tua sancta catholica:
quam pacificare,
custodire, adunare, et
regere digneris toto
orbe terrarum: una
cum famulo tuo Papa
nostro N. et Antistite

Wij bidden en smee-
ken U derhalve oot-
moedig, allergeoder-
tierendste Vader,
door Jezus-Christus
Uwen Zoon, onzen
Heer, dat Gij gelieft
te aanvaarden en te
zegenen deze gaven,
deze geschenken en
deze heilige onbe-
vlekte offeranden,
welke wij U allereerst
opdragen voor Uwe
heilige Katholieke
Kerk, opdat Gij U
gewaardigt haar den
vrede te schenken,
te bewaren, voor
scheuring te behoe-

nostro N. et omnibus orthodoxis, atque catholicae, et Apostolicae fidei cultoribus.

den en te besturen over de gansche aarde, tegelijk met Uwen dienaar, onzen Paus N. en onzen Bisschop N. en alle rechtgelooovigen, met de belijders van het katholieke en Apostolische geloof.

De gedachtenis der levenden.

Memento, Domine, famulorum, famularumque tuarum N. et N. . . . et omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, et nota devotio: pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se, suisque omnibus: pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis, et incolumitatis suae: tibi que reddunt vota sua aeterno Deo, vivo, et vero.

Wees, Heer, indachtig uwe dienaren en dienaressen N. en N. . . en alle aanwezigen, wier geloof en godsvrucht U bekend zijn, voor wie wij U offeren, of die U dit offer van lof opdragen, voor zich en al de hunnen, in de hoop van hun heil en behoud: en die aan U, den eeuwigen, levenden en waren God hunne wenschen aanbieden.

Communicantes.

Communicantes, et memoriam venerantes, in primis glorio-

In vereeniging met Uwe dienaren, vieren wij allereerst de ge-

sae semper Virginis
 Mariae genitricis Dei
 et Domini nostri Jesu
 Christi: sed et bea-
 torum Apostolorum
 ac Martyrum tuorum,
 Petri et Pauli, An-
 draeae, Jacobi, Joan-
 nis, Thomae, Jacobi,
 Philippi, Bartholo-
 maei, Matthei, Si-
 monis et Thaddei:
 Lini, Cleti, Clementis,
 Xysti, Cornelii, Cy-
 priani, Laurentii,
 Chrysogoni, Joannis
 et Pauli, Cosmae et
 Damiani: et omnium
 Sanctorum tuorum;
 quorum meritis, pre-
 cibusque concedas,
 ut in omnibus pro-
 tectionis tuae munia-
 mur auxilio. Per eun-
 dem Christum Domi-
 num nostrum. Amen.

dachtenis van de glo-
 rievolle, altijd Maagd
 geblevene Maria,
 moeder van God en
 van onzen Heer Jezus-
 Christus, alsmede van
 Uwe gelukzalige
 Apostelen en Martel-
 laren, Petrus en Pau-
 lus, Andreas, Jacobus,
 Joannes, Thomas, Ja-
 cobus, Philippus,
 Bartholomeus, Mat-
 theus, Simon en
 Thaddeus: van Li-
 nus, Cletus, Clemens,
 Xystus, Cornelius,
 Cyprianus, Lauren-
 tius, Chrysogonus,
 Joannes en Paulus,
 Cosmas en Damianus,
 en van al Uwe Hei-
 ligen; door wier ver-
 dienste en voorbede
 Gij ons in alles door
 de hulp Uwer
 bescherming gelieft
 te versterken. Door
 denzelfden Christus
 onzen Heer. Amen.

*De Priester houdt zijne handen over de
 offeranden uitgestrekt.*

Hanc igitur oblati-
 onem servitutis nos-
 trae, sed et cunctae

Derhalve bidden
 wij U, o Heer, dat
 Gij deze offerande

familiae tuae, quaesumus Domine, ut placatus accipias: diesque nostros in tua pace disponas, atque ab aeterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari, Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Quam oblationem tu Deus in omnibus, quaesumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris: ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.

van Uwe dienaren en van geheel Uwe Kerk in genade wilt aan nemen: onze dagen in Uwen vrede bewaren, ons van de eeuwige verwerping bevrijden en ons plaatsen wilt onder de kudde Uwer uitverkorenen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Wij bidden U, o God, zorg te dragen dat deze offerande onder alle opzichten gezegend, aangenomen, goedgekeurd, redelijk en welgeval lig zij: opdat zij voor ons worde het Lichaam en het Bloed van Uwen veelgeliefden Zoon, onzen Heer Jezus-Christus.

De H. Consecratie.

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas, ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in coelum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi

Die op den vooravond van Zijn lijden het brood in Zijne heilige en eerbiedwaardige handen nam, en de oogen ten hemel heffend, naar U, o God, Zijnen

De „Sanctus”.

Sanctus, Sanctus,
Sanctus Dominus
Deus Sabaoth. Pleni
sunt coeli, et terra
gloria tua. Hosanna
in excelsis. Benedic-
tus qui venit in no-
mine Domini. Hosan-
na in excelsis.

Heilig, Heilig, Hei-
lig is de Heer God
der Heerscharen. De
hemelen en de aarde
zijn vervuld van Uwe
glorie. Glorie aan God
in den hooge. Geze-
gend, die komt in
den naam des Hee-
ren. Glorie aan God
in den hooge.

De Canon.

Te igitur clemen-
tissime Pater, per
Jesum Christum Fili-
um tuum Dominum
nostrum, supplices
rogamus, ac petimus,
uti accepta habeas,
et benedicas haec
dona, haec munera,
haec sancta sacrifi-
cia illibata: in pri-
mis, quae tibi offeri-
mus pro Ecclesia
tua sancta catholica:
quam pacificare,
custodire, adunare, et
regere digneris toto
orbe terrarum: una
cum famulo tuo Papa
nostro N. et Antistite

Wij bidden en smee-
ken U derhalve oot-
moedig, allergeoder-
tierendste Vader,
door Jezus-Christus
Uwen Zoon, onzen
Heer, dat Gij gelieft
te aanvaarden en te
zegenen deze gaven,
deze geschenken en
deze heilige onbe-
vlekte offeranden,
welke wij U allereerst
opdragen voor Uwe
heilige Katholieke
Kerk, opdat Gij U
gewaardigt haar den
vrede te schenken,
te bewaren, voor
scheuring te behoe-

nostro N. et omnibus orthodoxis, atque catholicae, et Apostolicae fidei cultoribus.

den en te besturen over de gansche aarde, tegelijk met Uwen dienaar, onzen Paus N. en onzen Bisschop N. en alle rechtgeboovigen, met de belijders van het katholieke en Apostolische geloof.

De gedachtenis der levenden.

Memento, Domine, famulorum, famularumque tuarum N. et N.... et omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, et nota devotio: pro quibus tibi offerimus. vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se, suisque omnibus: pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis, et incolumitatis suae: tibi que reddunt vota sua aeterno Deo, vivo, et vero.

Wees, Heer, indachtig uwe dienaren en dienaressen N. en N... en alle aanwezigen, wier geloof en godsvrucht U bekend zijn, voor wie wij U offeren, of die U dit offer van lof opdragen, voor zich en al de hunnen, in de hoop van hun heil en behoud: en die aan U, den eeuwigen, levenden en waren God hunne wenschen aanbieden.

Communicantes.

Communicantes, et memoriam venerantes, in primis glorio-

In vereeniging met Uwe dienaren, vieren wij allereerst de ge-

sae semper Virginis
 Mariae genitricis Dei
 et Domini nostri Jesu
 Christi: sed et bea-
 torum Apostolorum
 ac Martyrum tuorum,
 Petri et Pauli, An-
 dreae, Jacobi, Joan-
 nis, Thomae, Jacobi,
 Philippi, Bartholo-
 maei, Matthei, Si-
 monis et Thaddei:
 Lini, Cleti, Clementis,
 Xysti, Cornelii, Cy-
 priani, Laurentii,
 Chrysogoni, Joannis
 et Pauli, Cosmae et
 Damiani: et omnium
 Sanctorum tuorum;
 quorum meritis, pre-
 cibusque concedas,
 ut in omnibus pro-
 tectionis tuae munia-
 mur auxilio. Per eun-
 dem Christum Domi-
 num nostrum. Amen.

dachtenis van de glo-
 rievolle, altijd Maagd
 geblevene Maria,
 moeder van God en
 van onzen Heer Jezus-
 Christus, alsmede van
 Uwe gelukzalige
 Apostelen en Martel-
 laren, Petrus en Pau-
 lus, Andreas, Jacobus,
 Joannes, Thomas, Ja-
 cobus, Philippus,
 Bartholomeus, Mat-
 theus, Simon en
 Thaddeus: van Li-
 nus, Cletus, Clemens,
 Xystus, Cornelius,
 Cyprianus, Lauren-
 tius, Chrysogonus,
 Joannes en Paulus,
 Cosmas en Damianus,
 en van al Uwe Hei-
 ligen; door wier ver-
 dienste en voorbede
 Gij ons in alles door
 de hulp Uwer
 bescherming gelieft
 te versterken. Door
 denzelfden Christus
 onzen Heer. Amen.

*De Priester houdt zijne handen over de
 offeranden uitgestrekt.*

Hanc igitur oblati-
 onem servitutis nos-
 trae, sed et cunctae

Derhalve bidden
 wij U, o Heer, dat
 Gij deze offerande

familiae tuae, quaesumus Domine, ut placatus accipias: diesque nostros in tua pace disponas, atque ab aeterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari, Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Quam oblationem tu Deus in omnibus, quaesumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris: ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.

van Uwe dienaren en van geheel Uwe Kerk in genade wilt aannemen: onze dagen in Uwen vrede bewaren, ons van de eeuwige verwerping bevrijden en ons plaatsen wilt onder de kudde Uwer uitverkorenen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Wij bidden U, o God, zorg te dragen dat deze offerande onder alle opzichten gezegend, aangenomen, goedgekeurd, redelijk en welgevaldig zij: opdat zij voor ons worde het Lichaam en het Bloed van Uwen veelgeliefden Zoon, onzen Heer Jezus-Christus.

De H. Consecratie.

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas, ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in coelum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi

Die op den vooravond van Zijn lijden het brood in Zijne heilige en eerbiedwaardige handen nam, en de oogen ten hemel heffend, naar U, o God, Zijnen

gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et manducate ex hoc omnes.

almachtigen Vader, U dankzeggende, het zeggende, brak, en aan Zijne Leerlingen gaf, zeggende: Neemt en eet allen hiervan:

HOC EST ENIM CORPUS MEUM.

DIT TOCH IS MIJN LICHAAM.

Simili modo postquam coenatum est, accipiens et hunc praeclarum Calicem in sanctas, ac venerabiles manus suas: item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et bibite ex eo omnes: **HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET AETERNI TESTAMENTI: MYSTERIUM FIDEI: QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM.**

Haec quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.

Unde et memores,

Insgelijks, nadat Hij het avondmaal genomen had, nam Hij dezen voortreffelijken Kelk in Zijne heilige en eerbiedwaardige handen: en U op gelijke wijze dankzeggend, zegende Hij dien, en gaf hem aan Zijne Leerlingen zeggende: **NEEMT EN DRINKT ALLEN HIERUIT. DIT TOCH IS DE KELK VAN MIJN BLOED, VAN HET NIEUW EN EEUWIG VERBOND: (GEHEIM DES GELOOFS) DAT VOOR U EN VOOR VELEN ZAL VERGOTEN WORDEN TOT VERGIFFENIS DER ZONDEN.**

Zoo dikwijls gij dit doen zult, doet het te Mijner gedachtenis.

Daarom ook, o Heer,

Domine, nos servi tui,
sed et plebs tua
sancta, ejusdem Christi
Filii tui Domini
nostri tam beatae
passionis, nec non et
ab inferis, resurrectionis,
sed et in coelos gloriosae ascensionis: offerimus praeclarae majestati tuae
de tuis donis ac datis,
hostiam puram hostiam
sanctam, hostiam
immaculatam: Panem
sanctum vitae aeternae,
et Calicem salutis perpetuae.

Supra quae propitio ac sereno vultu
respicere digneris: et
accepta habere sicuti
accepta habere dignatus
es munera pueri tui
justi Abel, et sacrificium
Patriarchae nostri
Abraham: et quod tibi
obtulit summus sacerdos
tuus Melchisedech, sanctum
sacrificium, immaculatam
hostiam.

bieden wij, Uwe dienaren,
alsmede Uw heilig volk,
ter gedachtenis van het
zoo gelukzalig lijden van
dienzelfden Christus,
Uwen Zoon, onzen Heer,
alsmede Zijne verrijzenis
uit het graf en van Zijne
glorievolle hemelvaart,
aan Uwe nooitvolprezene
Majesteit van Uwe giften
en gaven, de zuivere Hostie,
de heilige Hostie, de onbevleete
Hostie: het heilig Brood
van het eeuwig leven, en den
Kelk van het altoosdurend
heil.

Moge het U, o Heer, behagen,
een genadigen en welwillenden
blik te slaan op deze
Offeranden: en ze welgevallig
te aanvaarden, gelijk Gij de
geschenken van Uwen dienaar,
den rechtvaardigen Abel, voor
lief genomen hebt, en het offer
van onzen Patriarch Abraham;
alsmede de heilige

Supplices te rogamus, omnipotens Deus : jube haec perferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divinae majestatis tuae: ut quotquot, ex hac altaris participatione sacrosanctum Filii tui, Corpus et Sanguinem sumpserimus, omni benedictione coelesti et gratia repleamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

offerande en het onbevleete offer, dat Uw hoogepriester Melchisedech U heeft opgedragen.

Dringend smeeken wij U, almachtige God : laat deze gaven door de handen van Uwen heiligen Engel naar Uw verheven altaar gedragen worden, voor het aanschijn Uwer Goddelijke Majesteit : opdat wij allen, door de deelname aan dit altaar, na het ontvangen van het allerheiligste Lichaam en Bloed van Uwen Zoon, met alle hemelsche zegening en genade vervuld worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

De Gedachtenis der Overledenen.

Memento etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum N. et N. qui nos praecesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis.

Wees ook, o Heer, Uwe dienaren en dienaressen N. N. gedachtig, die ons met het teeken des geloofs zijn voorgegaan en in den slaap des

Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas, deprecamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine miserationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus: cum Joanne, Stephano, Mathia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcelino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Caecilia, Anastasia, et omnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consortium, non aestimator meriti, sed veniae, quaesumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum.

Per quem haec om-

vredes rusten. Wij bidden U, Heer, verleen hun, en allen, die in Christus rusten, te mogen ingaan tot de plaats van verkwikking, licht en vrede. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Wil ook ons zondaren, Uwe dienaren, die op de menigvuldigheid Uwer ontfermingen hopen, eenig deel en gemeenschap geven, met Uwe heilige Apostelen en Martelaren: met Joannes, Stephanus, Mathias, Barnabas, Ignatius, Alexander, Marcellinus, Petrus, Felicitas, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnes, Caecilia, Anastasia, en al Uwe Heiligen, in wier gezelschap Gij ons, bidden wij, gelieft toe te laten, zonder te letten op onze verdiensten, maar om den schat Uwer barmhartigheid. Door Christus onzen Heer.

Door Wien Gij, o

nia, Domine, semper bona creas, sanctificas, vivificas, benedicis, et praestas nobis.

Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omni potenti, in unitate Spiritus sancti, omnis honor, et gloria.

Per omnia saecula saeculorum. Amen.

Oremus: Praeceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere.

Heer, altijd het goede voortbrengt, heiligt, levend maakt, zegent en aan ons verstrekt.

Door Hem, en met Hem, en in Hem zij U God, den almachtigen Vader, in de eenheid van den heiligen Geest, alle eer en glorie.

Door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Laat ons bidden: Door heilzame voorschriften vermaand, en door goddelijke lessen geleerd, durven wij zeggen.

De Pater Noster.

Pater noster, qui es in coelis: Sanctificetur nomen tuum: Adveniat regnum tuum: Fiat voluntas tua, sicut in coelo, et in terra: Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Amen.

Onze Vader, die in de hemelen zijt: Geheilgd zij Uw Naam: Laat toekomen Uw rijk: Uw wil geschiede op aarde als in den hemel: Geef ons heden ons dagelijksch brood: En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren: En leid ons niet in bekoring. Maar verlos ons van den kwade. Amen.

Libera nos quæsumus Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, et futuris: et intercedente beata et gloriosa semper Virgine Dei genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiae tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Pax Domini sit semper vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

Bevrijd ons, bidden wij U, o Heer, van alle verleden, tegenwoordig en toekomstig kwaad; en verleen ons door de voorpraak der gelukzalige, glorievolle en altijd Maagd geblevene Moeder Gods Maria, en van Uwe heilige Apostelen Petrus en Paulus, Andreas en alle Heiligen genadiglijk vrede in onze dagen; opdat wij, geholpen door den bijstand Uwer barmhartigheid, altijd van zonden bevrijd en tegen elke verwarring beveiligd mogen zijn. Door denzelfden Jezus-Christus Uwen Zoon, onzen Heer. Die als God met U leeft en heerscht in de eenheid van den Heiligen Geest. Door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De vrede des Heeren zij altijd met u.

En met uwen geest.

*De Priester doet een gedeelte der H. Hostie
in den Kelk; om, volgens de verklaring
van den H. Thomas, de Verrijzenis
des Heeren te beteekenen.*

Haec commixtio, et
consecratio Corporis
et Sanguinis Domini
nostri Jesu Christi,
fiat accipientibus no-
bis in vitam aeternam.
Amen.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, mise-
rere nobis.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, mise-
rere nobis.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, dona
nobis pacem.

Moge deze gecon-
sacreerde vermen-
ging van het Lichaam
en het Bloed van on-
zen Heer Jezus-Chris-
tus voor ons die Haar
ontvangen, strekken
ten eeuwigen leven.
Amen.

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, ontf. U onzer.

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, ontf. U onzer.

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, verleen ons
vrede.

Gebeden voor de Nuttiging.

Domine Jesu Chris-
te, qui dixisti Apos-
tolis tuis: Pacem
relinquo vobis, pacem
meam do vobis: ne
respicias peccata mea,
sed fidem Ecclesiae
 tuae eamque secun-
dum voluntatem tuam

Heer, Jezus-Chris-
tus, die tot Uwe Apos-
telen gezegd hebt:
Ik laat u den vrede,
Ik geef u Mijnen
vrede: geef geen acht
op mijne zonden,
maar op het geloof
van Uwe Kerk: en

pacificare et coadunare digneris: qui vivis et regnas Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu sancto, per mortem tuam mundum vivificasti: libera me per hoc sacrosanctum corpus et sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus meis, et universis malis: et fac me tuis semper inhaerere mandatis, et a te nunquam separari permittas: qui cum eodem Deo Patre, et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum. Amen.

Perceptio Corporis-tui Domine Jesu Christe, quod ego indignus sumere praesumo, non mihi pro-

verleen haar dien vrede en die eenheid, welke Gij voor haar verlangt: Gij, die als God leeft en heerscht, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer, Jezus-Christus, Zoon van den levenden God, die volgens den wil des Vaders, met medewerking van den H. Geest, de wereld door Uwen dood hebt levend gemaakt: bevrijd mij door Uw allerheiligst Lichaam en Bloed van al mijne ongerechtigheden, en van alle kwaad: en laat mij Uwe geboden altijd onderhouden en nooit van U gescheiden worden: Gij, die als God met dien-zelfden God den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer, Jezus-Christus, laat de deelname aan Uw Lichaam, hetwelk ik, onwaardige, durf ontvangen, niet

veniat in iudicium et
condemnationem: sed
pro tua pietate pro-
sit mihi ad tutamen-
tum mentis et cor-
poris, et ad medelam
percipiendam: qui
vivis et regnas cum
Deo Patre in unitate
Spiritus sancti Deus,
per omnia saecula
saeculorum. Amen.

strekken tot mijn oor-
deel en verwerping:
maar laat Het in uwe
goedertierenheid mij
gedijen tot behoud
van ziel en lichaam
alsmede tot genees-
middel: Gij die als
God leeft en heerscht
met God den Vader
in de eenheid van den
heiligen Geest, door
alle eeuwen der
eeuwen. Amen.

*Nu neemt de Priester de H. Hostie in
zijne linkerhand.*

Panem coelestem
accipiam et nomem
Domini invocabo.

Ik zal het hemelsch
Brood nemen, en den
naam des Heeren
inroepen.

*Met zijne rechterhand klopt de Priester drie-
malen op zijne borst, telkens hetzelfde
gebed herhalend.*

Domine, non sum
dignus ut intres sub
tectum meum: sed
tantum dic verbo, et
sanabitur anima mea.

Heer, ik ben niet
waardig dat Gij komt
onder mijn dak: maar
spreek slechts één
woord, en mijne ziel
zal gezond worden.

Bij het nuttigen der H. Hostie.

Corpus Domini nos-
tri Jesu Christi cus-

Het Lichaam van
onzen Heer Jezus-

todiat animam meam Christus beware mij-
in vitam aeternam. ne ziel ten eeuwigen
Amen. leven. Amen.

Onder het zuiveren van de patena.

Quid retribuam Do-	Wat zal ik den
mino pro omnibus,	Heer wedergeven
quae retribuit mihi?	voor alles, wat Hij mij
Calicem salutaris ac-	heeft geschonken? Ik
cipiam, et nomen	zal den Kelk des
Domini invocabo.	heils nemen en den
Laudans invocabo. Do-	naam des Heeren in-
minum, et ab inimicis	roepen. Lofzingerde
meis salvus ero.	zal ik den Heer aan-
	roepen, en van mijne
	vijanden zal ik bevrijd
	worden.

Bij het nuttigen van den H. Kelk.

Sanguis Domini	Het Bloed van on-
nostri Jesu Christi	zen Heer Jezus-Chris-
custodiat animam	tus beware mijne ziel
meam in vitam aeter-	ten eeuwigen leven.
nam. Amen.	Amen.

Na de Nuttiging.

Quod ore sumpsi-	Laat ons Heer, in
mus, Domine, pura	een zuiver hart bewa-
mente capiamus: et	ren, wat wij met onzen
de munere temporal	mond hebben ontvan-
fiat nobis remedium	gen: en dat deze
sempiternum.	Gave van den tijd ons
	strekke tot een ge-
	neesmiddel voor de
	eeuwigheid.

Onder het zuiveren van den Kelk.

Corpus tuum, Domine, quod sumpsi et Sanguis, quem potavi, adhaereat visceribus meis. et praesta: ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura et sancta refecerunt sacramenta: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Moge, o Heer, Uw Lichaam, dat ik genuttigd, en Uw Bloed, dat ik gedronken heb, blijvend zijn in mijn hart: en laat geen smet der zonde in mij blijven, die door de zuivere en heilige sacramenten vernieuwd ben: Gij, die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Communie.

Felices sensus beatæ Mariae Virginis, qui sine morte meruerunt martyrii palmam sub cruce Domini.

Gelukkige, heilige Maagd Maria, die zonder te sterven onder het Kruis des Heeren den palm van het martelaarschap verdiend hebt.

Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.

De Heer zij met u.
En met uwen geest.

Gebed na de Communie.

OREMUS.

LAAT ONS BIDDEN.

Sacrificia, quae sumpsimus, Domine Jesu Christe, Trans-

Moge, Heer Jezus-Christus, de offers, die wij genuttigd heb-

fixionem Matris tuae
et Virginis devote
celebrantes: nobis
impetrent apud clem-
entiam tuam omnis
boni salutaris effec-
tum. Qui vivis et
regnas cum Deo Patre
in unitate spiritus
sancti Deus. Per om-
nia saecula saeculo-
rum. Amen.

Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.
Ite missa est.

Deo gratias.

ben, in de godsdien-
tige gedachtenisvie-
ring der Doorsteking
Uwer maagdelijke
Moeder, ons de heil-
zame uitwerking van
alle goed verwerven
bij Uwe goedertieren-
heid. Gij, die als God
leeft en heerscht met
God den Vader in de
eenheid van den hei-
ligen Geest. Door alle
eeuwen der eeuwen.
Amen.

De Heer zij met u.
En met uwen geest.
Gaaf, de Mis is
opgedragen.
God zij gedankt.

Vóór den zegen.

Placeat tibi, sancta
Trinitas, obsequium
servitutis meae, et
praesta: ut sacrifi-
cium, quod oculis
tuae majestatis in-
dignus obtuli, tibi sit
acceptabile, mihi que
et omnibus, pro qui-
bus illud obtuli, sit,
te miserante, propi-
tiabile. Per Christum
Dominum nostrum.

Laat, heilige Drie-
vuldigheid, de tol
mijner afhankelijk-
heid U welgevallig
zijn, en moge het
offer, dat ik, onwaar-
dige, voor het aan-
schijn Uwer Majesteit
heb opgedragen, U
aangenaam zijn, en
voor mij en voor
allen, voor wie ik het
gebracht heb van

Amen.

Uwe barmhartigheid
verzoening verwer-
ven. Door Christus
onzen Heer. Amen.

Bij den zegen.

Benedicat vos om-
nipotens Deus, Pater,
et Filius, et spiritus
sanctus.

Amen.

U zegene de Almo-
gende God, de Vader,
de Zoon, en de Hei-
lige Geest.

Amen.

Het laatste Evangelie.

Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.
Initium sancti
Evangelii secundum
Joannem. C. 1.

Gloria tibi Domine.
In principio erat
Verbum, et Verbum
erat apud Deum, et
Deus erat Verbum.
Hoc erat in principio
apud Deum. Omnia
per ipsum facta sunt:
et sine ipso factum
est nihil, quod factum
est: in ipso vita erat,
et vita erat lux homi-
num: et lux in tene-
bris lucet, et tenebrae

De Heer zij met u.
En met uwen geest.
Begin van het hei-
lig Evangelie volgens
Joannes. Hst. 1.

Glorie zij U, o Heer.
In den beginne was
het Woord, en het
Woord was bij God,
en het Woord was
God. Dit was in den
beginne bij God. Door
Hem is alles gemaakt:
en zonder Hem is er
niets gemaakt van
hetgeen er gemaakt
is: in Hem was het
leven, en het leven
was het licht der

eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine ejus: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis: et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti a

menschen: en het licht scheen in de duisternissen, en de duisternissen hebben het niet begrepen. Er werd een mensch van God gezonden, wiens naam was Joannes. Deze kwam tot getuigenis, om getuigenis te geven van het licht, opdat allen door hem zouden gelooven. Hij was het licht niet, maar hij was gekomen om getuigenis te geven van het licht. Er was een waar licht, dat elken mensch verlicht, die in deze wereld komt. Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend. Hij kwam tot Zijn erfdeel, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar allen, die Hem aangenomen hebben, heeft Hij de macht gegeven kinderen Gods te worden, allen, die gelooven in Zijnen

Patre, plenum gratiae
et veritatis.

naam, en noch uit het
bloed, noch uit den
wil des vleesch,
noch uit den wil des
mans, maar uit God
geboren zijn. En het
Woord is vleesch ge-
worden, en Het heeft
onder ons gewoond :
en wij hebben Zijne
heerlijkheid gezien,
eene glorie als van
den Eeniggeborene
des Vaders, vol van
genade en waarheid.
God zij gedankt.

Deo gratias.

DE LITANIE
van Onze Lieve Vrouw der Zeven
Smarten.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.
God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm
U onzer.
God, heilige Geest, ontferm U onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm U
onzer.
Moeder van Smarten, bid voor ons.
Die in de herbergen geen plaats hebt
gevonden,
Die uwen intrek in eenen stal moest nemen,
Die uwen eerstgeborene in eene kribbe
gelegd hebt,
Die de besnijdenis van uwen Zoon met
medelijden aanschouwd hebt,
Die vernomen hebt dat uw Zoon tot een
teeken van tegenspraak gesteld was,
Die vernomen hebt, dat uwe ziel door
een zwaard moest doorstoken worden,
Die met uwen Zoon naar Egypte vluch-
ten moest,

Bid voor ons.

Die over den dood der Onnoozele Kinderen getreurd hebt, bid voor ons.

Die uwen twaalfjarigen Zoon, in den tempel achtergebleven, met droefheid gezocht hebt,

Die den voortdurenden haat der Joden tegen uwen Zoon ondervonden hebt,

Die op den dag van het laatste Avondmaal, van uwen Zoon, die naar Jeruzalem opging, een hartverscheurend afscheid genomen hebt,

Die het verraad van Judas en de uitlevering van uwen Zoon gekend hebt,

Die gezien hebt, dat uw Zoon als een booswicht aan de oversten der priesters werd overgeleverd,

Die de valsche beschuldigingen tegen uwen Zoon gehoord hebt,

Die het gezegende aanschijn van uwen Zoon door dien wreeden kaakslag misvormd zaagt,

Die vernomen hebt, dat uw Zoon door de Joden en krijgsknechten wreed mishandeld werd,

Die vernomen hebt, dat uw Zoon achter Barabbas gesteld werd,

Die getuige waart van de geeseling en doornen-kroning van uwen Zoon,

Die het onrechtvaardige doodvonnis van uwen Zoon vernomen hebt,

Die uwen Zoon met den last Zijns Kruises beladen ontmoet hebt,

Die gehoord hebt, dat de gezegende handen en voeten van uwen Zoon door verschrikkelijke nagelen doorboord werden,

Bid voor ons.

Die de laatste woorden van uwen Zoon,
aan het Kruis, opgevangen hebt, bid
voor ons.

Die uwen Zoon in Zijnen doodsstrijd bij-
gestaan hebt,

Die het ontzielde lichaam van uwen
Zoon, van het Kruis afgenomen in uwen
moederschoot opgenomen hebt,

Die, na de begrafenis van uwen Zoon,
geheel bedroefd en bedrukt huiswaarts
gekeerd zijt,

Koningin der Martelaren,

Spiegel der bedrukten,

Troosteres der zieken,

Sterkte der zwakken,

Toevlucht der zondaren,

Door het bitter lijden en sterven van
uwen Zoon, Koningin der Martelaren,
verlos ons.

Door de wreede smarten van uw hart,
Door uwe groote droefheid en verlaten-
heid,

Door uwe groote kwellingen,

Door uwe zuchten en tranen,

Door uw moederlijk medelijden,

Door uwe machtige voorspraak,

Van onmatige droefheid,

Van wankelmoedigheid,

Van alle gelegenheden en gevaren der
zonde,

Van de listen des duivels,

Van verstoktheid des harten,

Van onboetvaardigheid,

Van eenen haastigen en onvoorzien
dood,

Van de eeuwige verwerping,

Bid voor ons.

Koningin der Martelaren, verlos ons.

Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.
Dat Gij ons, door uwe bescherming, in
het ware geloof, in de hoop en in de
liefde, wilt bewaren,

Dat Gij ons van uwen Zoon, oprecht
berouw en boete over onze zonden
wilt verwerven,

Dat Gij dengenen, die U aanroepen, troost
en hulp wilt verleen,

Dat Gij ons in onzen doodsstrijd wilt
bijstaan,

Dat Gij voor ons een zalig uiteinde wilt
afsmeecken,

Moeder Gods,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, spaar ons Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, verhoor ons Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer Heer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm
U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader. Wees gegroet.

Q. In alle droefheid en kwelling.

A. Kom ons te hulp, allerheiligste Maagd
Maria.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer Jezus-Christus, laat
nu en in het uur van onzen dood, de aller-
zaligste Maagd Maria, Uwe Moeder, onze
voorspraak wezen bij Uwe goedertierenheid.

Zij, wier allerheiligste ziel, in het uur van Uw lijden, door het zwaard van droefheid doorboord werd. Gij, die als God leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Het Scapulier en de Rozenkrans van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten.

Beiden zijn afkomstig van de Orde der Servieten of Dienaren der allerheiligste Maagd, goedgekeurd door Paus Innocentius IV. Zij volgden de regels van den H. Augustinus.

Het Scapulier is het kleed, dat de H. Maagd zelf aan hare vrome dienaren toonde en beval te dragen ter gedachtenis van hare Smarten. Deze nu maakten kleinere Scapulieren voor de geloovigen, die zich op bijzondere wijze aan den dienst hunner Moeder wilden verbinden, en als blijk daarvan hare livrei wenschten te dragen.

Om den Rozenkrans, die uit zeven deelen bestaat, een „Onze Vader” telkens met zeven maal het „Wees gegroet” en „Glorie zij den Vader,” enz.,

met vrucht te bidden, verwekt men eerst een vurig berouw over zijne zonden. Bij het begin van ieder deel overweegt men een oogenblik de verschillende Smarten, welke Maria achtereenvolgens verduurd heeft. Bij het eerste deel alzoo overdenkt men de profetie van Simeon, en zoo verder. Ten slotte bidt men driemaal het „Wees gegroet” ter eere der tranen door de Moeder van Smarten geschreid bij het leven en sterven van haar Goddelijk Kind.

NOVENE

ter eere van Onze Lieve Vrouw
der Zeven Smarten. *)

Negen dagen bidt men de volgende gebeden :

V. Heer, geef acht om mij te helpen.

A. Heer, haast U mij te helpen.

Glorie zij den Vader en den Zoon
en den H. Geest. Gelijk het was
in den beginne en nu altijd en in
de eeuwen der eeuwen.

1. Ik neem deel in uwe droefheid, o
bedrukte Maria, om de smart, die
uw teeder hart verduurde bij het
hooren der voorspelling van den
heiligen grijsaard Simeon. Dier-
bare Moeder, verwerf voor mij om
de droefheid uws harten de deugd
van nederigheid en de gave der
heilige vreeze Gods.

Wees gegroet, enz.

*) Vrij naar het Italiaansch.

2. Ik neem deel in uwen kommer, o diep bedroefde Maria, om de angsten welke uw zoo teergevoelig hart op uwe vlucht en gedurende uw verblijf in Egypte doorstaan heeft. Geliefde Moeder, verwerf voor mij door uw zoo beangstigd hart de deugd van milddadigheid, bijzonder jegens de armen, en de gave van godsvrucht.

Wees gegroet, enz.

3. Ik neem deel in uwe pijnen, o diep-bedroefde Maria, om de benauwdheid, welke uw bekommerd hart in het verlies van uwen welbeminnden Jezus ondervonden heeft. Beminnelijke Moeder, verwerf voor mij door uw zoo gefolterd hart de deugd der kuischheid en de gave der wetenschap.

Wees gegroet, enz.

4. Ik neem deel in uwe rampen, o bedroefde Maria, om de verslagenheid, welke uw moederlijk hart gevoelde, toen Gij uwen Jezus, met Zijn Kruis beladen ontmoet hebt. Geliefde Moeder, verwerf voor mij door uw minzaam en

zoo wreed gefolterd hart de deugd van geduld en de gave der sterkte.

Wees gegroet, enz.

5. Ik neem deel in uwe smarten, o diepbedroefde Maria, om de marteling, welke uw edelmoedig hart verduurde bij den doodsstrijd van Jezus. Dierbare Moeder, verwerf voor mij, door uw zoo gemarteld hart, de deugd der matigheid en de gave van raad.

Wees gegroet, enz.

6. Ik neem deel in uwe pijnen, o zeer bedroefde Maria, om de wonde, welke uw hart ontving, toen de scherpe lans Jezus' zijde en zeer beminnelijk hart doorboorde. Beminde Moeder, verwerf voor mij, door uw doorboord hart, de deugd der christelijke broederliefde en de gave van verstand.

Wees gegroet, enz.

7. Ik neem deel in uwe pijnen, o diep bedroefde Maria, om de felle smart, welke uw teederminnend hart ondervond bij de begrafenis van Jezus. Dierbare Moeder! verwerf voor mij, door uw hart, gedrenkt

in die zee van bitterheid, de deugd van ijver en de gave der wijsheid.

Wees gegroet, enz.

V. Bid voor ons, allerbedruktste Maagd.

A. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer Jezus-Christus, laat nu en in het uur van onzen dood, de allerzaligste Maagd Maria, Uwe Moeder, onze voorspraak wezen bij Uwe goedertierenheid: Zij, wier allerheiligste ziel in het uur van Uw lijden, door het zwaard van droefheid doorboord werd. Gij, die als God leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE STABAT MATER.

Stabat mater dolorosa
Juxta Crucem lacry-
mosa,
Dum pendebat Filius.

Schreiend stond de
Moeder van Smarten
bij het Kruis, waar-
aan haar Zoon was
opgehangen.

Cujus animam gemen-
tem,
Contristatam et do-
lentem,
Pertransivit gladius.

Een zwaard ging
door hare zuchtende,
bedrukte en lijdende
ziel.

O quam tristis et af-
flicta
Fuit illa benedicta,
Mater Unigeniti!

O, hoe bedroefd en
geheel verslagen was
die gezegende Moe-
der van den Eenig-
geborene!

Quae moerebat et do-
lebat,
Pia mater, dum vide-
bat
Nati poenas inclyti.

Hoe leed en weende
de toegenegene Moe-
der, toen Zij het lijden
van haren doorluch-
tigen Zoon aan-
schouwde.

Quis est homo, qui
non fleret,

Wie kan zijne tra-
nen bedwingen, als

Matrem Christi si vi- hij de Moeder van
deret Christus aan zulk een
In tanto supplicio. lijden ter prooi ziet?

Quis non posset con- Wie kan zonder
tristari, medelijden Christus'
Christi matrem con- Moeder aanschouwen,
templari treurende met haren
Dolentem cum Filio. Zoon?

Pro peccatis suae Om de zonden van
gentis Zijn volk zag Zij Jezus
Vidit Jesum in tor- overgegeven aan tor-
mentis, menten en geesel-
Et flagellis sulditum. roeden.

Vidit suum dulcem Zij zag haren veel-
natum geliefden Zoon ver-
Moriendo desolatum, laten sterven, toen
Dum emisit spiritum. Hij Zijnen geest gaf.

Eja mater fons amo- O Moeder, bron van
ris, liefde, laat mij de
Me sentire vim dolo- felheid uwer smart
ris, gevoelen, opdat ik
Fac, ut tecum lugeam. met U schreie.

Fac ut ardeat cor Laat mijn hart
meum branden van liefde
In amando Christum voor Christus, mijnen
Deum. God, opdat ik Hem
Ut sibi complaceam. meer en meer beha-
gen moge.

Sancta mater, istud Wil, heilige Moe-
agas, der, de wonden van

Crucifixi fige plagas
Cordi meo valide.

den Gekruisigde diep
in mijn hart prenten.

Tui nati vulnerati,
Tam dignati pro me
pati,
Poenas mecum divide.

Laat mij deelen in
de smarten van uwen
doorboorden Zoon,
die zooveel voor mij
heeft willen lijden.

Fac me tecum pie
flere,
Crucifixo condolere,
Donec ego vixero.

Geef, dat ik al de
dagen mijns levens
innig met U schreie
en den Gekruisigde
beweene.

Juxta Crucem tecum
stare,
Et me tibi sociare
In planctu desidero.

Moge ik toch met
U staan onder het
Kruis, en deelen in
uwe zuchten.

Virgo virginum prae-
clara,
Mihi jam non sis
amara:
Fac me tecum plan-
gere.

Verhevene Maagd
der maagden, wil
mijne smeekbede niet
euvel duiden: „Laat
mij met U schreien.”

Fac ut portem Christi
mortem,
Passionis fac consor-
tem,
Et plagas recolere.

Laat mij het Kruis
van Christus dragen,
Zijn lijden deelachtig
worden en Zijne Won-
den overwegen.

Fac me plagis vul-
nerari,
Fac me cruce ine-
briari,
Et cruore Filii.

Laat mij gewond
en geslagen worden,
maak mij dronken
door het Kruis en het
Bloed van uwen Zoon.

Flammis ne urar suc-	Laat de vlammen
census	mij niet branden,
Per te, Virgo, sim	maar Maagd, wees
defensus	mijn beschermster in
In die judicii.	den oordeelsdag.

Christe, cum sit hinc	Laat mij, Christus,
exire,	als ik van hier moet
Da per matrem me	scheiden, door Uwe
venire	Moeder komen tot
Ad palmam victoriae.	den palm der over-
	winning.

Quando corpus morie-	Wanneer mijn
tur,	lichaam sterft, laat
Fac ut animae done-	dan mijne ziel de
tur	glorie van het Para-
Paradisi gloria. Amen.	dijs deelachtig wor-
	den. Amen.

DE H. KRUISWEG. *)

GEBED TER VOORBEREIDING.

Ontvang, H. Drievuldigheid, dit offer mijner onderwerping, dat ik, in vereeniging met de verdiensten van onzen Heer Jezus-Christus, van de allerzaligste Maagd en van alle Heiligen, tot glorie Uwer Goddelijke Majesteit en uit dankbaarheid voor onze verlossing, tot voldoening mijner zonden opdraag, alsmede om voor de overledenen rust, voor de levenden genade en voor allen de glorie te verwerven. Uw Heilige Drievuldigheid zij lof, eer en glorie, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

*) Coeleste Palmetum.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

*Uw Heiland aanvaardt bereidwillig
dit onrechtvaardige vonnis, om u te
bevrijden van het vonnis der eeuwige
verwerping.*

Ant. De goddeloozen spraken in de
boosheid hunner gedachten: Laten wij
den rechtvaardige omsingelen, want
hij verzet zich tegen onze werken:
hij geeft voor de Wijsheid Gods te
bezitten, hij noemt zich den Zoon van
God, laten wij zien of zijne woorden
waar zijn. En zoo hij waarlijk de
Zoon Gods is, dat Deze hem verlosse
uit onze handen: laten wij hem tot
den schandelijksten dood veroordeelen.

Heer, ontferm U onzer. Christus,
ontferm U onzer. Heer, ontferm U
onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. God heeft Zijn eigen Zoon niet
gespaard.

R. Maar Hem voor ons allen over-
geleverd.

V. Hij is geofferd, omdat Hij zelf het
wilde.

R. En Hij heeft Zijnen mond niet geopend.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, die uit den schoot des Vaders van den hemel op aarde zijt nedergedaald, en die Uw kostbaar Bloed tot vergiffenis onzer zonden vergoten hebt: nederig bidden wij U, dat wij in den oordeelsdag, aan Uwe rechterhand geplaatst, mogen hooren: Komt gezegenden. Gij die als God leeft en heerscht, met God den Vader, in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

V. Heilige God, Heilige Sterke, Heilige Onsterfelijke.

R. Ontferm U onzer.

V. Laten wij den Heer dankzeggen.

R. God zij gedankt.

V. Dat de geloovige zielen door Gods barmhartigheid rusten in vrede.

R. Amen.

TWEEDE STATIE.

**Jezus neemt het Kruis op Zijne
schouders.**

*Op mijnen rug hebben de zondaren
gesmeed. Ps. 128.*

Ant. Wees gegroet, onze Koning :
Gij alleen begaan met onze dwalingen,
zijt gehoorzaam aan den Vader, ter
kruisdood geleid, gelijk het zacht-
moedige lam ter slachting. Heil U,
Hosanna : aan U de zegepraal en over-
winning : aan U de schoonste kroon
van lof en eer.

Heer, ontferm U onzer. Christus,
ontferm U onzer. Heer, ontferm U
onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. De straf van onzen vrede rust op
Hem.

R. Door Zijne striemen zijn wij ge-
nezen.

V. Op Hem heeft de Heer ons aller
ongerechtigheid gelegd.

R. Om de zonden van Zijn volk heeft
Hij Hem geslagen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

DERDE STATIE.

**Jezus valt voor de eerste maal onder
het Kruis.**

Hoe zwaar is het gewicht onzer zonden, waaronder Degene bezwijkt, die alles draagt door het woord Zijner macht!

Ant. Onze Heer Jezus-Christus heeft Zich vernederd tot den dood, ja tot den dood des Kruises. Daarom heeft God Hem verheven, en Hem eenen naam gegeven boven alle namen.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Hij heeft inderdaad onze kwellingen verduurd.

R. Hij heeft onze smarten gedragen.

V. Hij is gewond om onze ongerechtigheden.

R. Hij is vermorzeld om onze misdaden.

V. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

VIERDE STATIE.

**Maria en de H. Joannes ontmoeten
Jezus.**

*Wat vlijmend zwaard van droefheid
heeft het hart van Maria en van den
veelgeliefden Leerling doorboord, bij
dezen aanblik van Jezus! Welk gevoel
van medelijden wekt dit in uw hart?*

Ant. O gij allen, die langs dezen
weg voortgaat, aanschouwt en ziet,
of er eene smart is, gelijk aan mijne
smart. Hierom ween ik, en vloeien
de tranen uit mijne oogen, omdat de
Vertrooster verre van mij is, die
mijne ziel opbeurt. Mijne oogen zijn
vermoeid van het schreien: geheel
mijn gemoed is ontsteld: alle blijd-
schap is van mij geweken, uit deernis

met mijnen Zoon, omdat de vijand overwonnen heeft.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Groot als de zee is uwe droefheid.

R. Wie zal U heeling verstrekken?

V. Een zwaard van droefheid heeft uwe eigene ziel doorboord.

R. Opdat uit veler harten de gedachten openbaar worden.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

VIJFDE STATIE.

Simon van Cyrene helpt Jezus' Kruis dragen.

Simon draagt gedwongen het Kruis achter Jezus; hoeveel verdienste had hij zich verworven met Het vrijwillig te dragen! Hoe is het gesteld met uwe vaardigheid om het Kruis van Jezus te dragen?

Ant. Wij voor ons moeten roemen in het Kruis van onzen Heer Jezus-Christus, in Wien ons heil, ons leven en onze verrijzenis is gelegen, door Wien wij bevrijd en verlost zijn.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Het zij verre van mij in iets anders te roemen, dan in het Kruis van onzen Heer Jezus-Christus.

R. Door Wien voor mij de wereld gekruisigd is, en ik voor de wereld.

V. Getrouw Kruis, eenig edel onder alle boomen.

R. Zoo edel van blad en bloem en vrucht brengt geen enkel woud voort.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt Jezus' aangezicht af.

*Welk eene kostbare afbeelding mocht
deze vrouw van Jezus ontvangen!
Wil hierop uw oogen steeds gevestigd
houden.*

Ant. Ziet, wij hebben Hem gezien zonder gedaante of schoonheid, veracht en den geringste der menschen; den Man van smarten, die weet wat lijden is; en Zijn gelaat was als verborgen, zoodat wij geen acht op Hem geslagen hebben. Onaanzienlijk is Zijn gelaat onder de levenden, alsmede Zijne gestalte onder de kinderen der menschen, niettegenstaande Hij van uiterlijk de schoonste is onder de kinderen der menschen, door Wiens striemen wij genezen zijn.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Heer, God van alle macht, bekeer ons.

R. En toon ons Uw aanschijn, dan zullen wij behouden zijn.

V. Keer Uw gelaat van ons niet af.

R. In Uwe gramschap, wend U niet af van Uwe dienaren.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt voor de tweede maal onder het Kruis.

Hoe zult gij het bestaan in het laatste oordeel?

Ant. Zij hebben Mij overgeleverd in de handen der goddeloozen, Mij geworpen te midden der boozen, en zij hebben Mijn leven niet gespaard : de geweldigen zijn tegen Mij vergaderd, als reuzen stonden zij tegenover Mij, terwijl zij Mij verschrikkelijk aanzagen en wreed doorwondden, hebben zij Mij bespot.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

- V. Ik ben nu een aardworm, en geen mensch meer.
R. De verachting der menschen, en het uitwerpsel des volks.
V. Allen, die Mij zagen, belachten Mij.
R. Zij bewogen hunne lippen en schud-
den hunne hoofden.
V. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

ACHTSTE STATIE.

Jezus troost de weenende vrouwen.

*Waar zijn uwe tranen, waarmede
gij alleen uwe zonden beweent, en geen
tijdelijk verlies?*

Ant. Dochters van Jeruzalem, weent niet over Mij, maar weent over u zelve en over uwe kinderen. Want ziet de dagen komen, waarop men zeggen zal: „Zalig de onvruchtbare en de schoot, die niet gedragen heeft, en de borsten, die niet gezoogd heb-

ben." Dan zal men tot de bergen roepen: „Valt op ons;" en tot de heuvelen: „Bedekt ons." Want als men met het groene hout aldus handelt, wat zal er dan met het dorre geschieden?

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Christus de Heer, het leven van ons leven.

R. Is gevangen om onze zonden.

V. De kroon is van ons hoofd gevallen.

R. Wee onzer, omdat wij gezondigd hebben.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt voor de derde maal onder het Kruis.

*Hoe dikwijls wordt Jezus door onze doodzonden ter aarde nederge-
worpen!*

Ant. Mijn volk, wat heb Ik u misdaan, of waarin heb Ik u bedroefd? Antwoord Mij! Ik heb u uit Egypte geleid; en gij hebt Mij uitgeleid naar den schandpaal des Kruises. Veertig jaren heb Ik u in de woestijn met Manna gevoed; en gij hebt Mij geslagen met vuisten en geeselroeden. Ik heb u een koninklijken scepter gegeven; en gij hebt Mijn hoofd omspannen met een kroon van doornen. Wat moest Ik nog voor u doen, dat Ik niet gedaan heb.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Gelijk een schaap is Hij ter dood geleid.

R. Als een lam, dat zijnen mond niet opent voor wie het scheert.

V. Hij heeft Zijn leven ter dood overgeleverd.

R. Om Zijn volk levend te maken.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336

TIENDE STATIE.

**Jezus wordt van Zijne kleederen
beroofd en met gal en azijn
gelaafd.**

*Als gij onbarmhartig zijt jegens de
armen, zijt gij het ook voor Jezus.*

Ant. Mijn volk, wat heb Ik u mis-
daan, of waarin heb Ik u bedroefd?
Antwoord Mij! Ik heb u uitgeleid
uit het land der slavernij naar het
land van belofte; en gij hebt Mij,
nedergedaald uit den schoot Mijns
Vaders, gevoerd tot den dood des
Kruises. Ik heb u, mijnen kostbaren
wijngaard, geplant, en gij hebt Mij
overvloedig bitterheid geleverd. Ik heb
u gelaafd met heilzaam water uit de
aarde; en gij hebt Mij gelaafd met
gal en azijn. Wat moest Ik nog voor
U doen, dat Ik niet gedaan heb?

Heer, ontferm U onzer. Christus,
ontferm U onzer. Heer, ontferm U
onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Mijne kracht is uitgedroogd als
eene scherf.

R. Mijne tong kleefde vast aan mijne
keel.

V. Zij gaven Mij gal tot spijs.

R. En in Mijnen dorst laafden zij Mij met azijn.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het Kruis genageld.

O, hoe sterk zijn de banden van liefde, waarmede Jezus Zich aan u verbonden heeft! Met welke banden verbindt gij u aan Hem?

Ant. Mijn volk, wat heb Ik u misdaan? Ik heb u verheven in groote kracht; en gij hebt Mij opgehangen aan den schandpaal des Kruises. Ik heb u groot gemaakt boven alle volken; en gij hebt Mij verzadigd met verguizing en vervloeking. Ik heb voor u de Roode Zee geopend; en gij hebt Mijne zijde met eene lans geopend. Wat moest Ik nog voor u doen, dat Ik niet gedaan heb.

Heer, ontferm U onzer. Christus,
ontferm U onzer. Heer, ontferm U
onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Wat beteekenen die wonden in
het midden Uwer handen ?

R. Zoo ben Ik gewond in het huis
van hen, die Mij beminden.

V. Zij hebben Mijne handen en Mijne
voeten doorboord.

R. Zij hebben al Mijne beenderen ge-
teld.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het Kruis.

*Overweeg wat uw stervende Jezus
gesproken en gedaan heeft. Mocht ook
gij op gelijke wijze sterven !*

Ant. Ziet hoe de rechtvaardige
sterft, en niemand neemt het ter
harte: de rechtvaardigen worden weg-
genomen, en niemand slaat er acht

op. Voor het aanschijn der ongerechtigheid wordt de rechtvaardige weggenomen, en zijne gedachtenis zal in vrede zijn.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Christus is voor ons gehoorzaam geworden tot den dood.

R. Ja, tot den dood des Kruises.

V. Wij aanbidden U, Christus, en wij loven U.

R. Omdat Gij door Uw Kruis de wereld verlost hebt.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

DE DERTIENDE STATIE.

**Jezus wordt van het Kruis afgenomen
en in den schoot Zijner Moeder
nedergelegd.**

*Beschouw de hevige smarten, welke
Maria's ziel vervulden, toen Zij het
ontzielde Lichaam van haren Zoon,*

van het Kruis afgenomen, in hare armen ontving en op haren schoot nederlegde. De liefde veroorzaakte Haar zooveel lijden, dat Zij waarlijk Martelares werd. Welke liefde en wat medelijden koestert gij voor uwen Verlosser ?

Ant. Met wie zal ik U vergelijken?
Of met wie U gelijkstellen, Dochter van Jeruzalem ? Wie kan U evenaren, Dochter van Sion ? Groot als de zee is uwe droefheid. O Moeder van barmhartigheid, laat ik met U den dood van Jezus dragen, maak mij deelgenoot in uw lijden.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Laat ons door U, Maagd Maria, de zaligheid putten.

R. Uit de Wonden van Christus.

V. Lieve Jezus, laat mij door Uwe Moeder komen.

R. Tot den palm der overwinning.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

VEERTIENDE STATIE.

Het Lichaam van Jezus wordt in het graf gelegd.

Beschouw, mijne ziel, hoe het Lichaam van Jezus, met reukwerken gebalsemd, in een nieuw graf gelegd werd. Met welke eerbewijzing ontvangt gij, dagelijks, hetzij werkelijk of geestelijkerwijze, Jezus, uwen Verlosser? Beijvert gij u voor Zijne ontvangst steeds een nieuw hart te bezitten, versierd met schitterende deugden?

Ant. Ik ben gerekend onder degenen, die ten grave dalen; Ik ben geworden als een mensch zonder hulp, vrij onder de dooden. O, goede Jezus, met de vrouwen kom ik tot Uw Graf, om te weenen en te schreien, dat ik mij zoo onwaardig gemaakt heb, om in mijn hart het rijk Uwer genade te bewaren en te bestendigen.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

- V. Mijn Lichaam rust in vrede.
R. En Gij zult Uwen Heilige het be-
derf niet laten aanschouwen.
V. Sta op, Heer, help mij.
R. En verlos mij van mijne zonden.
V. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 336.

GEBED.

Zie, smeeken wij U, o Heer, ge-
nadig neder op ons, Uw huisgezin,
waarvoor onze Heer Jezus Christus
niet gearzeld heeft Zich over te le-
veren in de handen Zijner vijanden
en den dood des Kruises te ondergaan.
Die als God met U leeft en heerscht
in de eenheid van den H. Geest, door
alle eeuwen der eeuwen. Amen.

EINDE.

I N H O U D.

	Bladz.
Inleiding	3

Eerste Smart.

1ste Febr. — 1ste Verh. Het Lam Gods geslachttofferd van den beginne der wereld af.	6
2de Febr. — 2de Verh. „Zie, Deze is gesteld ten val en tot opstanding van velen in Israël”	16
3de Febr. — 3de Verh. „Zie, Deze is ge- steld tot een teeken, dat wederspro- ken zal worden, opdat uit veler harten de gedachten zich openbaren”	26
4de Febr. — 4de Verh. „En door uwe eigene ziel zal een zwaard gaan” .	35

Tweede Smart.

5de Febr. — 1ste Verh. De Kindermoord van Bethlehem	46
6de Febr. — 2de Verh. De vlucht naar Egypte.	55

INHOUD.

Bladz.

7de Febr. — 3de Verh. Het verblijf in Egypte.	64
8ste Febr. — 4de Verh. De terugkeer uit Egypte.	73

Derde Smart.

9de Febr. — 1ste Verh. Het Paaschfeest	82
10de Febr. — 2de Verh. Jezus blijft te Jeruzalem achter	92
11de Febr. — 3de Verh. Het zoeken naar Jezus	101
12de Febr. — 4de Verh. De terugvin- ding van het Kind Jezus in den tempel	110

Vierde Smart.

13de Febr. — 1ste Verh. Bethanië. . .	119
14de Febr. — 2de Verh. Gethsemane .	130
15de Febr. — 3de Verh. Jeruzalem . .	140
16de Febr. — 4de Verh. Op den Kruisweg	152

Vijfde Smart.

17de Febr. — 1ste Verh. De Kruisiging	163
18de Febr. — 2de Verh. De goede moor- denaar	172
19de Febr. — 3de Verh. „Ecce Mater tua”	180
20ste Febr. — 4de Verh. De dood des Heeren	189

INHOUD.

Zesde Smart.

Bladz.

21ste Febr. — 1ste Verh. Maria onder het Kruis van haren gestorven Jezus	199
22ste Febr. — 2de Verh. De Lanssteek	209
23ste Febr. — 3de Verh. Christus' afne- ming van het Kruis	219
24ste Febr. — 4de Verh. Maria vereert 's Heeren heilige Wonden	229

Zevende Smart.

25ste Febr. — 1ste Verh. De begrafenis des Heeren.	238
26ste Febr. — 2de Verh. De terugkeer van het H. Graf	248
27ste Febr. — 3de Verh. Maria en de ontluikende Kerk	257
28ste Febr. — 4de Verh. Maria volhardt in de overweging van Jezus' lijden.	268
De H. Mis	269
De Litanie van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten	19
Het scapulier en de Rozenkrahs van O. L. V. der Zeven Smarten.	324
Novene ter eere van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten	326
De Stabat Mater	330
De H. Kruisweg	334

